

Domoljub

V Ljubljani, 24. junija 1936

Leto 49 • Štev. 26

Svetnik in narodni buditelj

V nedeljo in ponedeljek se bodo — ravno na obletnico veličastnega evharističnega kongresa v Ljubljani — zbrali v Mariboru zopet desetstisoči vernih Slovencev iz lavantinske, pa tudi iz ljubljanske škofije. Zbrali se bodo ob grobu velikega narodnega preporoditelja, svetniškega škofa Antona Martina Slomška. V srcih vseh udeležencev bodo isti utripi, iste želje: da bi Bog poveljčal svojega služabnika, škofa Slomška v svetniško glorio in da bi vsi Slovenci, ljubljenci velikega Slomška, sledili svetlim vzorom, ki nam jih je on postavil na način, ki ga nas je on učil.

Slovenci smo majhen narod. Žalosten delež majhnega naroda je tudi to, da nima mnogo duševnih velikanov, ki bi s svojimi velikimi deli in s svojim svetlim zgledom zapustili sledove, ob katerih bi se navduševali še pozni rodovi. Mi Slovenci smo v tem pogledu izjema. Vedno, zlasti v najtežjih preizkušnjah, nam je božja Dobrota naklanjala moče, ki so bili svojemu narodu svetli kačipotji v vseh pogledih, moče, kakršni se drugim, večjim narodom rode morda le vsako stoletje. Med prve naše narodne velikane smemo brezdvomno šteti velikega lavantinskega vladiko Antona Martina Slomška, ki je baš v dneh našega narodnega prebujenja posegel tako odločilno v naše življenje, da lahko z mirnim srcem trdimo, da je v veliki meri njegova zasluga, da smo Slovenci postali to, kar smo: verni katoličani in zvesti svoji deželi in narodu.

Kar da velikemu Slomšku poseben sijaj, je njegovo svetniško življenje. Vse njegovo delo za narod je izviralo iz nadnaravnih nagibov. On je v vsakem Slovincu videl celega človeka: s telesom in z neumrjočo dušo, ki je človekova največja odlika. In le pri možu, kateri deluje za svoj narod tako, da vidi pred seboj vedno tudi nadnaravni namen človeka, smemo trditi, da se res bori za ono, toliko krat zlorablano načelo: zdrav duh v zdravem telesu.

Slomšek je bil svetnik. Novodobni človek se pred to besedo prestraši, kajti pod svetostjo si predstavlja zaostalost, čemernost, črnogledost, sploh nekaj, kar ne spada v današnje čase. Kakšna zmot! Ko pa je le čisto prijateljstvo božje vir pravega veselja in sreče! Slomšek je bil svetnik svojega časa, ki je bil naš čas. Bil je kaplan, župnik, korar, škof.

*Svela vera bodi vam luč, materni jezik
bodi vam ključ do zveličavne omike.*

(A. M. Slomšek.)

Prinašal je sv. popotnico v kmečke domove, cele noči presedel v spovednici, bil goreč pridigar, vzoren katehet. Bil je žalosten z žalostnimi, vesel z veselimi, strog s pokvarjenci. Na zunaj vse tako, kakor pri stotinah drugih duhovnikov. In vendar svetnik! Vse njegovo delo je slonelo na nadnaravnih nagibih. Svojo visoko službo je pojmoval kot nepretrgano

† Škof Anton Martin Slomšek.

žrtev za dobro svojih vernikov. Cele noči je premolil, neznanske težave in bridkosti je prenašal in vse to Bogu daroval, da bi bilo vernikom v korist. Da, to je novodobna svetost. Ne le v mučilnicah prvih kristjanov in misijonarjev, ne le v puščavniških celicah, ampak tudi v današnjem svetu je prostor za svetnike. Tudi delavec za svojim strojem si lahko zasluži svetniško glorio in mati, ki se trpinči v krogu svojih otročičev. Bolj kot kdajkoli današnja doba potrebuje svetih mož, svetih žena, fantov in deklet in nedolžne mladine, kajti s pojmom svetost je nujno združeno poštenje, ljubezen, požrtvovalnost, skromnost, pravo veselje in sploh vse, česar današnjemu Bogu odtujenemu svetu tako zelo manjka.

Slomšek je bil tudi velik Slovenec. Zivel je v časih, ko naš jezik ni bil kaj prida cenjen. Celotratni narodni voditelji Slovencev so se med seboj kaj radi v tujem jeziku pomen-

kovali in v mestih držali, podeželskega človeka so se pa izogibali in so ga imeli za manjvrednega. Ne tako Slomšek. On je svoja mlada leta preživel na deželi. Do dobrega je spoznal vse ljudske potrebe, pa tudi ljudske nake. Posebno je čutil, da je treba dati ljudstvu izobrazbe. Začel je sam poučevati mladino v nedeljskih šolah in je tudi druge spodbujal k temu plemenitemu delu. Državnih šol takrat po deželi še ni bilo in tako večina ljudi ni znala pisati in čitati. Za take nedeljske šole je spisal tudi knjige, ki jih še ni bilo. Vedel je pa, da šola sama še ne zadostuje. Hotel je izobrazevati tudi doraščajočo mladino in odrasle. Ustanovil je list »Drobtinice« in položil prve temelje »Družbi sv. Mohorja«, ki jo smemo imenovati njegovo delo. Kaj pomeni ta družba za naš narod, se vidi že iz tega, da je doslej razdelila med Slovence že nad 20 milijonov izvodov dobrih knjig, ki jih dobite že v zadnji gorski koči. Vedno lepi so nauki, ki jih je v svojih spisih dajal Slomšek Slovincem, zlasti slovenski mladini. Kako je znal on lepo govoriti o lepoti našega jezika. Kako iskrena je njegova beseda, ko govori o poštenju in veri. Kako prisrčne so njegove pesmi, ki jih je zložil za slovensko mladino, da bi jo odvrnil od umazanih popevk in navdušil za pravo veselje, za poštenje in za vse dobro. Res pravi narodni buditelj je bil veliki Slomšek v tem, da je znal vso svojo skrb posvetiti mladini. Mladina je bodočnost vsakega naroda. Gorje, če jo dobe v roke vzgojitelji, ki rušijo v nedolžnih srcih to, kar je najdražje in najsvetejše. Da bi mi Slovenci le vedno hodili po njegovih potih!

Ko bodo v nedeljo in ponedeljek desetstisoči Slovencev šli v slovesnem sprevodu mimo groba svetniškega škofa Slomška, bodo vsi brez izjeme molili za veliko milost, ki naj jo Bog izkaže našemu narodu: da bi kmalu prišel čas, ko bomo služabnika božjega Antona Martina lahko častili na naših oltarjih in se mu priporočali v temnih dneh, ki utegnejo še priti nad nas. Pri vseh slavnostih pa naj naša srca, posebno srca naše mladine, čim bolj globoko dojamajo vse zlate nauke velikega škofa, da bomo šli na svoje domove kot prerajeni in polni navdušenja za veliko delo, ki ga moramo neprestano vršiti, da bomo ostali katoličani in Slovenci, vredni svojega imena.

Prijatelji, ne pozabimo, da smo Slovenci!
(A. M. Slomšek.)

Nedeljski in delavniški kmet

Nekaj čudnega gre po naši deželi. Kakor v časih kuge, o katerih pripovedujejo stari ljudje, da se je iz neznanega sveta privlekla nekakšna megla, pod katero je vse zbolelo. Taka megla se vlačí sedaj po nekaterih slovenskih vaseh in zoprnó sili v sleherno hišo. Nič ne veš, od kod je prišla in kam je prav za prav namenjena, le to veš, da razjeda duha naše zemlje, da po dnjo boleha nekda tako pristno slovensko življenje.

Iz nekega središča so se po deželi razpršili ljudje, do najnovejših dni popolnoma neznani preroki, ki se proglašajo za odrešenike, češ da so oni izpregledali in spoznali, da je vse, kar je bilo skozi rodove slovenskemu narodu sveto, zanič in da so njegovi duševni temelji edini vzrok vseh njegovih križev in težav. Samo te mora še zapustiti, samo poganski mora še postati, pa mu bo za vse večne čase odleglo. Tako oznanjajo neki nov »kmetsko mladinski evangelij«, čeprav imamo Slovenci že od zdavnaj drug evangelij, po katerem so skušali živeti vsi davni predniki. Vse naše navade, zlasti tiste, ki so količjak v zvezi z vero in cerkvijo, hočejo osmešiti in ponižati, in upeljujejo neke nove obrede, o katerih pameten človek ne more vedeti, čemu naj bi bili.

Tak nov obred so v zadnjem času tekme koscev v nedeljo popoldne. Ta vsiljiva iznajdba prvotno ni prišla iz kmetijske glave, ker kmetu še na misel ne pride, da bi brez nujne potrebe še v nedeljo kosil, ker ima čez teden košnje dovolj. Iz vsega načina takih prireditvev pa se vidi, da gospodje, ki te reči vodijo, ne nameravajo izpremeniti zunanjega življenja našega kmeta, da bi mu morda hoteli popraviti ceste, ki so po nekod že strašno kotanjaste, ali da bi mu hoteli zamenjati lesene jaslí s cementnimi, ali da mu pomagali slamo na strehi zamenjati z opeko, ampak hočejo izpremeniti njegovo notranje življenje. Takim ljudem vsekakor ni všeč dosedanja nedelja, ali njen dopoldanski verski ali njen popoldanski izobraževalni značaj. Neko drugo in drugačno nedeljo bi radi, nedeljo, ki bi bila posvečena težkemu delu in njegovemu proslavljanju.

Šest dni v tednu kmet trdo dela, takrat teh novih prerokov še blizu ni, za nedeljsko delo pa razpisujejo nagrade! In ta ali oni kmet, ki mu gre trda za zaslužek, proda še nedeljo. Z delom, s katerim si je čez teden služil kruh, si v nedeljo popoldne služi nagrado. Prireditelji takih tekem pa mu dopovedujejo, da je to zamenje duhovnega napredka in prvi korak k svobodi.

Kdo potrebuje takih tekem? Kmet ne? Vsaka vas sama ve, kdo je najboljši koscec, kdo ima dobro in kdo slabo koso, kdo ima dobro in kdo slabo klepalno pripravo. Kmečko delo je polno tekme, vseh šest dni v tednu je treba delati, kolikor teko prenese, zato kmet ne čuti prav nobene potrebe, da bi še sedmi dan nalašč za to skupaj z bognanim gledalcem razkazoval, kako je šest dni delal in trpel, ko ga ni nihče prišel pogledat in častiti.

Po pisanju in govorjenju, ki te tekme koscev spremlja, pa moremo z gotovostjo sklepati, da prirediteljem sploh ne gre za najboljšo koso ali najboljšega kosca, ampak imajo neko drugo misel za bregom. »Kmetški list« pravi, da so na neki taki tekmi vsi »občudovali spretnost tekmovalcev in dobili spoštovanje pred kmetškim delom in borbenostjo žilavih fantov«. — Ubogi kosci, ki so morali v nedeljo popoldne

zgrabiti za koso, da so dokazali ljudem, da se znajo sukati po travniku! Med kakšno gospodo neki žive, da jih ne gre gledat med tednom, zjutraj na vse zgodaj, ko še prepelica poje v globoki travi, in ko se travnik še kopije v rosi in je mrva še voljna. Ti pa kosé v nedeljo popoldne, v najhujši vročini, da bi nekim ljudem v obliki predstave pokazali, kako se kosi, in da bi jim vbili v glavo spoštovanje do kmetškega dela. V taki košnji vendar ni nič kmečkega, to je skaza prave košnje!

Spoštovanje do kmečkega dela naj torej dajo take prireditve? Kmečko delo je tako, kakršno je: čedno in nečedno, prijetno in zoporno, lahko in težko, vse pa mora biti opravljeno. Kdo pa naj spoštuje kmečko delo? Kmet? Kmet ga opravlja, ker je to njegov kruh. Ali naj gospoda spoštuje kmečko delo? V nedeljo popoldne si tega spoštovanja ne bo pridobila. Sicer je pa kaj lahko spoštovati kmeta v nedeljo popoldne, ko je še kolikortoliko čeden, toda nedelja je v cellem letu samo 52. Spoštujte kmeta in njegovo delo ostale dni, ko mu je strgana srajca vsa premočena od potu, čevlji trdi, da se kar lomijo in umazani od prsti, ko dela in gara ob hruševi vodi — če jo še ima — od zore do mraka! Šest dni v tednu je kmet celemu svetu na razpolago, da pride »občudovat njegovo spretnost«, sedmi dan pa ima kmet odmor! Kateri stan na svetu se mora v nedeljo boriti za spoštovanje do svojega dela? Ali ravno kmetovo delo ni vredno spoštovanja, če ga v nedeljo ne razkaže?

Spoštovanje do kmečkega dela tudi ni v razdeljevanju nagrad redkim posameznikom, ampak v tem, da bo delo vsakega kmeta več vredno. Da bo za svinjo, ki jo v jeseni pelje na trg, dober denar dobil, da bo kravo, s katero se je ukvarjal leta in leta, prodal za denar, ki bo kaj zalegal v njegovih domačih potrebah, skratka, da bodo njegovi žulji tudi v denarju kaj vredni. Na trgu pokažite spoštovanje do kmečkega dela, ne samo v nedeljo popoldne na travniku iz sence ven!

Zdi se pa, da pri teh prireditvah tudi spoštovanje do kmečkega dela ni glavno. »Kmetški list« namreč pravi, da so tekme koscev »borba in neizprosna borba vsemu, kar je zastarelo in vsemu, kar narod duši in ovira pri napredku, in da s takimi fekmami« kmetska mladina preganja temo in razbija duševne verige, ruši bedaste predsodke o hlapčevskem delu in dviga zeleni prapor kmetske vrednosti, kmetske kulture, svobode in napredka.

Tako torej, preganjanje teme in razbijanje duševnih verig je to? To, da kmet do sedaj ni v nedeljo kosil, je zastarelo, temno in v verigah

vkovano? Sedaj naj že v nedeljo kosi, če hoče, da ga bo »Kmetški list« pohvalil, da ga nič več ne duši in da je premagal zadnje ovire napredka. Grozen je ta »Kmetški list«, pred katerim si kmet šest dni v tednu ne more zaslužiti pohvale. Košnja po njegovem mnenju ni hlapčevsko delo, zato se lahko opravlja tudi v nedeljo. Na vse zadnje bodo o vsakem delu rekli, da ni hlapčevsko, da je le gosposko igrakkanje, da kmet bo moral delati vse, brez ozira na petek in svetek. Tako bi radi kmeta pripravili ob nedeljo, vročina pa bo kljub temu srajco premočila in od košnje se bodo kljub temu v dlanč žulji delali, pa če jo proglasiš za angelsko delo.

Presodite sami: Ali je vsa ta nova navlačenja kaj izboljšala položaj slovenskega kmeta? Ali smo prišli kam naprej, odkar smo takole začeli zametovati pota naših očelov? Ali res v takem poganskem praznovanju nedelje »vstaja nova zarja tlačenemu narodu«, kakor se na vsa usta baha »Kmetški list«?

Tisti, ki pri takih tekmah sodelujejo, niso največ krivi, ker ne vedo, da je najnevarnejši volk tisti, ki se priplazi med ovce v ovčjem kožuhi, da je za kmeta najbolj nevaren tisti mešan, ki se v nedeljo popoldne ves cedi samo ljubezni do kmeta, in govori — govori samo o kmetu, človek bi mislil, da se bo raztrgal za kmeta, pa lepo zopet izgine v mesto, kjer skriva kuhne svoje temne načrte, ki jih pa nobenemu kmetu ne pokaže. Tisti, ki kosé ali govoré o takih prireditvah, se pač radi pokažejo, več ne čimurnosti je v njih kot zlobe, prave zavednosti in izobrazbe pa nič. Še tega se ne zavedajo, da nimajo na društva, ki take novotarje prirejajo, prav nobenega vpliva, da imajo ta svoje volstvo, ki je daleč od kmetskih članov. Če bi kdo od teh preprostitih fantov kaj ugovarjal ali kaj predlagal, na pr.: da prvi koscec, preden zasije koso, reče: »Bog in sveti božji križ«, kar je stara slovenska navada ob začetku vsakega dela, ga bodo v organizaciji višje stoječi in bolj izobraženi, pa tudi bolj pretkanji, zavrnili, da pa še ni dovolj napreden, da ga nove »ideje« niso vsega prevzele in da je še ves poln predsodkov, ljudstvo da hoče iti svojo svobodo pot, on pa da ne spada več med to ljudstvo.

Čas je že, da prenehamo s temi komedijami. Preženimo meglo, da se bo odprlo kaj razgleda pred nami! Mrak, ki nas obdaja, je nevaren. Sence, ki begajo po deželi, so sumljive. Ne veš, ali prinašajo luč ali podtikajo ogenj. Kdor jih bo spoznal šele v svitu plamenov, jih bo prepozno spoznal. Zato pa jasnost in odločnost v vsak korak! Kdor hoče pred nas, mora najprej pokazati, da spoštuje vse, kar je našega: vero, cerkev, jezik, starše in duhovščino, vse naše verske in narodne navade, tudi nedeljo! Kdor to reči ne spoštuje, ni naš, pa če še bolj govori, da v nedeljo popoldne spoštuje kmečko delo.

Eno leto že spi

V La Salle III v Ameriki ima slovenska družina Josipa Legana čudnega bolnika, sina Josipa, ki spi že od 28. marca 1935 dalje. Leganova družina prvotno ni hotela spraviti slučaja v javnost, zato se je šele sedaj začelo o bolniku govoriti. Bilo je 28. marca lanskega leta, ko je prišel njih 30 let stari sin Josip v dela domov. Kmalu po večerji se je podal k počitku in je sladko zaspal, toda ko so ga hoteli drugi dan zjutraj zbuditi, je bilo vse zaman. Josip se od tedaj ni več zbudil. Poklicali so bližnjega zdravnika, da bi ga prebudil, toda vsako zdravlilo in poskus je bil brez uspeha. Josip spi dan za dnevom, teden

za tednom, mesec za mesecem in se ne zbudi. Devet zdravnikov ga je že preiskalo in ga poskušalo obuditi, a vse zaman. Od onega dneva dalje Josip niti ne premakne glave in tudi ne odpre oči. Da se ga ohrani pri življenju, mu morajo na umeten način dajati hrano v usta. Hranijo ga z juho, mlekom in mehko kuhanimi jajci in zelenjavo. Leta 1933. je Leganovega sina napadla neka živčna bolezen, da je bil ves oslabil in potrt; vedno je tarnal o glavobolu in kako da je zaspan in utrujen, zato je rad večkrat tudi čez dan zaspal.

Kdor si hoče ohraniti lepe zdrave zobe — uporablja redno

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

V Maribor pojdemo

Že v nedeljo, 21. junija, so se začele Slomškove slavnosti v Mariboru. Nad 15 tisoč šolskih otrok je prisostvovalo službi božji, poslušalo govor lavantinskega škofa in mu izročilo debele knjige podpisov s prošnjo za beatifikacijo Slomška.

Glavna Slomškova dneva pa bosta 28. in 29. junija. Ta dan se zbere tisoči in tisoči slovenskega naroda, da izprosijo pri Bogu slovenskega svetnika in poudarijo neizmerno važnost verskega in kulturnega dela pokojnega velikega cerkvenega kneza za katoliško vero in slovenski narod.

Moški pridejo v Maribor že 28. junija. Zakaj najlepša točka celotnega programa bo gotovo polnočnica na Slomškovem trgu. Posebnost te polnočnice bo spreved moških z bakljami in skupno sv. obhajilo. Tudi naše požrtvovalno ženstvo naj že po možnosti ta dan pride v Maribor, da bo pričla molitve slovenskih fantov in mož.

Otvoritvena sv. maša bo 28. junija ob 8. zjutraj v stolnici. Ob tej priliki bo obenem tudi proslava Vidovega dne. Društva se zberejo z zastavami pred škofijskim dvorcem ter spremljajo vladiko k službi božji. Zastopniki oblasti se udeležijo službe božje v običajnem redu. Na koncu sv. maše bo molitev v čast Sv. Duhu za dober uspeh Slomškovih praznikov.

Kako in kje bomo zborovali.

O priliki Slomškovih praznikov v Mariboru se bomo poglobili tudi v Slomškove nauke, da jih uresničimo v življenju. Zato se bodo vršila zborovanja, in sicer dne 28. junija dopoldne ob 10. uri: **Za žene:** E. Deisinger: Slomšek in slovenska mati. — P. Živornik: Vzgoja otrok po Slomškovih naukih. — Zborovanje je v dvorani Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6. **Za dekleta:** L. Horvatič: Pobožnost in nedolžnost srca, dva bisera slovenskega dekleta. — Drago Oberžan: Dekleta v Slomškovi šoli. — Zborovanje se vrši v dvorani šolskih sester v Strossmajerjevi ulici. **Za moške:** Dr. J. Basaj: Slomšek, učitelj in zgled krščanske moštosti. — J. Stabej: Možje, čuvarki Slomškovih izročil in slovenskega naroda. — Zborovanje se vrši v dvorani Apolo kina. Slomškov trg. **Za fante:** Dr. J. Meško: Fant po Slomškovem srcu. — Dr. K. Cepuder: Vera, luč narodne omike. — Zborovanje se vrši v kazinsk dvorani, I. nadstropje. **Za akademike in izobražene:** dr. J. Hohnjec: Slomšek, svetniški genij slovenskega ljudstva. — Dr. S. Gogala: Večnostno jedro Slomškovih vzgojnih načel. — Zborovanje se vrši v kazinski dvorani, I. nadstropje. **Za učiteljsko:** Prof. Bogovič: Vzgojstvo na moč Slomškove osebnosti. — Zborovanje se vrši v gledališki dvorani. **Za srednješolsko dijaštvo:** Govor: Slomšek in njegova skrb za dijaštvo. Slomškov duh in sodobne idejne smeri med dijaštvom. — Zborovanje se vrši v Karlnovi dvorani. Vsa ta zborovanja trajajo do 11. dopoldne.

Na manifestacijskem zborovanju slovenskih fantov-kolesarjev, ki bo na trgu Svobode

ob 7. zvečer, govori Jože Košiček: Slomšek, naš svetniški vzor. — M. Geratič: Slomškovo izročilo sodobni slovenski mladini. — Pri tem manifestacijskem zborovanju bodo sodelovali mariborske godbe.

Manifestacijski zaključni zbor Ciril-Metodovega jubilejnega leta. Letos obhajamo vsi slovanski narodi Ciril-Metodovo jubilejno leto v spomin 1050 letnice smrti sv. Metoda. Za Slovence je zaključek tega jubileja slovesnost Slomškovih praznikov, kjer bo obetnem za dne 28. junija ob 11.30 določeno manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani Uniona. Zborovanja se udeležijo vsi, ki so bili na stanovskih zborovanjih, dalje vsi zastopniki oblasti, organizacije kakor tudi ostalo občinstvo. Spored manifestacijskega zborovanja je: Dr. Fr. Kovačič: Slomšek — obnovitelj Ciril-Metodove ide-

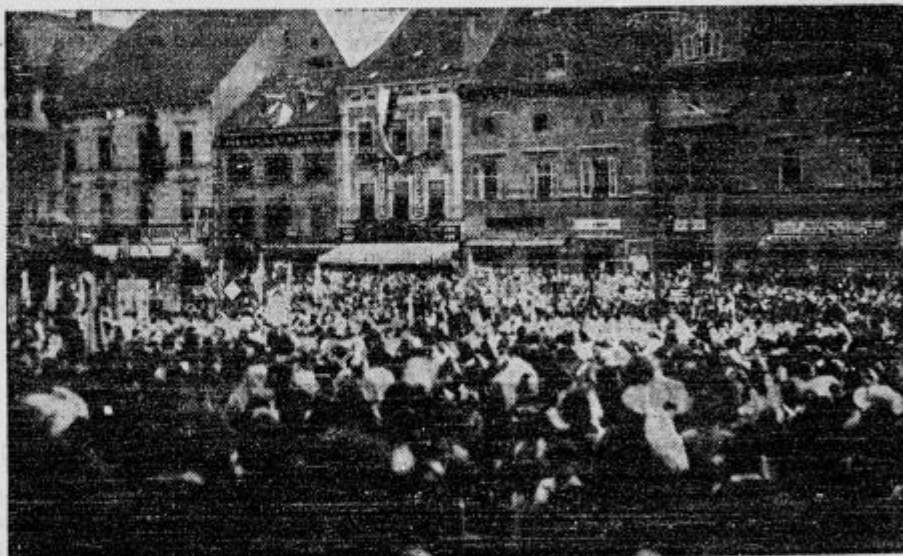
je. Škof dr. Ivan Jožef Tomažič zaključil Ciril-Metodovo jubilejno leto. — V začetku in na koncu zaigra godba himni.

Dne 28. junija ob 10. zvečer se prične nočni spreved mož in fantov, ki mu sledi po povratku na Slomškov trg skupno sv. obhajilo.

Dne 29. junija bo na Glavnem trgu sveta maša z ljudskim petjem, nato pa procesija mimo Slomškovega groba.

Za one, ki se vozijo z vlakom za polovično vožnjo.

Vsi udeleženci, ki se vozijo z vlakom za polovično vožnjo, morajo imeti sledeča potrdila: 1. Na rumeni izkaznici, ki so jo kupili na domači postaji pri odhodu, žig te postaje. 2. V Mariboru žig odbora v izkaznici. 3. Pri odhodu še potrdilo mariborske železniške postaje na rumeni izkaznici. 4. Vozna karta se kupi doma in se nikjer ne odda.

Solska mladina na Glavnem trgu med sv. mašo

Udeležencem Slomškovih slavnosti iz ljubljanske školije

Narodne noše se odpeljejo na Slomškove praznike v nedeljo, dne 28. junija z vlakom, ki odpelje iz Ljubljane 13.36 in pridejo v Maribor ob 17.29. Ako bi se priglajalo dovolj oseb, bi bil dovoljen poseben vlak, ker se zadostno število ni doseglo, se vozimo z vlakom, ki je zgoraj označen. Na ta vlak naj vstopijo tudi vse narodne noše med Ljubljano in Zidan. mostom. Na kolodvoru v Mariboru se narodne noše uvrste v spreved z zastavo Prosvetne zveze in fanfaro in korakajo na Slomškov trg. Tiste osebe, ki so zaprosile za prenočišča, gredo prenočevati k šolskim sestram. Prenosišče stane 5 Din in je rezerviranih 200 postelj.

Dekliški krožki, ki so se prijavili za Maribor, bodisi v narodni noši, bodisi v navadni obleki, potujejo istotako z vlakom iz Ljubljane ob 13.36. Dobijo vse informacije med vožnjo od Vodstva deklinskih krožkov in prenočujejo vse pri šolskih sestrah. Takoj po prihodu v Maribor se uredi spreved s fanfaro in godbo do Slomškovega trga, od koder se potem podajo na prenočišče. Zvečer se lahko udeležijo koncerta »Vnebovzpetec ali pa

igre »Naša apostola«, katero prav toplo priporočamo zlasti krožkom. Zjutraj 29. junija se zberejo narodne noše, dekleta, žene, fantje in moške v Prešernovi ulici v bližini franciskanske cerkve. V sprevedu se podamo h glavni službi božji na trg. Z glavnega trga na Slomškov trg koraka naša skupina tik pred duhovščino.

Kako potujemo? Vsak, kdor hoče iti v Maribor, mora imeti izkaznico ali legitimacijo. Stane 3 Din in se naroča pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. S to izkaznico se kupi vozni listek do Maribora, obenem se kupi železniška legitimacija k 13. Ta železniška legitimacija naj se istočasno s karto žigos. Ko pridemo v Maribor, ohranimo vozni listek in obe izkaznici, kateri pa je dati obe v Mariboru tudi žigosati. S tem imamo pravico do polovične vožnje od 20. junija do 1. julija 1936. Pripomnimo, da za ponedeljek popoldne nedeljska izletniška karta ne velja. Ta ugodnost namreč poteče v ponedeljek ob 12. Odhod iz Maribora je določen na 14.15, prihod v Ljubljano 18.12 tako, da imajo zvezo na vse strani. Ljubljancem pa se vračajo z vlakom ob 18 in pridejo v Ljubljano ob 22.00.

Neurje nad deželo

Od raznih krajev Slovenije prihajajo poročila o hudi vremenski nesreči, ki je v petek, 19. junija zadela lepo številno kmetijskih posestev.

Poročilo iz Rajhenburga pravi, da so v soboto 13. junija v tamošnji okolici udarjale strele, kakor da je sodni dan, iz neba je pa lilo, kakor da je vesoljni potop. Te razdivjane množine vode so odnašale vse s seboj. Spodkopavale so drevesa, odnašale težke hlode, podirale zidovje in škarpe, s pokošanih travnikov seno, z njiv in vrtov so pa odnesle dobesedno vse kulture, tako da je na mnogih krajih popolno opustošenje. Po travnikih in njivah so bila cela jezera in česar ni uničila voda, je uničila toča, tako da ljudje s strahom in obupom gledajo v prihodnost. Nevihta je bila tako grozovita, da so ljudje onemeli, živali po stajah so pa tulile in rjovele od strahu. Nevihta je trajala skoraj dve uri. Škoda je ogromna, ki je na hitro ni mogoče preceniti, gre pa v stotisoče.

Nad Cerkljiško in Rakovsko dolino se je oni petek vsul močan dež s točo, ki je bila debela v premeru 5 cm. Potolkla je vsa zelišča, kar jih je bilo nad zemljo. Najhuje so prizadeti kraji okrog Rakeka, Zelš in Dolenje vasi.

Nad gorenjskim Cerkljanskim poljem se je ulila 19. junija grozovita ploha dežja in toče. Lilo je tako hudo, da ni bilo mogoče razločiti v bližini stoječih stavb. V hišah so morali prižgati luči, da si vsaj malo videli. Vsi potoki in grabni so bili v nekaj minutah polni vode. Med hudim viharjem in groznim nalivom pa je padala debela toča, da je pobijala šipe na oknih. Vihar s točo je trajal dobre pol ure. Škoda, povzročena po viharju, nalivu in toči, je velika. Toča je uničila sadno drevje. Kmet je upal na dobro sadno letino. Sedaj je vsak up prazen. Sadni listi in sadje leži na tleh, na drevju pa štrle prazne veje v zrak. Zalosten je pogled na razdejana pota in vrtove, a najžalostnejši je pogled na polje. Po polju je prej valovalo žito: pšenica, rž, ječmen; lepo je rasel

krompir, zelje, pesa itd. Žito leži vse stroto in uničeno na tleh. Kmet je upal, da bo z dobro žitno letino plačal davke, nakupil vsaj nujno potrebno obleko in borno preživel svojo družino. Sedaj obupan gleda v bodočnost.

V Tuhijski dolini je padala kakor kurja jajca debela toča. Na Vrhpolju in v Nevljah je uničenih čez 50% vseh pridelkov, rž, ječmen pa popolnoma, da bo kar za pokositi. Na Lokah, Pod Hruško, v Potoku so uničeni vsi pridelki, na strehah je razbite polovico opeke. Na Lokah so dobili posamezne kose toče do 7 cm debeline. Ljudje s strahom gledajo uničene pridelke, ki so letos lepo kazali. Posebno so prizadete vasi od Karavank do Šmartna, Pešajnovice in Rakitovca.

Tudi Savinjski dolini neurje ni prizaneslo. Trajalo je kakih 20 minut. Najhuje sta prizadeta kraja Dobrovlje in Podvrh. V Dobrovlju so še danes našli ponekod po več centimetrov na debelo toče. Mnogim posestnikom je toča uničila popolnoma ves poljski pridelek. Zalost prizadetih je velika, saj je uničeno dolgotrajno delo in celoletni pridelek.

Novomeška okolica je bila oni petek po nevihti zelo prizadeta. Zapihal je močan veter, vsul se je silen dež, med katerim je začela padati kot oreh debela toča, ponekod celo kot jajce. Nevihta je prišla od Soteske in Toplice. Toča je tolkla krasno obetajoče polje v smeri Vavta vas-Jurna vas-Koroška vas-Vinja vas in dalje proti Cerovcu. Vse to je trajalo kakšno uro. Toča je seveda popolnoma uničila vse žito, fižol, koruzo, posebno pa še vinograde, ki so letos mnogo obetali. Pri vsem tem pa je najbolj žalostno to, da je nevihta najbolj oškodovala najsiromašnejše vasi, ki so že itak močno prizadete zaradi težkih gospodarskih razmer. Uničeni so vsi pridelki v župniji Podgrad, nad polovico pa v župnijah Šmihel in Stopiče. Prosim oboja gospoda slovenska ministra za nujno pomoč.

Rešite nas - vagabundov

Za v svetu pismu je zapisano, da bomo vedno imeli reveže med seboj. Tudi dobe največjega gospodarskega blagostanja ne morejo dati vsakomur kruha v izobilju. Nešteto je namreč vzrokov, ki lahko človeka privedejo tako daleč, da si sam pri najboljši volji ne more pomagati in da ostane navezan na čarove dobrih ljudi, ki so mu kot soljudje in kot kristjani dolžni pomagati. Zato ne poznamo v zgodovini dobe, v kateri bi se krščanski dobrotelstvi ne odpiralo obširno polje za vsestransko udejstvovanje.

Če je že v gospodarsko udobnih razmerah tako, je toliko slabše v času gospodarske stiske, ko industrijski obrati brezsrčno mečejo tisoče delavcev na cesto, ko ni nikjer prilike za skromen zaslužek in ko marsikaj očetu bestradane družine res ne preostane drugega, kakor da se uvrsti med prosjake in skuša pri dobrih srcih nabrati vsaj nekoliko, da bo rešil sebe in svoje pred poginom. Gospodarske stiske zadnjih let je tisočem in tisočem tudi v naši deželi potisnila beraško palico v roke.

Z obžalovanjem moramo priznati, da se doslej naša javnost ni dovolj zavedala tega žalostnega stanja. Vse premalo je doslej bilo storjenega, da bi ti tisoči brezposelnih dobili vsaj skromno zaposlitev. Tako pripada še vedno zasebni dobrotelstvi skoraj izključno

naloga, da preživlja te reveže. Kako pa je s privatno dobrotelstvom, pa vemo. Največ dajejo tisti, ki so skoraj sami podpore potrebni. Bogatini pa, le redke so izjeme, se zapro v svoje vile in palače, na vrtno ograjo pa pribijejo tablico, ki opozarja prosjaka, naj se ne bliža, če noče okusiti ostrih zob gospodarskega psa...

Zato se povodenj teh brezposelnih vedno bolj na široko razliva po deželi. Vse ceste so jih polne. Po dva, po trije hodijo in si kar kljuko podajajo. Po dvajset, trideset jih na en dan obišče kmečko hišo. Poznamo župnišča, ki imajo vsak dan vsaj petdeset takih gostov. Kmet sam je danes revež, da se Bogu smili. Pri najboljši volji ne more dati vsakomur, ki ga pride prositi za vsaj eno kronico. In tako se ti reveži razočarani in vedno bolj zagrenjeni pomikajo od vasi do vasi, vedno bolj polni sovražstva do človeške družbe, ki jim ne da tege, do česar imajo pravico, to je dela in kruha. Ali se naša javnost, naše oblasti zavedajo, kakšen razred ljudi se s tem vzgaja? Ali se nam ne zdi razumljivo, da ti reveži kar blaznijo za komunističnimi in prevratnimi gesli, ki jim obljubljajo boljše čase? Zgodovina nas uči, da so bili ljudje te vrste najzanesljivejša garanta vsakega revolucionarnega pokreta.

Potrebna je rešitev tega vprašanja. Dajte ljudem dela! Vse države sveta so to vprašanje bolj ali manj uspešno reševale na ta način, da so si znale poiskati kreditov za javna dela, pri katerih so dobili brezposelni in brezdomci skromen zaslužek. Na ta način so jih rešili propada in jih zopet naredili za dostojne člane človeške družbe. Tudi v naši državi bi v primeri z ogromnimi davčnimi dajatvami morale biti več javnih del in s tem manj brezposelnih in več zadovoljnih državljanov.

Za nekatere teh potujočih siromakov pa skoraj ni več rešitve. To so že poklicni vagabundi, ki delati sploh ne marajo. Ti se rekrutirajo iz onih prvih in vedno več jih je. Ti ne beračijo več, ampak zahtevajo svoj delež. Ti ne marajo ne kruha, ne dela, ampak denar. Če jim kmet ponudi žlico pri svoji skledi, jim preprosta kmečka jed ne diši. Če jih povabi na delo proti navadni odškodnini in hrani, ga nahrulijo, da naj tepci delajo, ne pa oni. Če kmet postane strog, mu zagroze s požigom. Splošno mnenje na kmetih je, da gre velik del nenavadnih požigov v zadnjih letih na račun takih delomržežev, med katerimi je polno zločinskih in nasilnih ljudi.

Pred vagabundi je dežela brez moti. Kmetje sami jih ne morejo in ne upajo sami krotiti, oblasti se pa zanje domala nič ne zmenijo. Tako lahko svobodno gospodarijo po naši deželi. Ti ljudje so kakor nevarni bolniki, za katere je treba izdatnih, četudi grenkih zdravil. Nikar ne zamujamo časa z odlašanjem, kajti prej ali slej bo treba začeti z brezobzirnim zdravljenjem. Naša dežela je treba te nadloge rešiti. Zgublence bo treba magari s silo zopet privaditi dela. Varnostni organi po deželi in po mestih bi morali imeti nad njimi strogo nadzorstvo. Vsakega bi bilo treba poslati v domačo občino in tej naložiti dolžnost, da ga drži doma in zaposli na en ali drug način. Le v domači občini je tudi mogoča kontrola nad tem, kdo je res pomoči potreben in kdo ne. Znano nam je, da je med brezposelnimi delomržeži zelo veliko takih, ki bi lahko na svojih domovih dostojno ali vsaj za silo živeli, pa tega ne marajo, ker jim je ljubše pohajanje iz kraja v kraj, kjer telesno in duševno propadajo in postajajo grozna rak-rana na našem narodnem telesu.

Posebno poglavje so brezposelni in prosjaki v juga, zlasti iz nekaterih predelov sedanjih Hrvatske. Vemo, da je tam res hudo, vendar se nam močno zdi, da slovensko gostoljubnost in dobrotelstnost na račun teh siromskih pokrajin izrabljajo nepoklicani ljudje. Ti prihajajo navadno z zašpehanimi bukvicami, v katerih potrjuje ta ali ona oblast, da je prosilec pogorelec, poplavljenec ali ne vem kaj — in ki so navadno že leta stare. Bog ve, kolikim so že ene same take bukvice služile za legitimacijo. Sodni akti vedo povedati, da se pod firmo takih prosjakov neredko skrivajo pravi zločinci, ki so nevarni življenju in imetju svojega bližnjega. V tem pogledu zopet prosimo naše oblasti, naj bodo skrajno previdne pri podeljevanju dovoljenj za nabiranje milodarov, pa naj bodo za karkoli dovoljenja iz drugih krajev države pa naj se glasom naredb tudi pri nas smatrajo za neveljavna. Vsaka občina, vsaka banovina naj preskrbi svoje reveže sama. Mi v Sloveniji imamo svojih domačih, obojne vrste, več kot dovolj. Zato naj oblasti tudi v tem pogledu strogo, brezobzirno pobijajo bajko o bogatih Sloveniji.

Zvesti bi čast! Katarina Koželj, upokojenka tobačne etovarne, stanujoča v Kamniku pri Prenerju pod Žalostno goro, je ves čas, odkar »Domoljub« izhaja, njegova zvesta naročnica. Kmalu bo doživela svoj 90. rojstni dan. Kljub visoki starosti ne pozna očal in redno prebere cel list od prve do zadnje strani. Pravi, da bi brez njega ne mogla prestat. Bog daj, da bi naša prijateljica v zdravju in zadovoljnosti doživela še mnogo let!

Kako je nadškof Jeglič godoval

Svoj 86. godovni dan je praznoval pretekli teden v tistem zatišju 800 letne Stične naš ljubljenski nadškof dr. Ant. Bon. Jeglič. Ob tej priliki so mu čestitali najprej domači gospodje stiški očetje, fantje so priredili lepo podoknico s petjem in godbo in otroci so v družbi svojih učiteljev prišli voščiti sivolasemu jubilantu. Nazadnje so se gospodu nadškofu poklonili še zastopniki društva »Jeglič«, ki združuje bivše gojence zavoda sv. Stanislava. Bog ohrani prevzvišenega godovnjaka do skrajnih mej človeškega življenja.

V petek zgodaj zjutraj je solnce mrknilo. Meščani so ta nenavaden pojav prespali, kinetje so ga pa opazovali pri košnji in na polju. Pri nas je bil mrk le delen, ponekod pa, kot kaže slika, je solnce popolnoma otemnelo.

V vsako hišo Domoljuba!

Perilo pravi: „SEVEDA“!

Perite prihodnjic tudi Vi s Schichtovim terpentinovim milom. Ono odpravi nesnago temeljito in prizanesljivo iz tkanine, potem je lahko vedno lepo belo!

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje ženska hvala

Na krivi poti

Jadranska straža je imela pretekli teden svojo oblastno skupščino v Ljubljani. Ker je bil doslej predsednik te ustanove dr. Pirkmajer, ki je obenem poslevodeči predsednik Jug. nac. stranke žalostnega spomina, so se proti zopetni izvolitvi dr. Pirkmajerja za predsednika pojavili mnogi protiglasovi. Dr. Pirkmajer tega ni upošteval in je zopetno izvolitev sprejel. Najbolj zdravo jedro Jadranske straže tvorijo otroci slovenskih katoliških star-

šev, ki prispevajo po šolah članarino, a ki oddelek Jadranske straže pod Pirkmajerjevim vodstvom odločno odklanjajo. Če g. Pirkmajer in njegova bližja okolica tega ne ve, bo kmalu zvedela. Na čelo Jadranske straže spada vsekakor nestranskarstva osebnost, ki bo ne samo po svoji nacionalni sedanjosti, ampak tudi po svoji nacionalni družinski preteklosti dala jamstvo za uspešno narodno delo Jadranske straže ob našem morju.

Novo semenišče za bogoslovce nameravajo zidati tudi v Mariboru. Na sliki vidimo, kakšno bo ko bo dograjeno. Kakor smo že poročali, namerava tudi ljubljanska škofija za svoje bogoslovce zgraditi novo, zadost, veliko in zdravo poslopje. Obe dosedanjí semenišči sta stari, nezdružljivi, tako da v nobenem oziru ne odgovarjata svojem namenu.

KAJ JE NOVEGA

Usodna zmotā brezposelnega pleskarja

Kranjske deželne elektrarne so se pred kratkim odločile, da preplekajo daljnovod Velenje-Crnuče. Izrabile so te dneve, ko delo v Velenju radi pregleda parnih kotlov počiva in je zaradi tega daljnovod brez napetosti. V ta namen je bila najeta večja skupina pleskarjev, med katerimi je bil tudi Mirko Matičič iz Doba pri Domžalah. Matičič je dobil nalog, da pleska železne drogove v smeri proti radijski postaji pri Domžalah. S Crnuč pa vodila v oni smeri nekaj časa vzporedno dva daljnovoda, in sicer oni, ki vodi proti Velenju, oziroma narobe, ter oni, ki odvaja tok proti Gorenjski. Matičič pa se je v teh daljnovodih zmotil in je šel mesto daljnovoda Velenje-Crnuče pleskat drogove drugega daljnovoda, ki so bili pod napetostjo 20.000 Voltov. Zlezal je na drog v bližini trzinske železniške

postaje, ga najprej očistil rje, nato pa pričel svoje delo s čopičem. Komaj pa je nekajkrat potegnil s čopičem, je z levo nogo zadell ob žico. V naslednjem hipu je padel doli in se ujel na spodnji nosilec tako, da sta mu viseli na eni strani navzdol nogi, na drugi glava, z levim komolcem pa se je ujel na žico, ki je bila istotako pod napetostjo 20.000 Voltov. Tam je visel precej časa, dokler ga niso opazili ljudje in obvestili transformatorske postaje na Crnučah. Odtod so prišli uslužbenci, ki so ga s pomočjo vrvi spravili na tla. Pogled na mrtveca je bil strahoten. Razen čevljev je zgorela na njem vsa obleka, po telesu pa je bil ves zgoljenel.

VINA

za vse priložnosti naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.

OSEBNE VESTI

d Popravljen krivica. Za predsednika upravnega sodišča je postavljen v Celju dr. Ivan Likar, sodnik upravnega sodišča v Celju. Kakor znano, je prejšnji JNS režim dr. Ivana Likarja z ostalimi sodniki brzojavno upokojil zaradi tega, ker je upravno sodišče v Celju razsodilo, da je konfinacija voditelja Slovencev dr. Antona Korošca, sedanjega bana dr. Natlačena, bivšega ministra dr. Kulovca ter odvornika dr. Ogrizka protizakonita. Novi predsednik je znan kot odličen strokovnjak in brezpogojno nepristranski uradnik.

d Hrvatski metropolit dr. Ante Bauer je bil po povratku iz Dalmacije zopet operiran v ušesu. Splošno stanje po operaciji označujejo zdravniki za dobro.

DOMAČE NOVICE

d Tri ure so zborovali preteklo nedeljo v Ljubljani slovenski pristaši treznostnega gibanja. Podali so mnogo krasnih poročil, ki izidejo v posebni knjigi. Alkoholizem je največja rakrana na našem narodnem telesu, zato želimo plemenitemu prizadevanju vse najboljše.

d Konec šolskega leta bo zaradi velikih narodnih slovesnosti v Mariboru v spomin pok. škofu Antonu Martinu Slomšku v samem Mariboru že 26. junija, na vseh ljudskih šolah v Sloveniji pa 27. junija.

d Kritika »Trgovskega listca«. — Glasilo slovenskih trgovcev piše v članku »Napovedi boljših časov« tudi sledeče: »Centralizem je treba začeti rušiti in ni drugega sredstva, če hočemo priti do boljših razmer. Uradno se sicer že leta in leta »dekoncentracija« uprave napoveduje, dejansko pa lezemo vedno bolj v centralizem. Tako so bile z novim finančnim zakonom centralizirane še neke banovinske trošarine, ukiniti se nameravajo banovinske branilnice, banovinski aveti postajajo vedno bolj samo olupšava za sprejemanje banovinskih proračunov, denarništvo enako leze vedno bolj v centralizem, da tako polagoma izginjajo zadnji ostanki nekdanjih samouprav. Mesto da bi se razširjala samo-

uprava ljudstva, se centralizem še širi. Naj se nam ne zameri, če po vsem tem ne moremo prav verovati v prihod lepših časov. —

d 125 letnice šole v Črni pri Prevaljah praznujejo dne 28. junija 1936.

d Iz zgodovine starih hiš ob ljubljanski Dunajski cesti. Lastniki hiš ob ljubljanski Dunajski cesti v bližini nebotičnika so te dni vložil pri okraj. sodišču 30 stanovanjskih odpovedi, s katerim zahtevajo, da se morajo najemniki stanovanj odnosno trgovskih prostorov in delavnice najpozneje do 1. avgusta izseliti. Te hiše, ki hranijo marsikako krajevno zanimivost in ki jih stari Ljubljanci poznajo pod imenom »Fröhliche« hiše, so stare nad 100 let, kajti to kaže letnica na osrednji prve hiše, kjer je zapisano Car. 3 in 1796. Prvotni lastniki teh hiš so bili po zaznamkih ljubljanske zemljiške knjige Fröhliche, ki so imeli na Vrhniki lastno pivovarno, iz katere so pivo vozili v prvi vrsti na Notranjsko in na Kras. V dobi tovarnikov je ta pivovarna procvitala. Pred vojno je slabo obratovala zaradi hude konkurence. Hiše bodo popolnoma podrti. Ob regulaciji črti, ki določa razširjenje ceste do nebotičnikove črte, bodo zgradili veliko palačo, kajti za ta svet se zanima neka zavarovalna banka. S stavbnim podjetjem Dukič in drug se sicer še vodijo pogajanja, ki bodo ugodno končana. Sicer pa načrti za to palačo še niso predloženi mestnemu gradbenemu uradu. Skozi velika vrata, ki nosijo letnico 1796, so vozili v stari dobi vojaške krste, tam je bil glavni vhod v nekdanjo vojaško bolnišnico. Po Dunajski cesti pa se je nato uvrstil vojaški pogreb. Od leta 1841 je v zemljiški knjigi zaznamovan kot lastnik hiš Ant. Fröhlich, ki je leta 1877 umrl. Dediči so jeseni leta 1917 prodali hiše z ogromno vrtno skupino veletrgovcu Avgustu Tomažiču. Po njegovi smrti so nastopali kot lastniki Tomažičevi dediči, ki so hiše prodali. Sedaj so lastniki skupne hiš: ing. Dukič, ing. E. Stern, pek Ivan Piskar ter Matilda in Josip Zalta, ki imata v teh hišah tudi svojo trgovino z železnino.

d Napredovanje elektrifikacije na Dolenjskem. Ono nedeljo so se sestali zastopniki

banovinskih elektraren s krajevnimi veljaki v Trebnjem, St. Rupertu in Mokronogu. Dogovorili so se glede elektrifikacije Trebnjega in krajev v mirenki dolini. Ob tej priliki sta se občini St. Rupert in Mokronog tudi že dogovorili o višini prispevka, ki ga bo treba dati za elektrifikacijo. Sklenjen je bil dogovor o načinu, kako bodo elektrificirani kraji plačevali svoj prispevek. Del prispevka bosta občini zbrali v denarju, primanjkujoči znesek, pa se bo kril iz elektrifikacijskega posojila pri Pokojninskem zavodu. Dohodke za odplačevanje tega posojila bosta občini dobili iz pribitka na osnovno ceno električnega toka, ki kljub temu v teh občinah ne bo dosegla 6 din za kilovatno uro, kar je še vedno zelo ugodno. Trebanjski in trziški župan sta obljubila, da bosta kar najhitreje pripravila vse, kar je treba še urediti glede plačevanja prispevkov, tako da bodo banovinske elektrarne tudi v Trebnjem in Trzinu mogle skleniti zaključne dogovore. Ker so tudi vsa druga dela v polnem teku, smemo pričakovati, da bo v teh krajih že jeseni zasvetila banovinska elektrika.

d Obratovanje je ustavilo lesno velepodjetje Franjo Zagar v svojem obratu na Milanovem vrhu pri Rakeku. Stotine delavcev in voznikov je ob zaslužek.

d O dr. Aleksandru Bodiju, * glavnemu krivicu v aferi tihotapsko uvoženih preprog je »Domoljub« že poročal. Država je bila zaradi tega oškodovana za težke milijone. Sam Bodi je že zdavnaj na varnem, nekje za mejo, kjer bo gotovo preskrbel varno zavetje sebi in po krivici pridobljenemu denarju. — Bodi ni imel svojih pomočnikov samo v Bel-

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

gradu, temveč tudi po drugih krajih naše države, tako v Mariboru, Celju, na Bledu in v Ljubljani in najbrže še drugod. Dr. Bodi je bil na Bledu zelo znana osebnost. Bil je na Gorenjskem na primer s bivšim predsednikom vlade dr. Sršičem, večkrat tudi z Jevtičem, ko je bil ta še zunanji minister in pa predsednik vlade. Oblasti kolikor znano, še vedno niso dognale glavnega skladišča perzijskih preprog v Ljubljani. Na nekem skritem kraju je spravljanih — tako sodijo — kakšnih 30 do 40 najbolj dragocenih, seveda utihotapljenih perzijskih preprog. O vsem tem bomo še poročali, kadar bo kaj več znana.

d 1500 kg težkega morskega volka so ujele ribiči na Jadranu v okolici Kraljevice.

d Za gospodarsko šolo v Svečini. Finančni minister je dovolil dravski banovini, da lahko najame posojilo 1.200.000 din pri Hranilnici dravske banovine za preureditev poslopj v Svečini pri Mariboru za potrebe kmetijske gospodarske šole. Gornjo odobritev je finančni minister tudi že predložil v potrditev ministrskemu svetu.

d Slovenska Krajina ali Prekmurje? V nedeljskem »Slovenec« čitamo v dopisu iz

Slov. Krajine naslednje: Mislimo mi domačini, da je to naša zadeva, kako bomo svojo krajino imenovali. Ime Prekmurje najdemo pred prevratom in po njem, to je res, vendar tudi ime Slovenska krajina (okroglina) najdemo pred prevratom in po njem. Torej s tem nič ne dokazemo. Tudi s tem ne, če je ime Prekmurje znano pri ministrstvih. Sicer je res, da je izpeljanka iz Slovenske krajine težka, vendar sem čital tudi pred nekaj dnevi v »Slovenec« za prebivalce Slovenskih goric »Slovenjgoričanci«, ravno tako menda zveni »Slovenjkrainci«. Kako naj se naša krajina imenuje, pa naj odločijo domačini sami. Pa se najpa naziva ohraniti! Neki univerzitetni profesor pa ni tako trdno prepričan o nazivu Prekmurje in piše, da morda ima g. dr. Slavčič prav, morda pa tudi ne. Sicer smo pa mi Slovenci in pustimo Kranjce, Stajerce in Kočevanje. Povejmo, kje smo doma in to naj bo vsakemu dovolj, naj nas potem naziva kakor hoče. Nekom naivno se mi zdi pisati o »Slovenookroglincih« itd. Prav tako bi se nam zdelo, če bi govorili o »Prekdravcih, Preksavcih, Prekkupecih« itd. Pustimo to debato in dajmo Prekmurcem raje kruha in dela, da ne bo Slovenska krajina navezana na tujino.

d 300.000 Din je poneveril neki uradnik finančne direkcije v Banjaluki.

d Ljubljano so obiskali dve dni odposlanci poljskih, čeških, slovaških in bolgarskih železničarjev.

d 400.000 Din primanjkljaja izkazuje okrožni urad za zavarovanje delavcev v Splitu.

d Nesramneža, ki je nadlegoval mlade deklice v ljubljanskem tivoljskem parku, je stražnik spravil pod ključ. Pohotnež je 36 letni čevljarški pomočnik Franc Pestnar iz Cateža ob Savi.

d V Rim in Neapelj, zanimivo, poučno potovanje po Italiji z avtom od 27. julija do 7. avgusta; ogled vseh večjih znamenitih krajev: Benetke, Padova, Firenze, Rim, Neapelj, Pompej, Loreto itd. Podrobni spored pošljemo vsakomur zastopnj. Dopise nasloviti: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

d Romanje na Sveto Goro pri Gorici bo letoš samo enkrat in sicer štiri tedne potem, ko bomo imeli zaključen romarski spisek. Kdor se zanima za to lepo romanje, dobi brezplačna pojasnila, če se javi najpozneje do 1. julija po dopisnici na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

d Moda, ki ne pride nikoli iz mode. Nič ni tako nestalno kot moda, vendar ena je vedno ista, katere se gospodinjice drže že od praveke: hočejo imeti bleščeče belo perilo. Muke in trud pranja so bogato poplačani, če je perilo po pranju tudi zares bleščeče belo. Zato so gospodinjice tudi tako vesele, ker imajo Schichtovo terpentino milo To čisto jedrnat milo odpravi brez truda in prizanesljivo tudi najtrdovalnejšo onesnago iz perila. Schichtovo terpentino milo pere bleščeče belo.

d Kam na stanovanje z dijakinjami? Šolske sestre III. reda sv. Frančiška so v svoji novo kupljeni hiši na Lontarski stezi 2, nad Ljudskim domom pridobile prostore za stanovanje dijakin.

njam. Zavod ima sončno lego — od jutra do večera ga oblivajo sončni žarki. Za hišo je velik vrt z izredno dobrim — kar pianinskimi zrakom, saj leži na obronkih ljubljanskega gradu. — Vrt se proti zapadu ateka v senčnat gozd. Dasi je zavod sredi mesta — 3 minute od stolnice — je pa vendar hkratu izven mesta, v popolnem miru, da tako ugodno lege nima v Ljubljani nobeno dijaško stanovanje. Da so na tako ugodnem prostoru učilnice in spalnice svetle, zračne, zdrave, brez prahu, je jasno; saj so visoko nad cesto, ki pa poleg tega prometa skoro nima. Zavod bo dijakinje oskrboval z vsem, predvsem z zdravno, tečno hrano, pazil bo, da bodo redno in v miru lahko vršile svoje naloge. V domači kapeli bodo pa lahko izvrševali svoje verske dolžnosti. Podrobna pojasnila dajo šolske sestre v Ljubljani, Lontarska steza 2. V isto hišo se je preselila tudi vezilnica, ki je bila prej Pred školijo 3-II.

d Hribolazci in turisti morajo radi gibanja pogostejše čistiti svojo kožo, toda ne z vodo in milom. S tem bi namreč koža izgubila preveč maščobe, ki ji je potrebna, da ostane prožna in voljna. Bolj priporočljivo je uporabljati kremo Nivea in olje Nivea, ki se vpije v kožo, se v kožni celici spoji z vodo ter ne zamaši kožnih luknjic. Če obrišemo odvečno kremo z mehko krpicco, potem ostanejo na krpicci vsi umazani delci.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Minister dr. Krek o slovenskem mačkovstvu. Na shodu Jug. radikalne zajednice v Rajhenburgu je minister dr. Krek povedal tudi sledeče: Samo nizka duša more govoriti tu na meji proti dr. Korošču in naši skupnosti. Poleg vsega drugega je ta agitacija tudi črna nevaležnost. Treba pa je pri tem vedeti, da tako imenovano slovensko mačkovstvo nima nobene resne zveze s pravim dr. Mačkovim gibanjem, ki se po svoji naravi smatra za izključno hrvaško gibanje. To so večinoma ljudje, ki bi pod hrvaško firmo radi prišli na politično površje ali pa večni kvaražugoni, ki smatrajo dr. Mačkovo ime v sedanjem trenutku za tisto moderno krilatice, po kateri bi mogli kaliti vodo in v kalnem leviti naivne kaline med našim ljudstvom. Slovenski obmejni okraji morajo biti najtrdnjejši zid proti vsaki tuji navlaki v naše slovenske razmere in sedaj zlasti proti hrvaški propagandi. Slovenci smo in bomo vodili svoje slovensko politiko, mi bomo že znali svoje koristi spraviti v popolno skladje s skupnimi državni. Naš voditelj bo že znal v pravem trenutku dobiti sredstva in način, da bo vsakopnost JRZ, ki danes predstavlja vsedržavno skupino, prišel kot enakopraven član tudi brat Hrvat, zastopan po svojih pravih predstavnikih.

d Ne zatreči, podpreti hočemo koristiti raznih stanov. Na shodu delavcev v Zenici je rekel minister dr. Spaho tudi to-le: Treba je, da se v državi duhovi spet pomirijo. Pomirjenje je potrebno zaradi tega, da se popravijo one velike napake, ki so jih doslej napravili med ljudstvom mnogi takozvani narodni voditelji. Nam bi danes ne bilo treba reševati tako težkih vprašanj, da ni bilo ljudi, ki jim je bilo na tem, da oni uspejo v tej državi, čeprav jih narod ni hotel. Mi hočemo dati popolno enakost, popolno pravico, popolno svobodo. Mi hočemo dati tej državi miren duh, duh bratske pomirljivosti, duh bratske ljubezni in duh bratske sloge. Mi smo ta del svojega programa z raznimi dobrimi deli ustvarili. — Minister je svoj govor končal, obračajoč se na delavce. Rekel je: Z isto ljubeznijo, s katero smo skušali pobiti brezposelnost, in z enakimi napori bomo prešli k urejevanju ostalih socialnih vprašanj v naši državi. Če to ne bo šlo tako hitro, kakor vi pričakujete, verujte, krivda za to ni na naši

strani, nego so tega krive težke gospodarske in finančne prilike v naši državi. Pri nas ni mogoče izvesti naenkrat popolnega socialnega zavarovanja, ker je naša država pretežno kmetijska. Toda verujte, da je dobra volja na naši strani in da si bomo prizadevali, da koristimo posameznih stanov v naši državi podpremo, a ne da jih zatremo. Samo s takim delom bomo premagali tudi ono nevarnost, ki se imenuje boljševizem in komunizem in ki prihaja čisto iz onih krogov, ki jim delavske težave sploh niso mar.

d Dr. Kramerjev paragraf stopa v veljavo. Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen je razrešil dolžnosti predsednika občine Poljane Antona Čadeža in predsednika občine Zmirec, Pavla Dolinarja. Vzrok za razrešitev je bila razsodba okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 3. junija 1938, št. VI. Kps. 1279-35-61. Državno tožilstvo je namreč obtožilo Antona Čadeža in Pavla Dolinarja zaradi nakupa bencina in cementa sumljivega izvora. Krivda je bila obema dokazana ter je bil Anton Čadež po § 333-II-1 k. z. obsojen na 15 dni strogega zapora, Pavel Dolinar pa po istem členu na 10 dni zapora. Obsojena sta bila na plačilo stroškov. Vsak je bil obsojen tudi na povprečnino 500 Din. Oba sta bila obsojena pogojno na dve leti. — Znani dodatek, ki ga je dr. Kramer dosegel v proračunski obravnavi v senatu, po katerem je mogel ban razreševati župane le na podlagi sodnih ugotovitev, je prinesel torej JNS-sarskim županom dvomljivo uslugo. Mesto običajnih preiskav bo v bodoče ugotavljala krivde ali nekrivde teh županov sodna preiskava, združena z obravnavo.

NESREČE

d Divjanje strele. Pri Čebavcu na Ulici so gradili podaljšek kozolca. Ko so tesarji zaradi silne nevihte morali prekiniti delo in hoteli iti v zavetje, je naenkrat udarila strela ter na mestu ubila enega delavca, podomača Šentka iz Cerknice. drugega delavca vulpa Berkina, ki je tudi doma iz Cerknice, pa je k sreči le omamila. Oba so odpeljali v Cerknico. Tudi na kozolcu je strela napravila precej škode. Novi podaljšek je na obeh straneh prerežala, na sredi kozolca pa se je naenkrat užgalo, a so ogenj kmalu pogasili. Tudi drugod je nevihta pustila precej žalostno sled.

d Zopet je zgorelo devet poslopij. Te dni je divjal v Staršah pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju strahovit požar, ki je uničil petih posestnikom vse imetje. Ogenj je nastal ob pol 5 popoldne, v času, ko so bili doma samo starčki in otroci, vsi ostali prebivalci so se pa nahajali daleč proč od vasi na travnikih. Zaradi tega je ogenj že zajel skoraj polovico vasi, preden so mogli urediti obrambo. Prihiti so na pomoč gasilci iz St. Janža, Pobrežja pri Mariboru, Marije Brezja, Hotinje vasi in

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNİK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPIO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

»SLOVENE«

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESECE 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENE«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Hajdine pri Ptuj. K sreči je bilo dovolj vode na razpolago in ni bilo vetrovno, ker bi bilo drugače nemogoče ubraniti vasi, kjer so skoraj vsa poslopja krita s slamo. Pogorelo je do tal devet hiš in gospodarskih poslopij. Oškodovani so trije posestniki, Gojčnik in dva posestnika Selinška. Živino so k sreči še rešili iz gorečih hlevov, pač pa je zgorela povod hišna oprema in obleka.

d Strela je udarila v gospodarsko poslopje Klementa Alojza na Dolu pri Hrastniku, ki je pogorelo.

d Umetni mlin je agorel v Trnovski vasi pri Sv. Boltenku v Slov. goricah. Lastnik mliha Ivan Tramčar ima okrog 200.000 dinarjev škoda.

d V meter globoki mlaki poleg hiše je utonila triletna Stefa Hvalec iz Murskega pri Slatini Radenci. — V mlaki 800 korakov od hiše sredi travnika je utonila triletna Angela Klementič iz Parčjaka pri Slatini. — V Zavrhu v mariborski okolici je sedemletni

otrok posestnika Tomaža Zmavca sprožil strel v triletnega bratca in ga smrtno zadel.

d V temni noči je padel v dva metra globok cestni jarek in obležal mrtev 74 letni Anton Jelen, posestnik v Sedlašku v Haložah. —

d Med napajanjem se je konj splašil. Te dni je šel posestnik Cerar od D. M. v Polju s svojim 12 letnim sinom Ivanom na košnjo na svoj travnik na Gorjušo pri Dobu. Oče je naročil sinu med košnjo, naj gre konja napajati, med napajanjem pa se je konj splašil ter brenil otroka s kopitom v desno sence ter mu razbil vso desno stran glave. Deček je v življenjski nevarnosti.

d Pobegla kaznjena ustrelila slovenskega orožnika. Na cesti iz Topole v Belosavce v bližini Oplenca v Srbiji je zadela nenadna smrt 32 letnega vzornega slovenskega orožnika, podnarednika Petra Kovačeca, doma iz Vičancev pri Ptuj. Ob 7 zvečer, ko se je vračal iz Topole na svojo postajo v Belosavce, se je Kovačec srečal neoborožen z dvema ubeglima kaznjencema, ki sta nedavno pobegnili v družbi drugih kaznjencev iz zapora okrožnega sodišča v Kragujevcu ter se potem s karabinkami oborožena klatila po rajonu postaje Belosavce. Ko sta zvečer zagledala na cesti korakajočega orožnika, sta sprožila vanj več strelcev ter ga smrtno zadela. Kljub ranam je šel Kovačec pa cesti še 2 kilometra naprej, da je dohitel kmečki voz, ki ga je pripeljal v Topolo. Iz tamošnje bol-

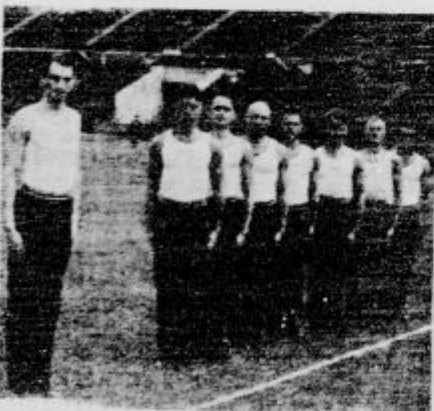
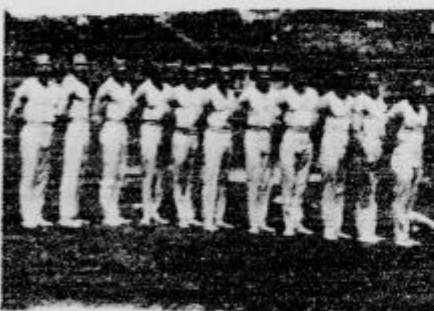
Katoličani v Belgradu so imeli tudi letos lepo procesijo sv. Rešnjega Telesa. Na sliki vidimo skupino belooblečenih deklic pod vodstvom usmujenke v procesiji.

nišnice, kjer so mu nudili prvo pomoč, so ga takoj prepeljali v banovinsko bolnišnico v Kragujevac, kjer so zdravniki na ranjencu izvršili operacijo, ki je trajala pet ur. Kljub pretoku krvi pa je ranjenec podlegel poškodbam. Pogreb se je izvršil v Kragujevcu.

d Tilnik si je zlomila pri padcu z voza posestnica Jecel Julijana iz Korpule pri Smartnem zraven Celja.

d Smrten padeč s češnje. Posestnik Franko iz Kratnega pri St. Jerneju na Dolenjskem je splezal na češnjo. Na spolzki veji je omahnil, padel na tla in bil na mestu mrtev. — Franko je bil invalid in je imel umetno spodnjo čeljust.

d Naboj šiber mu je raztrgal črevesje. — Ono sredo popoldne so Pograjčevi pod Javorjem pri Smartnem pri Litiji kosili. Okrog

V Hrastniku zidajo novo cerkev. Na sliki vidimo prizor, ko polaga mariborski vladika temeljni kamen tej delavski hiši božji.

Na Rakeku, ki se je kot ohmejna postaja iz male vasice razvil v pravo mesto, je ob priliki burmozanja v Cerknici skoč dr. Rožman blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev, ki bo stala na mestu stare vaške cerkvice.

Katoliški telovadci raznih narodov so imeli ono nedeljo na Dunaju svojo mednarodno prireditev. Na sliki vidimo zgoraj zastopnike narodov s svojimi zastavami, v sredi francoske tekmovalce, ki so bili najboljši, spodaj pa vrsto čeških Orlov, ki je zasedla tretje mesto.

10 so v senci počivali, pri tem pa sta se dva psa spopadla. Domači 18 letni sin Pavel Kuhelj je hotel psa spraviti narazen, pa je zamahnil s puško po kužetih, pri udarcu je pa zgrešil in udaril ob kamen, tako da se je puška sprožila in ves naboj šiber je šel nesrečnemu fantu skozi trebuh ter mu raztrgal črevesje. Takoj so s kolesom poslali v Litijo po zdravnika, medtem pa ga je žunik Tomaž Javornik sprevidel. Zdravnik dr. Orel je z avtom bil takoj na Javorniku, kjer je fanta za silo obvezal ter ga takoj prepeljal v ljubljansko bolnišnico, kjer so ga zdravniki operirali. Operacija pa žal ni uspela, ker je bilo črevesje preveč raztrgano.

d Ralne neugode. V Ponovičah pri Litiji je v soboto padel z domačega skednja ter si zlomil desno nogo dveletni posestnikov sin Jožek Savšek. — Na Hrušici pri Jesenicah je v soboto sekal drva 41 letni železniški telegrafist Alojz Golob. Med delom si je odsekal palec leve roke. — Ljubljanska bolnišnica je sprejela 23 letnega delavca Franca Högnigmanno iz Rakitnice pri Kočevju. Na Högnigmanno se je med delom zrušil kup desk in ga pokopal pod seboj. Högnigmannu so deske zlozile levo roko in ga poškodovale po obrazu in očeh. — Pod voz je padla in nato je kolo šlo čez trebuh devetletni hčerki delavke Antonije Cvirn iz Ljubljane. Nevarne poškodbe. — Lesena posoda je padla z odra na glavo 27 letnemu delavcu Ignaciju Boršiču in mu prebila glavo. Režeč, doma iz Gabrova pri Pregradi v savski banovini, je v ljubljanski bolnišnici podlegel hudi poškodbi. — Avto je povozil 28 letnega splavarja Franceta Zinrajha iz Brezna pri Mariboru. Mož ima počeno lobanjo. — Opeka je padla na glavo dveletnemu Božidarju Zužku v Ljubljani in ga močno ranila. — S kolesa je padel in se hudo pretresel 35 letni zidar Franc Zupan v Ljubljani.

NOVI GROBOVI

d A, kar si spravil, žigavo bo? Na Jeranovem pri Mekinjah je umrla 77 letna Julijana Albrecht. — V Kanniku je preminul ekonom Ivan Kmetič. — V Brezovici pri Ljubljani je odšel v večnost zasebnik Matija Pograjec. — V Podbrezjah so pokopali posestnika Janeza Gregorca. — Na Zgornji Ponikvi so djali v grob 80 letno Apolonijo Aršek. — V Dravljah pri Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal Boris Črnic. — V Stoprcih pri Rogatecu je umrla Frančiška Cvirnova, vdova po nadučitelju. — V Kranju je zapustil solzno dolino nadzornik proge Josip Svalj. — V Kapelah pri Brežicah je zapel mrtvaški zvon 52 letni Mariji Kovačič roj. Blažević. — V Mariboru je preminul Josip Strakl, skladiščnik drž. železnice v p. — V Pobrežju pri Mariboru so pokopali slaščičarja Janeza Pelikana. — V Slovenjgradu je zapel mrtvaški zvon odvetniku v p. dr. Crnetu Ferdinandu. — Pri Sv. Jurju ob Taboru je umrla Julka Smola. — V Ljubljani so umrli: dvorni svetnik v p. Anton Levec, Mihaela Urbančič, vdova po mestnem cestnem nadzorniku Frančiška Levec, mesar in gostilničar Pavel Košenina, višji sodni oficijal v p. Franc Matekovič, Anton Zupan, upokojenka Frančiška Medved roj. Kralj, poštni zvičanik v p. Ivan Kalan, anaistka pri žel. direkciji Terezija Cotman in soproga mestnega služitelja Amalija Zadnik.

V vsako hišo »Domoljuba«!

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Po angleških poročilih iz Džibutija, italijanska zasedba Abesinije še davno ni končana. Med posameznimi važnimi središči, kjer se nahajajo italijanske čete in oblasti, je še mnogo prostranih, popolnoma nezasedenih krajev oziroma pokrajin. Mnogo je silišč, kjer Abesinci ne samo ne priznavajo italijanske zasedbe, ampak odkrito nastopajo proti nji. Italijani poskušajo polagoma razširiti svojo oblast tudi proti zapadni Abesiniji. Tam se je koncem letošnjega maja sestavila abesinska vlada z dedžasmačem Volde Mariamom na čelu.

V južnih krajih Abesinije so na dnevnem redu nemiri in se vrše spopadi med domačimi in italijanskimi stražami. — Tudi iz Adis Abebe se čuje vsako noč streljanje. Čeprav so Italijani o okolici prestolnice uvedli za varnost zelo stroge mere in izvršili celo vrsto smrtnih obsod, nikakor ne prenehajo pojavi razbojniških družin.

Trdijo tudi, da se je število domačinov v Adis Abebi zelo zmanjšalo. Mnogi Abesinci so zapustili prestolnico in odšli v notranjost dežele, da se pridružijo posameznim plemenskim poglavarjem, med katerimi se nekateri še nabejo pokoriti Italijanom, drugi pa kolebajo.

Podkralj maršal Gracijani je pred odhodom v Italijo sklical k sebi večje število bivših abesinskih višjih uradnikov, dostojan-

stvenikov in plemenskih poglavarjev. Imel je nagovor, v katerem je priznal, da so italijanske čete zaradi nepokornosti nekkih abesinskih poglavarjev imele v zadnjem času zelo občutne izgube. Na cesti Adis Abeba—Desie so abesinski uporniki uničili tudi več avtomobilov. Gracijani je rekel, da bo v bodoče za take in podobne dogodke poklical na odgovornost abesinske narodne prvake.

Najpomembnejši dogodek preteklega tedna v mednarodni politiki je sklep angleške vlade, da se odpravijo sankcije uvedene proti Italiji. Angleški listi opravičujejo ta sklep, češ da je Anglija ogrožena na vseh koncih in krajih sveta in bi bil izid vojne s Italijo dvomljiv, ker je Italija v zraku neprimerno močnejša od Anglije. Strokovnjaki bodo že vedeli, koliko je na tem resnice. Nekaj pa je gotovo: Če je Anglija napram Italiji v vojaškem pogledu tako slaba, ni slaba od večraj zjutraj, ampak že od prej ali vsaj od tedaj, ko je začela italijansko-abesinska vojna. Čemu potem sankcije proti Italiji, zaradi katerih je Jugoslavija pretrpela tako ogromno škodo? Nam, navadnim zemljanom se zdi vendarle nekoliko preveč in več kot poniževalno za največje svetovno velesilo, če je v šestih mesecih doživela s svojim Društvom narodov na diplomatskem bojišču s Italijo poraz, nič manjši od vojaškega poraza Abesincev na afriških tleh.

ITALIJA

s Drobiz. Nagrado 800 lir je dobila Furlanka Mikelut, ker je povila dvojčke. — Mrtvega so našli na gori Sabotinu nad Gorico 27 letnega Emilija Medena iz Doline pri Brdih. — Strela je med neurjem udarila 12 letno Felicito Brajdot v Vipolžah na Goriškem, ko se je nahajala v kuhinji. Kakor ponavadi je strela udarila v dimnik. — Kaznovan je bil v Trstu mesar Ivan Konjedic, ker je kравje meso prodajal za volovsko. — Pri nas v Jugoslaviji takih kazni ne poznamo, ker koljemo samo vole, krave pa imamo le za — pleme...

MADJARSKA

s Velika nesreča na Donavi. Dne 16. junija kmalu po polnoči, se je neki brod, ki vozi med nekim dunajskim otokom in Budimpešto, iz neznanega vzroka potopil in je utonilo več oseb. Do 10 predpoldne so potegnili iz Donave 9 trupel. 15 oseb je nevarno ranjenih in so jih morali prepeljati v bolnišnico. Mislijo, da je bilo na brodu okoli 40 ljudi, tako da je usoda 17 oseb še neznana, vendar se sme domnevati, da so utonile. Do nesreče je prišlo takole: Strankarska organizacija tramvajskega osebja vladne stranke je priredila na tako imenovanem ljudskem otoku pri Ujpestiju tovariški večer. Po končani zabavi so se ljudje vračali domov. Prevoz z otoka čez Donavo se vrši z zasebnim motornim brodom. Ko je brod pripeljal do srede Donave, so opazili, da nekaj ni v redu in takoj nato se je začel potapljati in je v nekaj minutah popolnoma izginil pod vodo. Oblastva so takoj

izdala vse potrebne ukrepe za reševanje potnikov. Na kraj nesreče so takoj prišli gasilci in reševalno društvo. Alarimirali so tudi vojaštvo. Na bregovih Donave okoli kraja nesreče se je neprestano zbirala velika množica ljudstva, ki je z velikim zanimanjem sledila iskanju pogrešanih potnikov. Trde, da so bili vsi potniki v veselem razpoloženju.

BOLGARIJA

s Smodnišnica je zletela v zrak. V smodnišnici v bolgarski Sofiji je prišlo te dni do eksplozije. Delavcu, ki je opravljal svoje delo, je padel ogorek cigarete na patrono s smodnikom. Učinek je bil strašen. Polovica smodnišnice je zletela v zrak. Mrtvih je bilo na mestu 50 oseb, ranjenih pa nič koliko.

AVSTRIJA

s Drobiz iz Korotana. Na koroško-štajerski meji so neznanci nameravali atentat na dunajski brzovlak. Na tračnice so položili več hlodov,

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremlja denar v jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na rač. čekovne račune. BELGIJA: No 2064-66 Bruxelles. FRANCIJA: No 1217-94 Paris. HOLANDIJA: No 1428-48 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 2067 Luxembourg. Na vahtivo polijemo brezpłatno naše ček. nakaznice

katere pa je slučajno nek železničar še pravočasno zapazil. — V deželi je bivala hčerka cesarja Karla, Adelheid. — Kresovi so letos dovoljeni samo v okviru domovinske fronte. — Švedmarna je začela z gradnjo šolskih poslopj v Medvedjem dolu in na Obirskem.

TURCIJA

» Dosežen je že sporazum za tako zvano dardanelsko konferenco, ki se začne dne 22. julija v Montreuxu. Turčija bo smela Dardanele uريدiti, prevoz potniških ladij in tovornih ladij bo vedno dovoljen. Vojne ladje pa bodo morale mesec dni prej prijaviti svoje potovanje skozi Dardanele, in ladja ne bo smela obsegati več kot 28.000 ton.

FRANCIJA

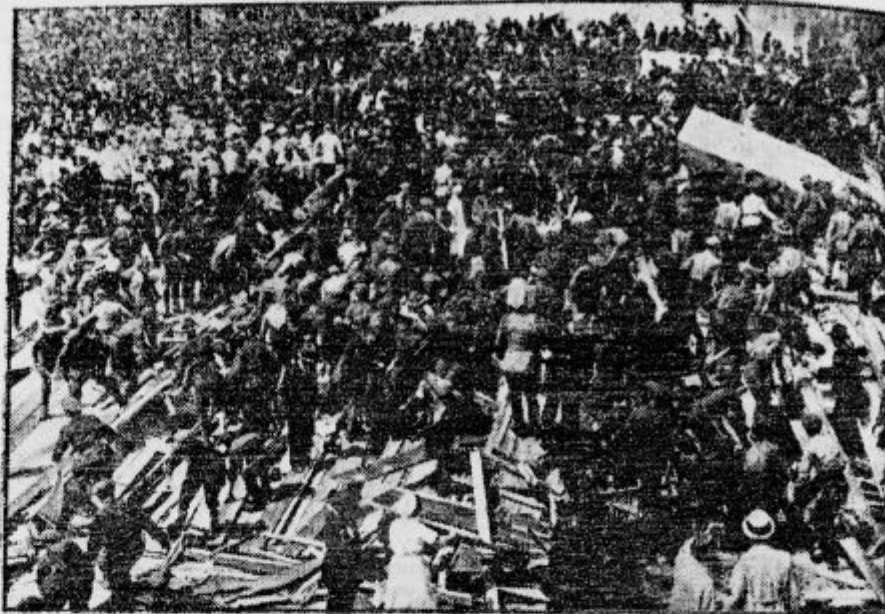
» Načrt o uvedbi 40-urnega tedenskega delovnika in zakonski načrt o uvedbi kolektivnih (splošnih) delovnih pogojev je sprejel z veliko večino francoski parlament. — Stavkovno gibanje je v Franciji skoraj ponehalo. Večina delavstva se je vrnila na delo. Tudi zasedene tovarne so delavci mirno zapustili, ponekod celo v zelo veselem razpoloženju. Zato pa se je začelo opasno širiti stavkovno gibanje po Belgiji, ki ga izrabljajo v svoje namene komunisti.

ŠPANIJA

» Zaupnica za požig cerkva. V španskem parlamentu je vprašal voditelj katoličanov Gil Robles predsednika vlade zaradi številnih požigov katoliških cerkva po marksistih. Nič manj kot 250 božjih hramov je bilo uničenih od izbruha revolucije. Pri nato sledečem glasovanju je večina parlamenta izrekla vladi zaupnico.

PALESTINA

» Še vedno mnogo dela in skrbi povzroča angleškim upravnim oblastem revolucionarno gibanje Arabcev v Palestini. Zdaj so predložile angleške upravne oblasti v Palestini angleški vladi v Londonu načrt, po katerem bi se Palestina razdelila v čisto arabska, čisto židovska in mešana okraja, da bi se tako zmanjšali povodi

O veliki nesreči, ki se je nedavno zgodila v rumunski Bukarešti, smo že zadnjič obširneje poročali. Naša slika nam kaže razvaline tribune, pod katero je obležalo stotine mrtvih in ranjenih.

za boje med Zidi in Arabci. Nadalje se angleška upravna oblast pogaja z Zidi, da bi vsaj začasno prenehali z naseljevanjem v Palestini.

RUSIJA

» Na poti k demokraciji? Ruski sovjeti so pripravili načrt nove ustave, ki predvideva parlament z odgovorno vlado, splošno in enako volilno pravico ter priznava javno in zasebno lastnino. Vendar je volilni red tak, da bo boljševiška manjšina še vedno popolen gospodar Rusije.

DROBNE NOVICE

Velike demonstracije zemljelancev so bile v bolgarski Sofiji ob 13-letnici smrti Stamboljskega.

Letošnja italijanska žetev bo po uradni italijanski izjavi mnogo slabejša od lanske.

Najbogatejši dojenček na svetu. V Londonu so krstili 3 in pol meseca starega sinčka danskega grofa Haugwila-Rewentliowa in njegove žene. Grofica, katere deklško ime je Barbara Hulton, bo nekoč podedovala neizmerne milijone svojega očeta Hultona, kateri na sliki sloji za grofom.

V novi belgijski Zeelandovi vladi je šest socialistov, pet katoličanov, trije liberalci in en general.

Krvavi boji divjajo med severno in južno Kitajsko.

3 milijone lejev je daroval romunski kralj Karol za rodbine ubitih pri zadnji tribunski nesreči.

V Pragi je umrl dr. František Stanek, večkratni češkoslovaški minister.

V Moskvi je odšel v večnost znani 68-letni ruski pisatelj Maksim Gorkij.

Boljševiki silno utrjujejo bojno pristanišče Kronstadt v Baltiškem morju.

Obrok vojnega dolga je plačala Ameriki zopet Finska; edina država, ki redno vrača.

Vse desničarske bojne organizacije hoče razpustiti francoska levičarska Blumova vlada.

Pre 20 leti so divjali divji boji ob francoski reki Somme. Slika kaže, kako so nemški topovi unicili zopet pripravljeno na novo morijo...

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Naša mobilizacija

Znan pojav je, da ljudje v izredno težkih časih, ko doživljajo velika razočaranja in krivice, postajajo dovzetni za revolucionarna in prevratna gesla, da pričnejo izgubljati vero, smisel za pošteno delo, smisel za medsebejno solidarnost in kar je še drugih vrlin, ki nujno zahtevajo urejenih razmer. Narod ali stan pa, ki take vrline tudi v težkih časih ohrani, lahko reče o sebi, da je gospodarsko in politično zrel.

Tako gospodarsko in politično zrelost je naš slovenski narod, zlasti pa naš kmečki življenj, v zadnjih letih pokazal v toliki meri, da se nam vzbuja spoštovanje. Ta zrelost se manifestira tudi na številnih občnih zbiorih krajevnih Kmečkih zvez, ki se letošnje leto vrše po vsej naši domovini.

Prihajajo moške, ki niso klonili pred nasiljem, ki jih ni bilo mogoče pridobiti z zvijačo ali podkupovanjem, prihajajo utrujeni od poljskega dela, ožgani od solnca, prihajajo in izpovedujejo svojo neomajno voljo in zahtevo, da se jim da možnost obstanka na zemlji, ki je redila njih in neštete rodove pred njimi, izpovedujejo svojo voljo za pozitivno in ustvarjajočo delo; niso dostopni za razna udarna gesla, neresnim obljubam se smejejo.

Prihajajo fantje, zagoreli in zdravi, polni svežih, neizrabljenih sil; složno vstopajo v vrste Kmečke zveze, ramo ob ramo s starejšimi, izkušenimi. Vse pa vodi ena in ista misel, napeti vse sile, doprinesiti vse, tudi najtežje žrtve, da se reši naš ogroženi kmečki dom.

So med njimi, ki so poleg dela in skrbi za svoj dom in družino preobloženi z javnim

delom; v občinah, v združništvu, v prosveti. Toda kljub temu se ne boje prevzemati delo v Kmečkih zvezah, zavedajoč se, da grade svojo stanovsko organizacijo. Nedavno tega je eden dejal: »Osem odborniških mest imam že in jih tudi izvršujem, toda Kmečka zveza je moja stanovska organizacija, njej ne smem odreči.« In je prevzel važno odborniško mesto; da ga bo vestno izvrševal, nam jamči že njegov značaj.

Treba pa je tudi upoštevati, da se vse to vrši v času največjega poljskega dela in zato lahko rečemo: Naš kmet ni izgubil volje za pošteno in stvarno delo, kljub težkim časom, ki jih preživlja, čut stanovske solidarnosti in samozvesti se v njem celo pogloblja, svoji veri je po trpljenju preteklih let še bolj zvest. To so dejstva, to so dokazi, da je naš kmet gospodarsko in politično zrel, zmožen in vreden, da si sam kuje svojo usodo.

Kadar je v nevarnosti meja kake države, prestane — če treba — vse delo v notranjosti, vse hiti, da brani ogroženo mejo. Temu pravimo mobilizacija. Tudi mi mobiliziramo! Mobiliziramo vse zdrave in razpoložljive sile našega podeželja, mobiliziramo moze in fante, stare borce in mlade idealiste, da rešimo in obranimo naš kmečki dom!

Kmečka zveza je in naj bo kmečka armada!

Glave pokonci! Naš kmet se je mobilizacijskemu pozivu krepko odzval in v tem gledamo poročstvo, da bodo tudi njemu napočili boljši časi.

Kmečka zveza za kmečke občine

Ves čas svojega obstoja je Kmečka zveza na najvišjih mestih tolmačila in naglašala zahtevo naših kmetov po kmečkih zbiorih. Vendar pa to še ni dovolj; ravno tako skrbno in vneto je ves čas proučevala vprašanje, kako naj bodo kmečke zbornice na znotraj

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam koža lepo porjavi, z NIVEO negovana koža omogoči soncu, da dovrši svoje zdravilno delo. NIVEA CREMA zmanjšuje hkrati nevarnost pred sončarico.

Jugoslav, P. Beiersdorf & Co.
d. s. o. j. Maribor.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

»Trda nam bo predla, boste videli! Spela je prebrisana, ta jo bo že znašla, da nas bo nekaj časa mrcvarila, že zato, ker ve, da smo žejni in bi radi kako minuto posedeli, preden se vrnemo!« je modroval plečasti Jože, ki je bil starešina in Mincin sosed.

»E, jo bomo že dobili, saj se sama ne bo branila!« je bevsnil sitni Cenc, ki je imel jezik kakor štrpjenica, a srce skopo in trdo kakor kamen. Ker je bil sorodnik ranjkega Mincinega moža, je prišel tudi med svate, kamor se je skoro vsilil.

Dospeli so do hiše. Bila je zaklenjena, okna so bila zapolknana, nikjer ni bilo videti žive duše, kakor bi vse izumrlo.

»Ali vam nisem pravil?« se je smejal starešina in zlezal počasi z voza, potrkal na vežna vrata in prijazno pozdravil s počim glasom:

Dobro jutro nevesta,
že se smeja bela cesta,
čaka, žena te bogat,
pojdi, gremo svatovall

Hiša je ostala zaprta, nič se ni zgnilo v nji. Pač! Oglašil se je hriprav glas:

Kaj mi ženini bogati,
naj ostanejo za vrati,
moj bo, kdor ima srce,
brez ljubezni vsak naj gre!

Ze hrešči Spela, preslica stara, da se ji le ljubil! je zarenčal spet Cenc, ki je bil posebno jezen in si je svoj debeli rdeči nos brisal in drgnil, dočim mu je znojno lice silalo v tolišči in kar trepetalo.

Godci so spet zaigrali, da bi nevesto omehčali, saj bi že tako radi videli, da bi jim odprla.

Pričeli so prositi. Svatje so obetali nevesti lepega in mladega ženina, jo rotili, naj ne bo tako neusmiljena, saj jo čaka vendar lepo življenje, dosti pogače in zdrave pijače, saj mlinarjeva žena nikoli žejna ne bo!

»Le sami žlampajte vodo!« se je spet zadržal Spela, ker je slutila, da s tem posebno draži Cenco, katerega ni mogla živega videti, ker je tako mrzila njegovo skopost in trdosrčnost. Cenc pa je same nestrpnosti kar sliskal pesti in bi najrajši glasno zarenčal, dočim so drugi vzeli vse za nedolžno šalo, čeprav bi se že radi odteščali.

Ljudje v hiši so ostali neusmiljeni, kajti običaj se mora spoštovati in neveste ni kar takole spuštiti iz hiše kakor mlado golobico iz golobnjaka.

Se so se oglašala godala, zdaj so svirala divje in vihravo. Svatje so postali že nejevoljni, ker jim je bilo to oklevanje vendarle že pretirano.

Kar so se sredi kričave melodije nenadno odprla vrata in čez prag je priletela nevesta, za njo so se dverji takoj spet glasno zaprle.

Neveste so se kar vsi presraščali, tako je bila zakrpana in našemljena. Pa kako stara je bila. Kako tudi ne, saj je priletela čez prag teta Spela, ki je bila sama najbolj vesela te šole. Zdaj je stala tam, bolščala v svate in se glasno smejala:

»Do sili ste me hoteli imeti, zdaj sem pa tul Kje pa je moj mili dragi ženin, da se popeljem z njim v cerkev k poroki, komaj čakam, da ga objamem!«

»O ti teta fetasta, Spela špelasta, da se ti že toliko ljubi, kdo bi si bil mislil?« se je režal starešina in jo povabil poleg sebe na voz.

Zdaj pa je potrkala teta Spela sama:

»Vrata odprite in dajte nevesto,
mene ne marajo, starša sem siva,
kakor bi revica bila jaz kriva,
da sem prežgodaj prilezla na sveti!

Vrata odprite, hitimo čez cesto,
čaka poljana, čaka nas njiva,
čaka ljubezen, ki ne počiva,
dokler poganja na svetu en cvet!«

Vrata so se samo na pol odprla, a že je godec Bincel zagodil vmes nogo.

Naslednji hip se je prikazala nevesta in se smehljala vsa mlada in prikupljiva kakor kako deklet. Sama ni vedela, kaj bi rekla, kajli malo v zadregi je bila, pa se je kar ujezila:

»Če bi bila punica, bi nič ne rekla. Pa počenjate take neumnosti zdaj, ko sem bila že omožena!«

Vsi so se zasmejali, le starešina se je nekam opravičeval, ko jo je miril:

»Sam ne vem, zakaj smo danes tako veseli, menda zato, ker boš kmalu pečovska gospodinja. Saj si tako dobra ženska in nič veselega nisi užila pri svojem starem bolehnem dedu, vendar si ostala poštena žena. Prav zato te tudi proslavljamo, kakor bi bila šele danes prvič nevesta. Pa se nikar ne jezil!«

Počakali so nekoliko in se okrepčali ter nato oblasno sedli na vozove ter se odpeljali.

Zapraznovali so poroko.

Veselo je bilo v Pečeh, kjer že zdavnaj ni bilo takega radovanja in pirovanja.

Tudi oljar je bil na svatbi. V nekem kotu je ždel, a poleg sebe je imel Cilko. Vesel je bil gospodarijeve sreče in skoro zavidal ga je, ko je videl, kako obraz žari. Premišljeval je, kako je vendar čudno na svetu, da so nekateri ljudje srečni že od rojstva, drugi šele kesneje, a on se zaman bori z usodo, saj mu bo težko kdaj zasijalo sonce ljubezni, kajli Cilka je ostala blazna, vendarle je ni mogel zapustiti, ker jo je ljubil zares nesebično in iskreno ter se je vedno bal za njo.

Šele drugi večer je bila svatba končana. Svatje so se odpeljali domov in mir se je naselil med skalami.

organizirane, kakšni naj bodo njihovi odnosi napram upravni in politični oblasti, katere naj bodo njih prvenstvene in katere njih podrejene naloge, da bodo zmogeli služiti potrebam in interesom našega kmeta in da končno — kar ni nič manj važno — ne bodo predrage.

O veliki noči so listi prinesli izvešček uredbe o kmetijskih zbornicah, kot jo je izdelala posebna komisija v ministrstvu za kmetijstvo. Priznati moramo, da nas ta osnutek ni zadovoljil. Predvsem valed tega ne, ker predvideva, da bi se kmečka zbornica bavila največ s pospeševanjem kmetijstva kot stroke, ne glede na to, koliko je to urejeno s sedaj veljavnim zakonom o pospeševanju kmetijstva. Tako bi lahko nastal dvojni tir v kmetijsko-pospeševalni službi: deloma bi jo vršila upravna oblastva, deloma pa kmečke zbornice in bojimo se, da bi tukaj ne bilo pravega soglasja. Poleg tega bi bila taka kmetijsko-pospeševalna služba odločno predraga.

Se marsikaj drugega je, kar nas v tem osnutku ne zadovoljuje. Z ozirom na to, da je Kmečka zveza dala pobudo, da naj se izdela nov osnutek Uredbe o kmetijskih zbornicah. Prosila je gospoda bana, da odredi posebno komisijo, ki naj izdela tak osnutek skupno z zastopniki prizadetih organizacij.

Te dni se bo vršila v tej zadevi posebna anketa (razgovor), kjer bodo sodelovali zastopniki banske uprave, Kmečke zveze, zastopniki poljedelskega delavstva i. dr.

Da bodo čitatelji »Domoljuba« in člani Kmečke zveze poučeni, katera vprašanja bo treba pri tej priliki razjasniti, naj jih na kratko navedemo:

1. Ali naj bodo Kmečke zbornice samo stanovska zastopstva kmečkega stanu, ali naj spada v njih delokrog tudi neposredno pospeševanje kmetijstva? V kolikem obsegu? Ali naj posredujejo tudi pri vnovčenju kmetijskih pridelkov?

2. Kdo naj ima volivno pravico v kmečke zbornice?

3. Ali in kako naj bodo zastopani kmetijski delavci?

4. Ali naj velja volivna dolžnost?

5. Ali naj se ustanove samo banovinske zbornice, ali naj se že obstoječi okrajni in občinski kmetijski odbori vtelesijo v zbornice?

6. Ali naj se ustanovi tudi osrednja kmečka zbornica in kakšen naj bo odnos banovinskih zbornic do nje?

7. Kako naj se izvrše volitve v kmečko zbornico? Neposredno ali po delegatih?

8. Kako naj se financirajo kmečke zbornice?

Kakor je že iz teh vrtic razvidno, je od rtiš še cela vrsta vprašanj, od katerih dobre ali slabe rešitve so končno odvisno, ali in v koliko bodo kmečke zbornice ustrezale potrebam našega kmeta.

Kmečka zveza bo napela vse sile, da se kmečke zbornice končno organizirajo tako, da bo naš kmet v njih z zadovoljstvom in ponosom gledal svoje stanovsko zastopstvo in ki bodo po svoji moralni sili in avtoriteti tudi v pogledu pospeševanja kmetijstva in vnovčevanja kmetijskih pridelkov zmogeli braniti njegove interese.

Kmečka zveza na pohodu

V resnici je treba občudovati, s kakšno brzino se širi organizacija Kmečke zveze po deželi. Kljub temu, da so sedaj ljudje prezaopleni s košnjo ter se vrše po deželi različne prosvetne prireditve, število ustanovnih občnih zborov za krajevne Kmečke zveze narašča od nedelje do nedelje. Samo na področju ljubljanskega organizacijskega vodstva je bilo v nedeljo, dne 21. t. m. ustanovljenih pet novih krajevnih kmečkih zvez, a za šesto se je vršil pripravljani sestanek.

Kar pa organizatorije Kmečke zveze navdaja s posebnim veseljem, je

mladina v Kmečki zvezi.

V nedeljo, 21. t. m. se je ustanovila Krajevna kmečka zveza v Horjulu. Kljub temu, da je bil

ta občni zbor razglašen šele po sv. maši, se je zbralo v društveni dvorani nad 50 gospodarjev in kmečkih fantov, ki so z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo lojnika Glavnega odbora g. Benka, ki je poročal o kmečkih zbornicah, o kmečkem programu in drugih vprašanjih. Zavedajoč se pomena kmečke zveze, so volili člana načelstva s posebno vestnostjo, in to ne le one za vodilna mesta, ampak tudi zastopnike posameznih vasi, za načelnika je bil izvoljen mlad fant, lov. Babič Tone, sin posestnika in župana, absolvent kmetijske šole. Z ozirom na to, si od te Krajevne kmečke zveze v resnici veliko obetamo.

V Št. Vidu na Ljubljano se je zbralo po prvi sv. maši nad 100 naših gospodarjev in kmečkih fantov, čeprav so mnogi zaposleni s pripravo za prosvetni dan. V imenu pripravlj. odbora je poročal g. dr. V. Oršič iz Ljubljane, katerega jedrnat izvajanje so vse navdušili za Kmečko zvezo. Tudi tukaj so prijele za vodstvo mlade roke; za načelnika je bil izvoljen tov. Knific, sin posestnika iz Medna in absolvent kmetijske šole.

Tudi v Št. Joštu nad Vrhniko so sklenili tamnojšni gospodarji, da si bodo za bodočo občino Št. Jošt ustanovili lastno krajevno kmečko zvezo.

Ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze v Kranjski gori se je vršil v dvorani Ljudskega doma v nedeljo 21. junija. Udeležilo se ga je veliko število mož in fantov. Občni zbor je vodil lov. Franc Gregori iz Kolkorena, ki je tudi podal poročilo pripravljalega odbora in prečital pravila, ki so jih navzoči odobrili. O potrebi organiziranja kmečkega ljudstva in o ciljih in delu Kmečke zveze pa je govoril tovariš Rozman Jakob, posestnik iz Bohinjske Bistrice. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in so mu večkrat navdušeno pritrdjevali. Izjavili so, da je čas, da se vse podeljuje organizira v Kmečki zvezi. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika tov. Košir Janez, posestnik v Kranjski gori.

Predsednik KZ o Belj Krajin

Na Suhorju pri Metliki se bil v nedeljo ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze. Udeležilo se ga je 80 zavednih kmečkih gospodarjev, ki so bili vidno vzradoščeni, ker jih je obiskal predsednik in voditelj Kmečke zveze g. Brodar. Z izrednim zanimanjem in zadovoljstvom so sledili jedratim izvajanjem g. Brodarja, ki jim je v enournem govoru folmalil nujnost kmečke stanovske

Tiho, komaj slišno sta zakonca odprla dver in šla v jasno mesečno noč. Zamisljena in skoro plašna se je Minca zastrmela v črti nad seboj, ki so silile kvišku nagnjene daleč naprej, kakor bi vedno padale in bi nikoli ne dosegle tal.

Počasi sta se napolila ob vodi. In zdaj je pričel ženin šepetati svoji nevesti kakor mlad ljubimec. Pravil ji je o svoji ljubini. Pozabil je, da ni več mladenič, govoril ji je iz duše.

Poslušala ga je in mu pritrdjevala, se blaženo smejala in ga opazovala. Ko se je zazrla v skale, je začutila trenutno grozo, a potem se je takoj pomirila, saj je imela poleg sebe krepkega moža in ničesar več se ni bala.

Šele, ko je včasih izsledila v njegovih besedah kako tegobno misel, ki se je ni mogel odkrižati niti ta večer, ga je pogledila po glavi in se mu ljubee nasmehnila:

»Če ne bo tu za naju, če ne bova imela sreče, pa poideva od tod, kajne moj dragi? Zdaj imava tvoje posestvo na poljani, pa se moj dom, ki naju takoj sprejme ves lep in prijazen ter udoben. Te pečine so menda preresne in premrke.«

»Privadiš se jih in rada boš tukaj!« je omenil mož in čutil, da bi se njeni želji težko upiral, če bi hotela od tod. »Rada bom tu, če bom vedela, da si ti srečen med temi črtami, če pa ne boš, greva raje ven na plan, kjer je sonce in dan in veselje! Rada sem tu, ker si ti tu, a brez tebe bi se nikoli ne privadila teh kličev!«

Ozrl se je po skalah: »Meni je, kakor da se je v teh nekaj urah, kar si ti tu, vse spremenilo in oblažilo. Min je ves prazen in prijazen, vse je prenovljeno in pomlajeno, vse ima veselejši izraz! In skale?«

Kako so bile vedno mrke, a zdaj so drugačne, popolnoma drugačne! Da, draga, ti si z menoj in ti si stvorila čudež, ne ti, temveč tvoja ljubezni! Trenutek se je zamislil, nakar je obel svojo ženo in ji zašepetal:

g

»Da, ljubezni je skrivnost, ki dela čudeže. In ljubezni bo blagoslovila te peči, kjer je prokletstvo. Zdaj, ko bomo živeli tud ljudje, ki se ljubimo globoko in resnično, bo zavladal tu drugi duh poln skrivnosti in tajstvenosti a tudi poln dobrote in miline.«

Poslušala ga je in se ljubee smejala. Zgledala se je v njegove oči in obšlo jo je sladko genotie. Bilo ji je, da sta oba mlada, da nista bila nikdar vsakdesi, da se njuna ljubezni ni nikdar prekinila, temveč je bila večna kakor opojna pesem rajске plice, ki jo je pela dolgi slo let, pa je bila sladka in mila, da si je menih, ki jo je poslušal, mislil, da ji pristajajo samo nekaj kratkih ur.

Ko sta se počasi vrnila v hišo, sta bila oba leno trudna in šla sta počivat kakor dva mlada novoporočenca polna nežnega blaženstva.

6.

Ojlar je malega Miklavža telesno dobro vzgojil, kajti deček je postal zelo krepak in je komaj štirinajstleten podrl na tla že vsakega šestnajstletnika. Bal se sploh ni nikogar. Oče ga je skušal sam po svoje vzgojiti, sveril ga je in učil, a fant je bil trmast in očelova beseda ni kdo ve kaj zalegla pri njem. Oče ga je večkrat opazoval in vesel ga je bil, te skrbelo go je, da bi deček ne postal prelepač, saj so se tedaj Gorenjci včasih pretepali kakor za slavo, zlasti je bilo zakoreninjeno sovraštvo med kmetijskimi fanti in mestnimi rokodelci, ki so se šli za meščane in so radi podelske fante zafrkavali in se z njih norčevali.

Sicer je bil Miklavž v duši dober kakor otrok in nikogar ni nikoli izzival, samo krivice ni mogel trpeti in je rad takoj posegel vmeš, kjer je spoznal, da se godi komu krivica. Deček je imel mnogo očelovega na sebi, česar se je Pečovski zavedal in se je zanj bal, kar je tisto, kar je sam molče čuvšvalat njegov sin, kar očito odobral in priznal ter se ni bal nikogar.

Večkrat je Miklavž srečal župana, ki ga je vsakič postrani pogledal, saj ni mogel pozabiti Teobaldove smrti, čeprav mu je žena darovala še drugega sina. Starec je navadno pogledal v stran, čeludi ga je mlinarjev vedno prijazno pozdravil in prav samo župan je bil edini človek, ki se ga je Miklavž resnično bal, ne zavoljo njegovega županskega dostojanstva, temveč je, ker je njegov prijatelj Teobald tako žalostno končal v pečeh ter si je Miklavž še kasneje vedno očital, da je samo on zakrivil dečkovo nesrečno smrt, čeludi je vedel, da ni mogel obdržati vrvi in je ni nalašč spustil.

Miklavž je vedel, da ima župan moč, da on lovi v vojaše če treba, a tega se ni bal in ni mislil na to, ker je večkrat rogovilil po mestu, ko je bil komaj šestnajstleten.

Morda bi se Miklavž res preveč spridil, saj je že rad pogledal tudi v krčmo, kar oče ni opazil, ker je bil preveč zaposlen z delom in gospodarstvom. Vse pa je videla Minca, ki je bila skrbna gospodinja in se je bala ne samo za svojega moža temveč tudi za njegove otroke, zlasti je pazila na Miklavža, saj je vedela da bo le-ta enkrat pečovski gospodar.

In tako je Minca nekega dne prijazno in mirno povedala svojemu možu, da jo Miklavž prezira, da ona sicer ne zahleva, da bi jo klical za mater, kar je brezmiselnost, ker se fant zaveda, da je le njegova mačeha. Toda njegova dolžnost je vendar, da jo spoštuje, in sluša, saj je žena njegovega očeta. Zaupala mu je tudi, da je opazila, da je bil mladenič nekakrati vinjen, dišal je po vinu in kalno gledal predse.

Nazadnje je pripomnila možu, da je o tem molčala nekaj časa, a ker je spoznala, da je za fanta bolje, če ga oče tudi prime, mu je pač zdaj zaupala, nikakor pa ne zavoljo tega, da bi čutila do njegovega edinca kako mržnjo ali sovraštvo.

Mlinar, ki mu je žena prinesla novo pomlad in je z svojo ženskostjo in nežnostjo zelo blago-

organizacije in načrte Kmečke zveze za delo v bližnji bodočnosti. To delo gre predvsem za tem, da se nasommo kmetu gospodarsko pomaga. — Tov. Leopold Nemanic je g. Brodaru pojasnjeval potrebe Bele Krajine in naloge, ki tu čakajo Km. zvezo. Vsi navzoči so izrekli svoje neomejeno zaupanje v Kmečko zvezo. Za načelnika je bil izvoljen tov. Leopold Nemanic.

Za tem se je vršil ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze v Metliki. Vodil ga je bivši poslanec in naš zaslužni prvoboritelj g. Nemanic Joško iz Zelenice. Navzočih je bilo nad 100 mož in fantov. Tudi tukaj je poročal g. Brodar in je bilo veselje zaradi njegovega prihoda izredno veliko. — Za načelnika te krajevne Kmečke zveze je bil izvoljen tov. Nemanic Joško ml., sin posestnika in bivšega poslanca. — Prihod g. Brodara med tovarišje-kmete v Beli Krajini je bil za te pravi praznik. Vsi so želeli, da jih po lepo uspešnih občnih zbora obišče na domu. Kolikor je mogel, jim je usrečel, saj je stal cel dan med njimi. Videl je lahko, kako je Bela Krajina zvesta našim svetlinam, videl kako udanost in zvestobo si je s trpljenjem, ki so mu ga prejšnji režimi prizadejali, pri teh ljudeh zaslužili. Tudi po drugih občinah Bele Krajine so priprave za ustanovitve krajevnih Kmečkih zvez v polnem teku. V kratkem se bodo vršili nadaljnji občni zbora in zato upravičeno upamo, da bo Bela Krajina v najkrajšem času vsa v taboru Kmečke zveze.

★

USTANOVNI OBČNI ZBORI KRAJEVNIH KMEČKIH ZVEZ

V ponedeljek, dne 29. junija (praznik svetlega Petra in Pavla):

Vinica v Belokrajini, ob 11 dopoldne govori tov. Benko, tajnik glavnega odbora »Kmečke zveze« v Ljubljani

Dragatuš v Belokrajini, ob 7 zjutraj govori tov. Benko (isti).

Srednja vas v Bohinju. Ob 11 dopoldne v občinski dvorani, govori tov. Rozman Jakob iz Bohinjske Bistrice.

Stari trg pri Ložu.

Za birmanskega botra je bil g. ban dr. Marko Natlačen, nadomestoval ga je g. Avsec Ivan, Knežja njiva, predsednik fantovske Marijine kongregacije. Birmance je bil iz ugledne krščanske rodbine Hri-barjeve iz Bloške police.

deino uplivala nani, da je postal ves preroben, je pričel zdaj s svojim sinom nemo borbo.

Miklavževe svobode je bilo kmalu kraj.

Oče je budno pazil nani in kmalu spoznal, da včasih rad polenari, se izogne dela ter raje poseđa ali leži v kakem skritem kotu v senci ter strmi kvišku.

Kmalu sta zaplesala.

Mladenič je zdaj moral biti povsod zraven, za vse se je moral zanimati, vse je moral vedeti. Oče ga je krepko pestil, saj je takoj spoznal svojo napako, da se je premalo brigal zani. Pri jedi je moral sedeti fant med očetom in gospodinjjo, Pečovski je budno pazil na njegovo obnašanje napram ženi in ga je tudi opozoril, da mora Minco spoštovati ker ni samo njegova mačeha temveč tudi žena njega, ki mu je oče ter skrbna gospodinja, ki skrbi za vse, zlasti zani, kot za svojega sina, zato je pač lahko napram nji obziren in dober, če hoče, da postane enkrat res pravi pečovski gospodar.

Mladenič je vedel, da je nastala med njim in očetom vrzel, čutil je, da je oče vzel vajeti v roke in mu hoče vzeti njegovo, tako nalahko pridobljeno svobodo. Ni hotel kloniti. Oče pa tudi ni popustil in mu je vsak poskus, da bi se prohil, že kar v kali zadušil, da bi sin vedno bolj čutil nad seboj krepko očetovo pest.

Nekega dne sta delala skupaj v mlinu. Miklavž je nekaj godrnjal, ko mu je oče ponudil žimnato sito, da bi presejal moko. Mladenič je bilo sunkoma potegnil k sebi. Oče je čutil tisti sunk in ujel sinov nepriazen pogled.

»A tako?« je mirno dejal mlinar in skočil k ometu ter ga objel čez pas.

Mladenič se ni hotel z očetom pretepati, a skušnjava ga je premagala, da je želel poskusiti njegovo moč kar mu je bilo takoj žal, kajti Pečovski ga je nameraval le potisniti v kot in mu priložiti zaušnico. Ko pa je opazil da se sin prohil, je zardeč kakor kuhan rak, njegovi roki sta kakor dva železna prmoža zarabili fanta. Že ga

PO DOMOVINI

ZAHVALA

Podpisani Janez Kunc, pogorelec iz Moravške gore 30, s tem potrjujem, da mi je gospod Leopold Erzin, župnik pri Sv. Križu pri Litiji, izplačal 1000 (entisoč) din kot požarno podporo uprave »Domoljuba« v Ljubljani. — Obenem se kar najtopleje zahvalim upravi »Domoljuba« za ta veliki dar in ostanem zvest naročnik »Domoljuba«. Ker »Domoljuba« v resnici skrbi za kmetijski stan, zato ga vsem kmetom prav toplo priporočam. — Sv. Križ pri Litiji, 15. junija 1936. — Kunc Janez I. r.

Gorenjski prosvetni tabor v Št. Vidu na Ljubljano

V nedeljo 5. julija se bodo zbrale v Št. Vidu nad Ljubljano množice prosvetnih delavcev in njihovih prijateljev, da skupno z domačimi, najstarejšim kat. prosvetnim društvom v Sloveniji proslave 70 letni jubilej tega društva.

Člani Blaž Potočnikove Čitalnice so vsi na delu, da bodo slovesnosti kar najbolj veličastno potekle. Posebno pozornost vzbuja tekma narodnih noš v nedeljo popoldne s krasnimi nagradami za najlepše narodne noše. Na sporedu je tudi »štehvance«, ki bo pokazalo del lepih koroških narodnih običajev.

Dolžnost vseh članov naših gorenjskih društev je, da se tega tabora polnoštevilno udeležijo. Posebno narodne noše, okrašeni zovovi in okrašena kolena so dobrodošla za udeležbo pri sprevodu. V sprevodu nastopijo oficijelno tudi člani fantovskih odskov in članice dekliških krožkov.

Spored: 4. julija: ob 18 promenadni koncert, ob 20 slavnostna proslava 70 letnice Blaž Potočnikove Čitalnice s pravilčno igro »Zlatorog«. 5. julija: ob 6 sv. naša zadušnica za umrle člane BPC in žalna svečanost na grobu Blaža Potočnika, ob 7 zbiranje pred cerkvijo, odhod k sprejemu na kolodvor, ob 8 sprejem na kolodvoru, manifestacijski obhod, ob 9 na igrišču sv. Stanislava cerkveni govor o 1050 letnici smrti sv. Metoda, sveta naša z ljudskim petjem, nato prosvetni tabor, a) ob

70 letnici Blaž Potočnikove Čitalnice, b) krščanska prosveta, po 11 sprejem gospoda bana in slavnostna otvoritev obrtne razstave v ljudski šoli, ob 15 popoldanska služba božja, ob 15 in pol: ljudska zabava s koncertom na veseličenem prostoru pred Ljudskim domom, tekmovanje narodnih noš, narodne igre (štehvance, ples pod lipo), srečolov, prosta zabava.

★

d Narodne noše na Gorenjskem in v ljubljanski okolici! Za prvi naš prosvetni dan, ki se vrši 5. julija t. l. v Št. Vidu nad Ljubljano, razpisuje Prosvetna zveza revijo narodnih noš. Ocenjevala bo strokovnjska komisija in 4 najlepše, pravilne narodne noše prejmejo lepe nagrade Prosvetne zveze. Po eno nagrado dobe 1 moška, 1 fantovska, 1 ženska in 1 dekliška narodna noša. Ker je to po dveh preganjanja prvi naš prosvetni dan, ne sme ostati doma prav nobena narodna noša naših ljudi. V nedeljo, 5. julija, vse v Št. Vid nad Ljubljano na manifestaciji slovenske besede in slovenskih običajev.

Fantovski tabor v Kostanjevici

V nedeljo 5. julija, na praznik slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda, se zbere fantje iz lesovkške delkanje pri Materi božji dobrega sveta pri Kostanjevici na svoj tabor. Ob 10 bo sv. maša, po maši na prostem petje; nato govor priljubljenega govornika g. dr. Joža Basaja. Ob koncu pesem: Povsod Boga. Fantje, naš je ta tabor, naj ne bo nikogar, ki bi ta dan ostal doma!

Proslava 100 letnice

Josipa Stritarja

Dne 4. julija ob 8 zvečer: Godba otvori vvod v proslavo. Deklamacija: »Turki na Slevici.« Mladinski zbor iz Vel. Lašče zapoje: »Mlade vojake, Predice, Kokljo.« Govori g. banaki inspektor Ivan Dolence. Mladinski zbor iz Ribnice zapoje: »Oba junaka« in »Zbajo svatoh«. Recitacija iz Zorina, iz Spominov, Platin Jožek. Dvoglason petje s spremljevanjem pianina: »Izgubljeni sin« in »Spomladi

je položil na tla kakor poglavca in mu jih naložil po zadnji plati. Potem ga je dvignil kot mlo-do mače, ga postavil na noge, odprl vrata in ga sunil na dvorišče. Skušal je biti miren, ko je sinu dejal:

»Za kazen, da se ne boš več spozabil, boš od jutri naprej dolje, da te spoznam spel za vrednega nositi ime Pečovskih, postal pri nas samo navadni hlapec s pravico vsakega drugega hlapca, tudi spal boš v hlevu. Za nočjo pa kar izgin! Prosi Petra naj te prenoči, ali pa pojdi kamor hočeš!«

Zapr je za seboj vrata in se oddahnil, kajti težko mu je bilo tako strogo nastopati proti lastnemu sinu, ki je bil ves njegov ponos, a vedel je, da surova sila včasih mnogo pomaga in zelo vpliva na take mlade, še ne dovolj razvile ljudi, ki zelo spoštujejo telesno moč.

Miklavž je res šel k oljarju in mu bridko položil svoje gorje, toda opravič je zelo slabo, saj ga je Peter skoro napodil. Se, ko mu je pripomnil, da mu je oče sam rekel, naj se zateče k njemu, mu je le nerad dovolil, da je prenočil pri njem. Toda prizanesel mu pa ohar ni in si ga je poslano privoščil, češ, da je vedno upal, da bo vzgojil iz Miklavža pravega ponosnega pečovskega gospodarja, ne pa kakega lenega pretepača, v kakršnega se zdaj fant na žalost razvija: Oče sam je bil vesel, ko je videl, kako si napredoval, ko si bil še deček. Učil sem te plavati, dvigati skale, metati kamenje in gibanja na prostem. Bil sem prepričan, da postaneš pravi junak in veselje svojega očeta. Res si junak, a kakšen? Pretepači so že pričeli kazati s prstom za teboj, češ, da jih boš enkrat vse posekal. Ali meni, da je to kakšno junštvost? Moja se fantič! Še zdaj te premikam in te bom tudi še čez nekaj let, čeprav sem suh kakor posušeno bedro, a moč je v meni, ki je nikomur ne kažem! Da, nekdanj me je sukal hlapec Tomaž kakor vrvakovo in tiste sramote nisem pozabil! Videl sem se in sam sem poslušal močan kakor hrast, čeprav sem

navidezno šibek. Porabljal moč pri delu in bližnjemu v korist, ne pa za igranje, za metanje in pretepanje!

»Krivice ne morem Irpetil« je oporekel Miklavž.

»Tista pretepaška pravica ali krivica, sta si obe podobni, saj si ju pretepači dele po svoje. Ne vlikaj se vanje in pusti jih! Delaj doma in bodi priden, sicer boš enkrat staknil plačilo, ki ga dobi vsak, kdor rad kaže svojo moč. A tisto plačilo je kaj žalostno — nož v hrbet!«

Naslednji dan je pričel Miklavž hlapčevati in tudi spal je v hlevu pri živini.

Cez štirinajst dni pa je prosila zanj Minca, saj ga je rada imela, ker je bil sin njenega moža in kar mučno ji je bilo, ko je opazila, da je mlo-denič postal poir.

In Pečovski se je takoj omečal. Vse je bilo pozabljeno. Miklavž je spoznal to dobro šolo in ločil se je pridneje dela ter se zanimal za vse poslovanje, da je bil oče posledj z njim kar zadovoljen.

6.

Drugo zimo, potem, ko se je Pečovski oženi-l, ni padlo skoro nič snega. Zima je bila izredno mila in mlin je mlet skor noč in dan, da so ljudje kar zavidali mlinarja, ki je dobro služil, čeprav se ni nihče mogel pritožiti, češ, da jemlje krivično merico.

Bilaz se je božič. Gospodar in gospodinja sta se ga posebno veselila, saj je njuna lubezen pri vsaki stvari in pri vsakem dogodku vzbujala v njih njih neko posebno zadoščenje in tiho srečo.

Pred Tremi kralji je hodil gospodar po mlino, hiši in hlevih, v roki je nosil kos krede in na vsake vrata je začrtal tri križe in začelnice Treh kraljev.

† O † M † B

v gozduc. Igra: Odruh. Prizor »Na senožeti«, »Pikini Jožek«, Mešani zbor iz Vel. Lašče zapoje: »Pozimi iz šole«, »Večernost. Godba zaključuje večernost proslavo.

V nedeljo 5. julija: Ob štirih zjutraj budnica. Sprejem gostov po prihodu vlakov in odhod v Podsmreko. Služba božja ob 10.30 v Podsmreki. Govor in odkritje spominske plošče. Petje: Molitev za slovenski rod. Govori zastopnikov društev in korporacij. Deklamacija: Doma. Bože pravde.

Po proslavi povratek v Vel. Lašče na veselico s peštrnim programom. Udeleženci, ki žele imeti strovanje, naj se obrnejo na Odbor za proslavo v Vel. Laškah. Vsi udeleženci imajo pravico do polovične vožnje. Odbor bo storil potrebne korake, da bi se vožnja znižala na četrtino in bo o uspehu naknadno v časopisih poročal. Odbor.

Na Velehrad!

Zaključek velikega mednarodnega kongresa Apostolstvu sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo, dne 19. julija. Slovenski romarji bomo svoje potovanje na Velehrad uredili tako, da bomo najpozneje v soboto 18. julija zvečer dospeli tja. Potovali bomo z železnico in avtobusi, kakor si bo kdo izvolil.

Za potnike z avtobusom bi bil prikladen sledeči spored, ki se bo pa lahko na željo potnikov spremenil.

Odšli bi v četrtek 16. julija in se vrnili v Ljubljano v sredo 22. julija. Šli bi čez Maribor, kjer bi se nam pridružili potniki iz Maribora, Gradece, Dunaja. Ko si ogledamo Dunaj, gremo skozi Bratislavo na Velehrad, kamor pridemo v soboto zvečer. V ponedeljek pridemo v Prago. V sredo iz Prage skozi Linz, Jezerko nazaj. Ako se priglasi za avtobus 20 oseb, bo stala vožnja 850.—dinarjev, ako jih bo več, bo manj. Stroške za hrano in prenočišča poravnava vsak sam, ker si lahko poljubno izbira ceneje ali dražje.

Vožnja z brzovlakom stane 11. razred 2.170.—dinarjev, III. razred 1.380 din, ako bo manj potnikov kot 25. Ako jih bo več se bodo dobili znatni popusti, tako da bo stala vožnja z vlakom III. razred največ 900 din. Ako bi se jih pa prijavilo več sto, bi imeli pa svoj vlak, kar bi bilo pa še veliko ceneje.

Potniki za avto naj se prijavijo najkasneje do 5. julija, potniki z vlakom pa do 10. julija. Sicer je pa najbolje, če se priglasi vsi čimprej in posljejo 500 din na račun.

Vsa pojasnila daje župni urad sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Iz raznih krajev

Vače. G. urednik! Dva dopisa, ki amo vam jih poslali, ste lepo djali v koš. Nam se seveda to ne zdi prav, ker bi vašim bralcem privoščili užitek, ki bi ga imeli, ko bi brali še nadaljnjo storijo o vaških fašistih: kako so se pritožili na upravno sodišče, na občinske stroške seveda; kako čakajo, kakšen bo končen obračun o njihovem gospodarjenju in kdo bo plačal ceh; kako se zlasti eden še vedno tolaži z upanjem na tisti čas, »ko homo zopet mi na vladici; kako obeta grom in strela na vse tiste, ki so napravili konec njegovemu plodnosnemu delovanju pri občini Ali pa mikavno zgodbu o vaškem telefonu, o potočarski podpori, briski cestni, o občinski tehnični, o banovinskih kolekih, o dveh krstah za enega mrliča itd. Same mikavnosti, s katerimi se je fašistovski rod na Vačah ovekovečil za vedno. Če bi g. urednik pustil takele stvari podrobno opisati, bi se vse lepše bralo. Škoda! — (Opomba urednika: Mislili smo, da nas boče kdo povleči za nos, zato so šle vaše storije v koš. Kakor pa vse kaže, so pa le resnične! Zato prosimo, da nam jih še enkrat napišete. Posebno zgodbu o vašem telefonu bi radi slišali naši čitatelji!)

Hotič. Lansko leto so zgradili na Savi pri Litiji lesen most, ki je po večletnem moledovanju spojil površne hribe s kolodvorom in s svetom. Sedanj rod bo pomnil, a koliko nevarnostjo pa tudi a koliko sitnostjo so se poprej morali ljudje prevažati čez deročo reko. Človek bi sodil da bo novi most na Savi odprl oči prebivalcem, ali vsaj odločilnim čimteljem po vaseh od Hotiča gori do Dolščega, da bi se začeli spraševati, če ne bi bilo neupravičeno bolj in naravnost zgodovinska pridobitev, ako bi se mesto zamudnega in nevarnega čolna dalo priti čez Sava v Verneku na kakršenkoli drug način. Saj prihaja tu v poštev cela hotičska fara, Vače s kandroško dolino; kolovrarska stran, Gora pri Vačah in tudi del Peč. Vsa ta množica je navezana, če hoče na vlak na Kresnice, na prehod čez vodo v Verneku. Koliko ljudi je zamudilo že viak, ki bi ga ne bili, če bi bil kak drugačen prehod; koliko je ljudi, ki ee ne upajo v čoln, in morajo iskati prehoda čez Savo po veliko daljšem ovinku. Ljubljanci se potegujejo za brv ali kaj podobnega čez Grubarjev kanal, da bodo mogli na Golovec na sprehod, koliko bolj bi bila v Verneku potrebna brv, da bi mogli iti ljudje čez Savo na kolodvor Kresnice in po drugih nujnih opravkih brez nevarnosti, nemo-

teno in brez stroškov. Prosimo občinsko upravo kresniško in vaško, ki eta v tej zadevi zlasti poklicani, da razmislijo, kako bi se dalo v Verneku, nasproti Kresnicam, napraviti, če ne kaj drugega, vsaj zanesljiva brv, ki bi vezala levi breg Save z desnim in omogočala ljudem lažji in sneljivši prehod čez vodo.

Sava pri Litiji. Dne 16. junija smo pokopali neznanega moškega utopjenca, starega okrog 30 let. Pri sebi je imel uro in knjižico posne hranilnice, iz katere je pa nekaj listov iztrganih. Prosim obvestila na župni urad, ako kje pogrešajo takega utopjenca. — O blinkošnih praznikih smo imeli v šoli krasno razstavo ob sklepu gospodinjstve šole. Čudili smo ne, da so dekleta v tako kratkem času izdelala toliko lepe obleke in se priužile prirejanja tako različnih jestvin, od preprostega kruha do najfinjših delikates. Prosvetno društvo, ki je izpolnilo tečaj, se najtopleje zahvaljuje vzornim voditeljicam za veliki trud o priliki trimesečnega tečaja. — Banovinsko veleposestvo v Ponovičah dobi v kratkem novega g. upravitelja g. inž. Hvasitja. — Deško vzgajališče se preseli jeseni v žrelčarno v Moste, ta pa v Ponoviče.

Prečna. Na Antonovo nedeljo je zbral fantovski tabor v Prečni 385 fantov iz raznih župnij norveške dekanije. Po pozdravih zastopnikov posameznih fantovskih odsekov in g. prošta K. Čerija je podal kot glavni govornik g. A. Smers načet za udeleževanje katoliškega fanta. Resnice kat vere, slovenski jezik in družabne razmere naj bodo predmet fantovskega razgovora. Skrb za oblikovanje neomahljivega značaja in plemenite srca in mišljenja bodi največja. — Na Dol. Kaunac je umrla dobra mati Planinšek Terezija; njen sin je kralj Eskimov v severni Kanadi. — V Lokaj je zapustil ta svet Tomič Martin; bil je zelo pridne oče in gospodar. — Nekaj časa amo hodili na travnike s koso, grabljami in dežnikom. Hvala Bogu, zdaj imamo več stalnega sonca. Najbolj siromakaš pot iz Prečne čez Zabjek na državno cesto bo — po naklonjenosti g. bana dr. Natlačenca — vsaj za silo popravljena.

Rakek. V nedeljo, dne 14. junija se je začelo birmanovanje v cerkniški dekaniji. Prevzrjeni g. škof dr. Rožman so se v soboto dopoldne z avtom pripeljali na Rakek, kjer so jih zbrani pozdravili pred šolo. Potem so nadzorovali verouk v osrtni in meščanski šoli. Iz šole so se odpeljali v Cerkljico. Tu so v nedeljo podelili zakrament sv. birme blizu 400 birmancem. Popoldne pa so se vrnili na Rakek, da so blagoslovili in vložili temeljni kamen

Za njim je hodila gospodinja in škropila prostore z blagoslovljeno vodo ter pobožno molila, naj da Bog hiši srečo in svoj blagoslov. »Zdaj smo že zavarovani pred divjo jago in strašno Pehtro, ki davi ljudi in živino!« je dejal stari hlapec Jernak, ki je hodil za njima, pobožno odgovarjal in se ves čas križal in klekal z nogama.

Cilka je v svoji blazni bolešti vsako leto pričakovala divji lov. Vedno je upala, da ga bo videla, da ga mora dočakati. Klicala je Pehtro, se norčevala v mračnih nočeh z duhov zunaj v prirodi, jih vabila in se šolila, ter spel prosila, naj pridejo, vendarle ni bilo nikogar.

Zadnje večere pred Tremi kralji je vsako noč hitela med skale. V spominu ji je ostala stara pripovedka, ki so jo pripovedovali že dedje in pradedje ter jo je ohranilo ustno izročilo od bogve kdaj, da pride vsak nekrščenec takoj, ko umre, med divji lov ter leta brez miru z divjo jago okoli, iščejo po svetu pokoja. Divji lov traja od svetega večera do Treh kraljev. Skozi zrak se začne divje rjovenje in sikanje ter življenje. Vmes odmeva pasji lajež in živalsko tulenje, ki se meša s človeškim vpijem in kričanjem ter blaznim vzdihovanjem in jovanjem, kajti nekrščenci, ki beže s tem lovom po svetu, silno trpe, saj ti mali nebolenci komaj čakajo, da bi jih kdo rešil in bi se mirno spočili v grobu.

Kdor sreča na polji divji lov, mora urno leči na desno kolensnico, sicer gorje mu, kajti večkrat se je že pripetilo, da je divji mož, ki vodi lov, pristopil k človeku, ki se ni vlegel in mu je mirno dejal:

»Tu pa je star štor, ki ga lani še ni bilo!« in že je kakor blisk urno zasadi v človeka svojo sekuro.

Pravijo, da mora tak človek nositi vse leto sekuro v svojem hrbtu, kar ga sicer ne boli preveč, le neprijetno mu je. Če pa sekuro potegne iz hrbta, je izgubljen, kajti izkrevave mora in umre. Kdor pa vztraja vse leto s sekuro v hrbtu in se sledeče leto na isti večer vrne na mesto,

kjer je divjak vanj sekuro zasadi, se vodnik divjega lova spel spomni, ko gre mimo:

»Lelo osorej sem tod pustil svojo sekuro v nekem starem panjlu!« Že pristopi k človeku in mu jo izdere tako, da ga nič ne boli in se rana pri prči zaceli, a človek je rešen.

Cilka ni o tem premišljevala, upala je samo, da bo videla divji lov in v njegovi strahotni procesiji svojega malega ljubljence, saj so pravili stari izkušeni ljudje, da mu lahko reši ubogo nekrščeno dušico, če ga le pokliče po imenu kakega svetnika, ki ga mora izbrati za otrokovega priporočnika in ona bo poklicala Tomaža, nasmešnil se ji bo aien otroček, jo objel in že bo rešen nemirnega beganja, splaval v sveta nebesa.

Vse noči je Cilka čakala na divji lov, stikala za njim, begala v temnih nočeh okoli, posebno kadar je zaslišala v daljavi grmenje in treskanje. Hitela je po skalah, upala je, da pride divja jaga nepričakovano, kar završalo bo v zraku, švističilo bo, divje zapokalo, začelo in zakričalo ter se pognalo mimo!

Nič! Zadnje noč pred Tremi kralji je bila posebno nemirna, saj je v drevju strahotno ječalo in piskalo ter zavijalo, v skalah pa je treskalo, kakor bi bil sodnji dan. In Cilka se je sproščeno smejala, prepričana, da je prišla tista ura, ko bo videla svojega otroka.

Hitela je omamljena naprej, dalje v peči. Pozabila je na vse. Tajna sila jo je gnala preko skal in kmalu bi strmoglavila že v prepad, če bi je ne zadržal oljar, ki je tiho šel po ozki stezi za njo. Cilka ga je tuje pogledala. Objel jo je in ji ljubeče zašepetal:

»Uboga moja Cilka! Vrni se domov. Nocoj si tako zbeganala!«

Nekaj časa ga ni hotela slušati, strmeča predse je je pogovarjala sama s seboj. Dotem je vendarle šla počasi z njim proti domu. Ko jo je gledal, mu je krvavelo srce, saj je bila še

vedno lepa in sam ni vedel, kdaj je začel tih moliti pred se, naj mu Bog reši to bitje, ki ga na zemlji edinega ljubi.

Cilka je stekla. Peter je vedel, da ni več nevarnih strmin in jo je kar pustil, da je sama letela dalje.

Blodnica je dospela do reke in zazrla Torko samodruho, naslonjeno na svoj kolovrat. Mirno je predla in pela staro pozabljeno pesem o predci, ki naga Torki, katere ji pa nič ne more, ker je predica pošteno in pametno dekle. Toda enkrat se zagleda v mladega fanta, ki ji hoče podražiti in ji nalašč skrivaj zvečer natake motvoz, zaradi česar dobi Torka nad njo moč in jo raztrga. Fant prekasno spozna, kaj je storil in skoči obupan v tolmun, kjer utone: Torka sama pri mračnem tolmunu stoji, sestra smrt se iz valov ji reži:

»Ker si ljubezen umorila, skoči še sama v to hladno vodo, pa bo še tebi pri srcu lepo in mirno!«

Blaznica je sirmela v Torko, poslušala pesem in se potem zazrla v valove. Grmenje in tuljenje je že polihnilo, veter je odpodil nevihto. Vse je molčalo.

Torka je utihnila. Cilka ji je zažugala: »Ti si prepodila divji lov in mojega malega, ti in nihče drugi ne! Tvoja pesem je prepeva zani, tvoj kolovrat ga je pregnal s svojim uspevajočim drdranjem, kajti divja jaga ljubi bobnenje in hrmenje. Razbijem ti tisti kolovrat na drobne kosce in ga treščim v valove!«

Hotela je v vodo, pa je bil že spel pri nj oljar, ki ji je zabranil in jo lahno potisnil nazaj.

Torka je obsedela narodu. Kakor bi hotela blaznici nagajati se je spel oglasila njena pesem. Šepetaje je odmevalo preko valov:

»Ker si ljubezen umorila, skoči še sama v to divjo vodo, pa bo še tebi pri srcu lepo in mirno!«

(Dalje.)

za novo cerkev, ki bo posvečena presv. Sreću Jezusovemu. Pri obredih so jih stregli naši gospodje iz Cerknice ter gospoda župnika z Unca in iz Planine. Po blagoslovu so prevzeli imeli na prostem pri cerkvi lep govor, v katerem so vaškane spodbujali, naj vsi enodušno pomagajo pri težkem delu, ki so ga začeli. Če bodo složni, bodo mogli delo tudi dovršiti. Pri tem pa naj zaupajo na božji blagoslov. Saj cerkev zidajo Bogu v čast ter sebi in svojim potomcem v zveličanje. Po govoru so bile pete litanije z ljudskimi petjem, nato so prevzeli podelili sveti blagoslov z Najsvetejšim, potem pa so se odpeljali v Grahovo. Pri lepi slovesnosti je bilo veliko ljudi, prišli so tudi z Unca in iz Planine. Temelj za novo cerkev je že sezidan. Bog daj, da bi cerkev kmalu zrastle do strehe, da bi se tako naše srčne želje spopolnile!

Prečna. V »Zgornjem zakonu« sta živeli obini Prečna in Bent Peter skoraj dve leti. Dr. Režek, advokat v Novem mestu, poslanec JNS in podpredsednik parlamenta je bil za »fajmoštrac pri tej zohetici, ki jo je plačala prečenska občina s 40 »stotki« poviška občinskih doklad. Volitev za tako občino se ljudstvo ni udeležilo. V Prečni je volilo od 738 volivcev le 73. — Dr. Korošec je na splošno želio naroda narediti konec nasilni zvezi in odredil razdružitev Bent Petra od Prečne. Občinske volitve bomo imeli 29. junija. Vršile se bodo v občinski pisarni v Bršljanu, tik novomeške občine, kar je za mnoge zelo neprikladno. Hvaležni smo dr. Korošcu, da je ustregel ljudski želji in nam vrnil občino. Volili bomo Zagorčev list, ki ima prave ljudske zastopnike vseh slojev: kmete in obrtnike, pa tudi delavce in železničarje. Zagorčeva lista predstavlja zahtevo, da se vlada pošteno in po želji ljudstva, ki svojo besedo svobodno izreče, ne pa na komando par nasilnežev in pod vodstvom žandarja. Može in fantje: Na praznik sv. Petra in Pavla vai na volišče in glasujmo za Zagorčev list. Za pravico, svobodo in poštenost!

D. M. v Polju. V našo občino se sedaj kar eden za drugim zaletavajo najrazličnejši ljudje, ki bi radi naše ljudstvo »vodili«. Vsem tem gospodom je ljudstvo jasno povedalo, da se ne da razdajati. V nedeljo 7. junija n. pr. je sklical Ljotičev »Zbor« političen shod in mislil z mlatenjem prazne slame in demagogijo zasejati zmešnjavo tudi med nas. Dvorišče gostilne Benčina je bilo polno, tako, da so bili obrazi govornikov kar obžarjeni od zadovoljstva in so poslušalce celo fotografirali. Toda plošča bo najbrže počila, gotovo pa ne bo zagledala belega dne pri nas. Že po prvem govoru je ljud-

stvo spoznalo, kam merijo razni novi »fiserji«... Odpor proti besedičenju in hujkanju je zato vedno bolj naraščal. Večina je zahtevala besedo, da pove svoje mnenje, pozvala je predsednika, da dovoli razgovor, ker pa se gospodje niso upali z ljudstvom debatirati, niso dali besede, temveč so se odlikovali s surovim nastopom in zmerjanjem. Ljudje pa so z njimi pomeli, kakor se takšnim gospodom spodobi. Pokazali so jim, kje drži pot na prosto in gospodje so res pobrali šila in kopita, bogatejši za izkušnjo, da ljudstvo ne mara delavskih taborišč in takšne »demokracije«, kot jo oni oznanjajo. Takega enodušnega nastopa naše ljudstvo še dolgo ni pokazalo in je bilo res razveseljivo gledati, kako odločno manifestira za svobodo in pravico.

Hrušica. Umrla je gosa Marija Praprotnikova, žena železniške upokojenca in večletna naročnica »Domoljuba« in drugih naših listov. Bila je vzorna žena in mati. Vsak dan je bila pri maši. Zivela je iz globoke, žive vere. Vzgojila je 9 otrok, trije pa so ji umrli. Pri njenem pogrebu se je videlo, kako je bila priljubljena. Velika množica jo je spremljala na pokopališče, pevski zbor pa ji je zapel žalostnike. Bodi Bog pokojnici bogat plačnik, preostalam žalujočim pa tolažnik!

Revte nad Logatecem. To leto smo pričakovali, da bo obilo poplačan naš trud in znoj. Pa je prišlo drugače. V petek je zadel velik del naše občine tako strašen udarec, da kaj takega ne pomnijo niti stari ljudje. Ob 2 popoldne so se od vseh strani privrili težki črni oblaki. Pritisnila je huda sopena, da smo komaj dihal. Komaj smo se zavedli, že se je vsula gosta toča, kot oreh debela. Klestila je listje z drevja, zbila vse sadje in uničila posebno v vasi Praprotno brdo dobesedno vse poljske pridelke. Zito je tako zhitlo v tla, da ga ne bo moglo niti kositi. Z njiv je odneslo plodno zemljo in pota razdrlo. Ljudje žalostni hodijo po polju in s strahom gledajo v bodočnost, ter se vprašujejo, kako bodo mogli preživeti sebe in svoje družine. Najbo prosimo oblasti, da nam priskočijo na pomoč in nam tako dajo novega upanja.

St. Peter pri Novem mestu. Na praznik sv. Petra in Pavla bomo imeli pri nas občinske volitve. Vloženi sta dve kandidadni listi. JRZ ima za nosilca priljubljenega poselnika Antona Zuro. Bivši nacionalisti pa so postavili svojo listo z nosilcem Antonom Rifičem. Ta pa je bil včlanjen pri naši JRZ, pa je šel med nasprotnike, ker so ga naši volilci na vaških sestankih odklonili kot svojega kandidata ter se izrekli za Zuro. Naši na-

sprotniki bi niti ne bili mogli spraviti skupaj zadostnega števila podpisov, da niso mnogo naših pristavežev proslavili čez, da imamo vsi skupaj le eno listo z nosilcem Rifičem. Pa ta in vse druge zvijače jim ne bodo pomagale nič. Ljudje dobro vedo, kdo je tisti, ki je 11. junija v Jelšah v pričestni volivcih bahaško govoril: »Reveži nimajo nič govoriti!« Ljudje dobro vedo, da se nasprotni glavni agitator zato tako žene, ker bi bil rad občinski tajnik. Ljudje pa tudi niso pozabili, kaka nasilja in ovadstva so nad nami izvrševali bivši domači nacionalisti. Volivci! Brez strahu pokažite vrata vsem agitatorjem nasprotna liste in jih vprašajte, kako je s tistimi takimi na zakol, ki so jih ljudje plačali, a zneski niso vpisani v občinski blagajniški dnevnik. Vprašajte jih dalje, kaj pomeni tista izjava, ki sta jo dne 15. julija 1935 podpisala Segula in Tekstor nasproti kralječu Antonu Gotlibu za onih 85 din, za katere je Gotlib, nadlegovan in preprošen dal bivšemu županu Seguli ta dan pobornico, češ da je prejel iz občinske blagajne denar, ki ga nikdar ni prejel. O, to jim bo sapa zapri! Volivci! Na nedeljskem shodu sta vam gg. Tomazin in Weble zadostno pojasnila, da mora pri občinskih volitvah v St. Petru vsak volivec oddati svoj glas edinole g. Zuru, če hoče dobro svoji občini. Veste, da imamo na novi šoli že 400.000 din dolga; veste, da potrebujemo vodovoda, vodnjakov in napajalnice; veste v kakem stanju so naša občinska pota? Če nečete, da nam ne bodo vrata zaprta povsod, kjer imajo v rokah moč in oblast, tedaj vsi na volišče za listo g. Zure! Kdor bo volil drugače, ga bo ljudstvo žigosalo za izdajalca nad občinskiimi koristmi!

Šmarino pri Liji. Na Bregu je umrl splošno znani posestnik Jožef Strojani, p. d. Humanov oče. Bil je vedno v naših katoliških vrstah in organizacijah, med ustanoviteli hranilnice in posojilnice, in dolgo dobo član nadzorstva. Naj mu sveli večna luč! Družino naj tolaži Bog. — Organizacija kmečke zveze lepo napreduje. Člani se pridno prijavljajo. Le nekateri postrani gledajo ter poslušajo ljudi, ki so vedno hujskali proti vsaki dobri stvari. — V litijski narodni šoli bo lepa razstava češenj in zgodnega sadja. Pogledaj bomo šli tudi Šmarčani, ker bo na tej razstavi tudi naše sadje.

Dev. Mar. v Polju. Pri nas imamo okrog naše lepe cerkve kar štiri gostilne. Plesu in veselju že desletja niso imele. Godba »Polje« je pa na praznik Srca Jezusovega in vzornika mladine sv. Alojzija priredila veselico s plesom v gostilni pri

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Pograbi!« je zaklical vodja svojemu bližnjemu spremljevalcu, bradatemu starcu in skočil v sredo pretrganega štirikota. Sklonil se je s konja, pograbil Tuznelo in jo posadil predse v sedlo. Isto je storil njegov spremljevalec z Mucijo, medtem ko je deset drugih dalo posla vojakom. Poslednji si še niso bili na jasnem o položaju in že je cela konnica divjala z ugrabljenim plenom proti Pincijskim vratom.

Napad je tako nenadno prišel in bil tako srečno izpeljan, da so bili mestni vojniki in v oddaljenosti sledeča druhal od strahu kot okameneli. Ko se je vodja četice zavedel, so se namikljani legionarji že bližali vratom.

Sedaj je nastalo med prevarjeno stražo obsojenih zločinc veliko razburjenje. Vodja je poslal obvestilo v tabor pretorijancev. Moštvo se je med preklinjanjem spravilo, da pospravi mrtve in ranjene in krvnik je glasno močno očital vodniku. Množica ljudstva pa se je razkropila na vse strani. Nenavdajni dogodek se je razširil zelo živo opisan kot blisk po celem mestu.

»Gospodar sveta« je bil ves razkačen. Ta dogodek je bil nekaj nezasiščenega. Pri belem dnevu v bližini pretorijanskega tabora si je iz drznosti ali ošabnosti nekdo podvzel napasti stražo mestnega prefekta — da še več, uničil obsojbo mogočnega Rima, katere si ni upal niti vladar sam dotakniti!...

»Za njimi, za njimi!... takoj bo, takoj kažen!... Tako in podobno je odmevalo po ulicah in rimskih trgih.

Pol ure pozneje je oddiral močan oddelek pretorijancev na konjih skozi vrata z naročnim, da pripelje drzne roparje žive. Po opisu

straže o vodju so takoj uganili, da imajo opravka z drznim navalom Germana Servija. Tega in njegovo četo pa so nesli izvrstni kapadacijski žrebci, ki so prehiteli vihar na polju in se komaj dotikali tal s kopiti.

Proti poldnevno so se preganjali vrtili praznih rok nazaj.

Publiji je sedel ravno pri zajtrku, ko mu je prinesel njegov glasnik vest o dogodku. Tudi on je uganil storilca, zato je odšel v sobo svojega gosta.

Tu je opazil v spalnici na mizi voščeno tablico. Vzel jo je v roke in bral:

Ker nisem našel v Rimu nobenega usmiljenja, zato sem si sam pomagal. Zapišam Rim in vzamem s seboj Tuznelo, obenem pa tudi Mucijo, katero boš našel v hiši Radboda, ako boš imel toliko razumevanja, da je ljubezen take žene več vredna, kot vaša ovenela domovinska krepost. Ako bi se kdaj srečala na bojnem polju, kar se bo v kratkem času prav gotovo zgodilo, tedaj pozabi, da sva si kdaj prisegla prijateljstvo. Jaz vas ne bom varoval. V tvojem hlevu sem vzel pet konj, katere pa boš v nekaj dneh dobil nazaj.

Publiji je odložil tablico, povsili glavo in polglasno govoril.

»Rim jokaj in obledi žalost, kajti kmalu boš videl svoje vdove in sirote desetkrat pomnožene.«

17.

Na mestu, kjer se steka In v Donavo in tvori z njo pravi kot je bil utrjen rimski tabor, katerega je sezidal še cesar Trajan v začetku drugega stoletja. Visoko gorovje je tvorilo podolgovat štirikotnik in bilo zavarovano z večjimi in manjšimi stolpi. Obsegalo je velik prostor in bilo obdano z jarki in nasipi, ki so brali dostop v tabor. V tem ogromnem prostoru je prebivala cela vojska pehote in konjenice.

Nekaj sto manjših hišic je stalo v urejeni razdalji ob obzidju in tvorilo nepretrgano ulico. Sredi tabora je stalo s prednjo stranjo proti glavnim vratom, večje poslopje, stanovanje poveljnika nadtribuna legij.

»Tabor Batavceve«, je bila ta močna vojaška naselbina na pešeni nižini Donave. Bila je to najskrajnejša cesarska vojaška postaja, kajti na drugi strani se je začela posest vsohodnih germanskih rodov. Tu so bili naseljeni Kvadi, dalje Markomani, Hermunduri in Buri — ki so že desetkrat potolčeni od rimskih legij, vedno iznova dvignili svoj uporniški meč, ako je mlajši rod pozabil na poraz starejšega. Premagani, so se klanjali zlatemu orlu imperatorjev, so iz njihovih rok prejeli svoje kralje, kneze in postavili in obljubili davek od premoženja in krvi. Komaj pa so se rane zacelile, so pregnali od Rima vsiljeno gospodo, odrekli davek in ljudi, napadli cesarske dežele, željni sužnjev in drugega plena.

V prvi vrsti so bili Kvadi kot najbližji, ki so neprestano ropali po sosednih provincah in strašno razsajali po Panoniji in Noviku. Potolčeni od legatov in tribunov so bežali čez Donavo in izginali v nedostopnih šumah svojih pragozdov.

Od Avgusta dalje so imperatorji neprestano mislili, kako bi divje rodove temeljito ukrotili in jih končno prisilili, do mirovanja. Toda v takem slučaju je vedno nastopila druga, nujnejša naloga za oboroženo moč, in legije, ki so bile določene pogaziti Kvade in Markomane, so morale na vzhod ali v Afriko.

Tako je prišlo, da so rodovi na levem bregu Donave, od Rima smatrani za vazale z dolžnostmi plačevati davek, priznali samo na videz rimsko gospodstvo, v resnici pa se zelo malo brigali za jezo ali zadovoljnost svetovnega mesta in oskrbovali po svoji volji svoje javne zadeve. Zato so se tudi pri vojaških pripravah popolnoma odtegnili rimskemu vplivu.

cerkvi. Tik pri cerkvi se je do jutranjih ur plesalo, pilo in muziciralo. Mir, ki sicer vlada okoli naše cerkve, je bil to noč kačen. Upilje in rogoviljenje je trajalo domalega vsa noč. Ali naj se res povrnejo časi, ko je veljalo »Danem et circenses« za edino rešitev iz krize. Odklanjamo tako polovičarsko katoliško društvo, ki speljuje ples in s tem zavaja mladino. Hočemo jasnosti v vseh ozirih. Srednje polni ti. V kalnem ne bomo ribarili! — Po dejanih bomo sodili. Tudi z ozirom na gosp. krizo in brezposelnost, prosimo, okrajno glavarstvo in občino, da v bodoče ne dovoli veselice s plesom nikomur.

Vevče. Med mnogimi športi je tudi kopanje oziroma plavanje za telo koristno, le da mora biti dostojno in ne pretirano. Pri nas je zadnje tedne kopanje doseglo že višek. Vse gre k vodi ali v vodo. Prav posebno »idilično« pa je tako zvani bajer v Sigah. Mnogo mladine je tam kar po celi dan, večina pa le popoldne. Mladi kopalci obogajajo spola se kopljeno malo, večina se zabava z igrami in šalami, med katerimi ne manjka nedostojnega vedenja in govorjenja. Tudi obleke teh kopalcev niso vselej dostojne. V to mlakuzo je prišla iskat revna mati svoje otroke, ki ju je prvič in zadnjič pustila, in tako bi naj to pošteno mater posnemale tudi druge, ki hočejo imeti svoje otroke čiste tudi na duši. Marsikateri se ne zavedajo nevarnosti, v kateri se nahajajo njih деца. Pristojno nadzorno Oblast pa prosimo, da nastopi proti kršilec morale in budno pazi na dostojno vedenje pri kopanju. Občina naj začne razmišljati, kako priti za naše kopalce — po zgledu drugih občin — do ceneneja in v pravstvenem oziru neoporečnega kopališča.

DOBRO CTIVO

k Nemško-slovenski in slovensko-nemški žepni slovarček s slovnimi podatki za Slovence. — Sestavila prof. dr. Angela Piskernikova. Založila Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana 1936. Strani 282, mala 8° (žepni format). Vezan 30 Din, broširan 20 Din. — Slovenci doslej še nismo imeli majhnega priročnega nemškega slovarja, ki bi ustrezal vsem praktičnim zahtevam. Imamo pač izvrstne večje slovarje take vrste, ki pa so temu primerno dražji in po obsegu za povprečno rabo prebogati. Zato moramo pozdraviti založniško delanje Jugoslovanske knjigarne, ki nam je dala to knjizico.

k Perutinarstvo. Sestavil A. Slivnik, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno

vezani knjigi je 56 Din, broš. 40 Din. Perutinarstvo je žalilob pri nas še vedno zelo zanemarjeno in pomanjkljivo. Pri nas do sedaj nismo imeli knjige tej enake, zato perutinarstvo ni moglo napredovati, kakor bi bilo želeli. Knjiga, brez katere naj ne bo noben perutinar, obsega 174 strani in vsebuje in nudi vse, kar mora vedeti in znati umeen rejec perjadi. Vsebuje veliko slik raznih pasem in vrst. Razpravlja zelo važno poglavje o zdravju in boleznih perjadi. Knjiga bo izvrstno služila vsem perutinarjem, tako amaterskim, kakor seljaku ter jo istim toplo priporočamo.

RADIO

Radio postaja v Strassburgu bo prenašala dne 28. junija od 5—6 popoldne slovensko uro, katero preskrbi slovensko pevsko društvo »Triglava« iz Meerlebacha. Na programu bodo slovenske pesmi, katere bo pel »Triglava« pod vodstvom pevovodja Francoza Rohra Avgusta. Pozdravni nagovor na Radio bo imel izseljenki duhovnik gosp. Stanko Grims. Zbor šteje 30 izvežanih pevcev in pevk slovenskih rudarjev in njihovih žena.

★

Program radio oddajne postaje v Ljubljani.

Vsak dan: 12 Plošče. 12.45 Vreme, poročila. 13. Cas. 13.15 Plošče. 14 Vreme, borza. 19 Cas, vreme, poročila. — Četrtek, 25. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Naša srednja šola. 20.30 Pevski koncert. 21.30 Radijski orkester. 22 Cas, vreme, poročila. 22.15 Radijski jazz. — Petek, 26. jun.: 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Zenska ura. 20.30 Klav. večer. 21.30 Rad. orkester. 22 Cas, vreme, poročila. 22.15 Radijski orkester. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 27. junija: 11 Šolska ura. 18 Radijski orkester. 18.40 Pogovor s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Zunanji politični pregled. 20.30 »Hmtdrac igra domače napave. 21 Prenos iz Subotice. — Nedelja, 28. jun.: 8 Prenos slavnostne službe božje iz Maribora. 9.30 Napoved časa, poročila, spored. 9.45 Radijski orkester. 11 Razvitje prapora Zveze prostovoljcev. 17 Kmet. predavanje: O zatiranju tuberkuloze pri goveji živini. 17.20 Radijski orkester. 18.20 Otroška ura. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20 Prenos Saltnerjevega oratorija iz Maribora. — Ponedeljek, 29. junija: 9 Plošče. 9.15 Prenos slovenske službe božje ter govora g. prof. Sušnika z Glavne trga v Mariboru. 11 Koncert slovenske glasbe. 12.30 Prenos iz Maribora: Izročitev pod-

Z občinske deske

Vzdrževanje znamenj in kapelic. Ni skrajno občine v Sloveniji, ki se ne bi ponašala s kakim ali drugim spomenikom ne samo zgodovinskega, marveč tudi kulturnega pomena. Po svetovni vojni sta zrasli na naših tleh zlasti dve vrsti imenovanih spomenikov oziroma znamenj, to so spomeniki domačinom, ki so padli v vojski, in tako imenovani evharistični križi. Iz predvojnih časov pa so zgodovinsko, pa tudi arhitektonsko najbolj pomembni tako imenovani kužni spomeniki. Imajo pa še celo vrsto drugih spomenikov, znamenj, križev, kapelic itd., ki so jih postavile posamezne župnije, vasi ali posredniki ob kakem pomembnem dogodku, nesreči, požaru, povodnji, potresi itd. Vse to daje naši slovenski zemlji prav posebno izrazitost, ki jo opazi predvsem tudi tujec, ki pride k nam. Zato, se tega naš narod premalo zaveda. Do naših krivdi je tako že propadlo mnogo tega, še več pa smo zaradi premajhnega razumevanja za stvar sami pokvarili. Na pr. po Gorenjskem so bila vsa znamenja z redkimi izjemami pokrita s škodljivimi, v zadnjem času pa vedno bolj opaznimi, in znamenja dobivajo po večim strahu iz pločevine ali po opeke, s čimer je znamenju odvzeta vsa prvotna izrazitost. V javnem interesu je, da se zgodovinsko-arhitektonski značaj teh spomenikov našega ljudstva ohrani. Kakor na drugih področjih, tako je sedanja banska uprava spoznala svojo dolžnost tudi kar se tiče teh spomenikov in je zanesljivo naročila vsem občinam, da ji sporoče, kakšna znamenja in kapelice stojijo na njihovem področju in v kakšnem stanju so. — Dolžnost vseh kulturnih ljudi v vsaki občini ozi. župniji je, da se zanimajo za to važno vprašanje in skupno z ljudstvom varujejo tudi te kulturne vrednote svojega kraja.

pisov za beatifikacijo A. M. Slomška škola g. dr. Ivanu Tomatiču. 17 Kmet. predavanje: Piveli in škodljiva zelišča ter njih zatiranje. 17.20 Vsebo popoldne. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.15 Na harmoniko igra g. Pilihi. 21 Prenos iz Subotice. — Torek, 30. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Slovenski vokalni kvintet. 20 Prenos opere iz Zagreba. — Sreda, 1. julija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Mladinska ura. 20.10 Umetniški spomeniki v Ljubljani. 20.30 Operni spevi. 21.15 Koncert Radijskega orkestra. 22 Cas, vreme, poročila, spored. 22.20 Plošče.

Ze delj časa so Kvadi in Markomani mirovali. Mark Avrelijev prednik, Antonin Pobožni, mož visoko razvitega čuta pravičnosti in dobrohoten, ni dal nikdar povoda za tožbe. Dobrohoten in mil do vseh, obziren tudi do barbarov, je razumel in znal obdržati tudi z najboljši razdražljivimi sosedi prijateljske odnose. V zavere Markomanov se ni sploh vmešaval. Kvadom je dal na njihovo lastno zahtevo kneza. Tako so prebivalci rimskega tabora v Bataviji že dolgo vrsto let živeli v brezdelju. Bila je mejna straža, ki dolgo časa ni bila niti najmanj ogrožena in nikdar zapletena v boje, izvemši male praske, v onih krajih tako nekaj navadnega, da niso o tem niti v Rim poročali.

Toda v novejšem času je bilo opaziti onkraj Donave neko gibanje. Kmalu po smrti Antonina Pija so vdrla brez gotovega vzroka germanske čete v cesarske dežele in so zahtevale pravico naseljevanja tudi v mejah rimske države. Tribuni in legati so jih zapodili nazaj, a so v malih prestedkih zopet obnovili svoje napade in nastopali vedno številnejše in bolj grozeče. K namestniku v Panoniji je prišlo odposlanstvo, kateremu na čelu je bil markomanski knez Balomarij in brez okoliščin zahteval, da se odstopi desni breg Donave Kvadam. Ze so nameravale legije vdreti proti severu, ko je dal upor Pavlov v azijski vzhodni deželi njihovega pohoda drugo smer.

Ves čas te orientalske vojne so čuvali mejo Donave samo Batavijci, kjer je bil v taboru prefekt Servij Klavdij Kalpurnij, ki je delil še pred kratkim svojo oblast s tribunom Publijem Kvinktilijem Varom.

Stirina najst dni po onem napadu v glavnem mestu na vršila rimske pravice, kjer sta bili diloma oproščeni dve obsojeni devici je spal tabor globoko spanje vojakov, ki so bili celi dan vznemirjeni in sili vedno pripravljani.

Dan prej so se namreč onstran Donave

pojaviše germanske konjeniške čete in čeprav so bile proč od obrežja, so morali vendar njihovo gibanje neprestano opazovati, ker ni bil napad popolnoma izključen. Proti večeru pa se je bilo vrnilo nekaj prostovoljcev, ki so šli kot poizvedovalci v deželo Kvador, s poročilom, da niso opazili nič sumljivega. Sovražniki so se gotovo umaknili in zapustili še ne ugasnjene ognje. Sedaj se je tabor oddahnil, odložili so oprave in šli k počitku. Kljub temu so stražile številne ojačene straže zaradi varnosti.

Tik ob bregu Donave sta stala dva jezdeca na straži in imela obrnjene oči in ušesa proti goram onstran reke. Nosila sta proste legionske plašče čez te medvedje kože, ki sta jih potegnili čez zglobove. Tiho sta prisluškovala. Pri vsakem dihu se je valila iz ust gosta sapa, ki se je takoj spremenila v slano in obvisela nabradi. Bila je jasna zimsko noč in taka grobna tišina je vladala po zmrazli pustinji, da sta slišala plati svojo lastno kri v sencih. Zamrzla Donava se je bliskala kot širok srebrni pas, pred njima vse okrog pa je ležalo gladko ogledalo sneženega morja, ki se je blestel v mesečini. Iz temne nebesne modrine je blestel na milijarde zvezd in niti najlažji šum ni vznemirjal tajinstvenega miru te noči. Se bodo igrali celo sezono dramski igrokazi.

Popolno tišina je bila, ko so se Germani umaknili. To je bilo v teh krajih nekaj navadnega, kajti po cesarskem ukazu je moral ostati nezaseden na kvadijski strani pet milj širok pas zemlje. Tu ni smel nihče postaviti koč, ukresati ognja, loviti ali ribariti. Rim ni prenašal neposredne bližine sumljivih narodov. Opustošenje meje je bilo zanje najbolj utrjeno prijateljstvo.

Od časa do časa so zaškripala kaka vrata v taboru, ako je prišel stražo nadzirajoči stotnik, da obide straže. Te so si klicale geslo kot dokaz, da stražijo. Njihovi klici so odmevali

daleč okrog po snegu, zamolklo dokler niso izginili v gozdih.

»Stražen mraz!« je pripomnil eden jezdec in se tresel. »Kri mi že zastaja.«

»Nič vredna služba!« je odgovoril drugi mož straže. »Ko bi imel človek vsaj požirek vina.«

»Preveč zahtevaš! Služi, pes, za svojo reno plačo, čeprav komaj zadostuje za hrano in drži jezik za zobmi, sicer ti zna dati stotnik okusiti svojo palico.«

»Ti pretiravaš. Toliko denarja, kolikor ga mi v taboru dobimo na leto, bi doma celo življenje ne videli.«

»Da, ti si z vsem zadovoljen!«

»Ti moraš pa neprestano godrnjati.«

»Ker sem že sit službe v tujini.«

»Tudi doma bi moral služiti kakemu gospodarju.«

»Ta je tvoj, kdor te najbolje plača.«

Legionarja sta se zabavala v germanskem jeziku. Bila sta od Servijeve konjenice.

Nekaj časa sta molčala, potem je zopet rekel prvi: »Preskakajva se malo, sicer zmrzneva ob enem z mrhami. Moja kobila se tresne pod menoj kot suh list jeseni.«

»Ako pa ta tu...« je odgovoril drugi in pokazal na vrata tabora.

»Ničesar se ni bati. Stotnik je ravno sedaj objezdil straže.«

Udarila sta konje s petami ob trebuh in jezdila ob bregu reke. Čez nekaj časa sta se zopet vrnila na svoje mesto.

Zopet sta molčala in uprla svoje poglede v daljavo, odeta v meglen oblak, ki je ubajal iz konjevih nozdri.

»Celo volkovci so se zarili v sneg,« je pripomnil drugi vojak. »Midva zastoj stražarja.«

»Ko bi bil prefekt v taboru, bi ne stali ob strugi kot kameniti stebri.« je menil prvi.

»Naša sreča, da ga ni, ta bi nas mučil z delom do smrti.«

Uganka „Ljubljana“

Vodoravno: 1 točkošina, 8 a mesto na štajerskem, 8 a nož, ki ga nosijo orožniki in vojniki na puškah, 18 a drugi izraz za bajto, 17 pikajoča žuželka, 19 podoben izraz za ravnino, 21 izraz za dolgo povest, kot n. pr.: Ben Hur, Pod svobodnim soncem, 23 jeseni popravljamo, 24 pritrjevalna

vsak posestnik državi, 40 ameriški denar, 42 drug izraz za »aspac, 44 ploskovna mera, 46 del telovadbe (lahko atletika), 47 rdeča cvetlica, ki raste v žitu, 49 krajši izraz za darilo, 5 drug izraz za jezo, 52 predbojševski ruski vladar, 53 del voza, 54 stavba, v kateri mlatijo žito, 56 naš denar, 58

doravno, 8 osebni zaimek, 9 = 44 vodoravno, 10 drug izraz za vek, 11 a čimer je ometana zidana stena, 12 osebni zaimek: »nas«, 13 število, 14 = 55 vodoravno, 15 pijača, 16 = 61 vodoravno, 18 = 34 vodoravno, 20 = 35 vodoravno, 22 = 36 vodoravno, 25 = 30 vodoravno, 25 a = 38 vodoravno, 27 je 31 vodoravno, 27 a = 40 vodoravno, 28 a = 32 a vodoravno, 28 b = 42 b, 30 = 25 vodoravno 30 a je 46 vodoravno, 31 = 27 vodoravno, 31 a = 49 vodoravno, 32 = 23 a vodoravno, 33 = 52 vodoravno, 37 drug izraz za veter, 39 nastane, če se urežemo, 41 ima vsak človek, 43 = 64 vodoravno, 45 »rode«, 47 ima rad vsak človek, 48 velika lesena posoda, 50 napravljajo čebele, 51 »delci, 53 = 17 vodoravno, 55 = 24 vodoravno, 56 = 55 navpično, 57 del napisa na križu, 58 alkalnica, 59 oziiralni zaimek »ki«, 60 = 53 vodoravno.

Rešitev uganke: „Križ“

Navpično: 1 Telovo, 2 olika, 3 bik, 4 ata, 5 kar, 7 sto, 8 osa, 9 Aleluja, 10 komat, 12 oko, 13 sod, 15 ena, 16 kosce, 18 sito, 21 en, 25 ara, 26 oko, 29 kad, 32 dar, 33 krt, 36 dr., 38 os, 39 soda, 40 Ivan, 41 Ana, 42 ara, 44 osat, 45 kolo, 46 rak, 50 dar, 52 moč, 53 Bog.

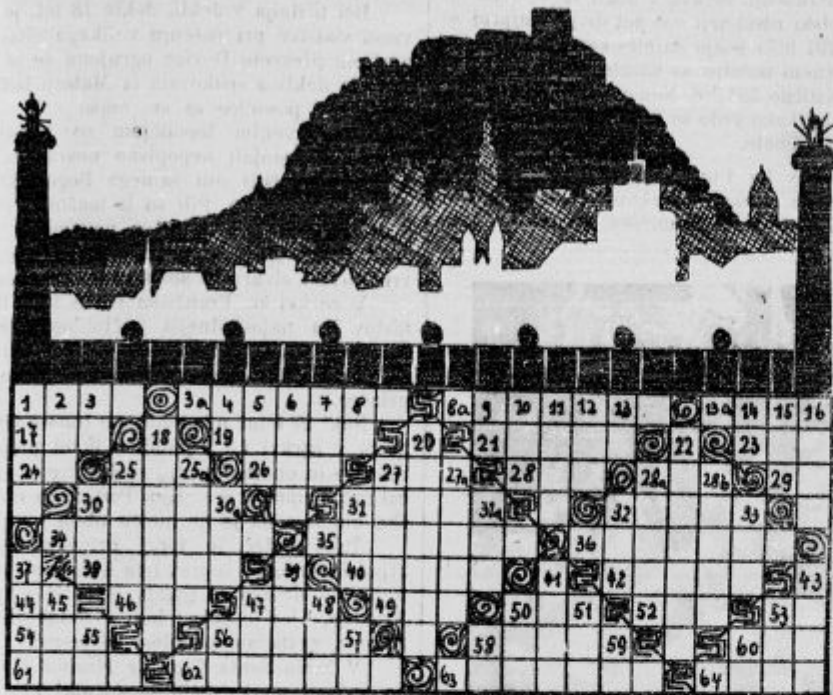
Vodoravno: 1 tobak, 6 elita, 7 ajkar, 8 otok, 11 sova, 12 osa, 14 lek, 17 osa, 19 koleno, 20 mi, 22 od, 23 las, 24 ata, 26 on, 28 tore, 29 krajec, 30 on, 31 = 34 = 35 = ar, 36 dr, 37 to, 39 sir, 43 sok, 46 rov, 47-48 IN-RI, 49 sod, 51 Adam, 53 bala, 54 kanon, 55 motor.

Naše uganke

Kakor vidite, je »Domoljub« začel priobčevati uganke. Moramo pa pojasniti ta korak »Domoljuba«. Mnogi vprašujejo, zakaj naj rešujejo, če ni nobene nagrade. Res je, denarne ali knjižne nagrade ni. Je pa nagrada, velika nagrada, ki jo dobi vsak, ki vedno in pravilno rešuje naše uganke.

Vsaka uganika ima svoje dobre strani. Prvič ima uganika namen vas zabavati in kratkočasiti v nedeljskih popoldnevih. Vzemite »Domoljuba« in rešujte uganke! Ko jo boste pravilno rešili, boste, ako še niste pri rešitvah sedanjih uganek, čutili neko veselje, češ, naj nismo tako nerodni, da bi tudi mi ne zmogli te uganke.

A uganika, posebno te uganke te vrste, ima mnogo večji pomen, kot ljudi kratkočasiti in jih zabavati. Z reševanjem teh uganek se učimo misliti. Dobro moramo pomisliti in preudariti vsako besedo, preden jo zapišemo. Ko

členica, 25 dolžinska mera — z roko, 26 najvišji oblastnik v banovini, 28 krajši izraz za kesanje, 29 ljudski pritrjevalni izraz, 30 rimski oblastnik v Judeji, ki je obsodil Jezusa na smrt, 31 vodna ptica — na Blejskem jezeru, 32 drugi izraz za nožič, 34 mesto na Koroškem, 35 človek, ki se peča s čebelami, 36 ladijski poveljnik, 38 plačuje

otročko moško ime, 60 isto kot 17 vodoravno, 61 prvi človek, 62 drug izraz za raj, 63 poglavar kur, 64 boječ povelj.

Navpično: 1 = 1 vodoravno, 2 = 17 vodoravno, 3 = 24 vodoravno, 4 = 44 vodoravno, 5 otok v Jadranskem morju, kamor so se peljali letošnji romarji na Trsat, 6 moško krstno ime, 7 = 26 vo-

»In ti raje ležiš v vojašnici pod medvedjo kožo, ne?«

»Gotovo raje sedim za varnostnim obzidjem pri toplem ognju, kot da se potikam po tujih gozdovih in preganjam te germanske pse.«

»Ti govoriš, kot bi nikdar ne bil videl gozdov in vendar si v njih zrastel. In ti germaniki psi so naši bratje!«

»Lepi bratje! Barbari so!«

»In ti morda senator?«

»Jaz sem rimski legijonar in si hočem prislužiti lastno naselbino, da imam za svoja stara leta miren prostor. Noče se mi za lesene bajte naših gozdnih vasi.«

Prvi vojak ni nič več odgovoril. Svojega tovariša je samo prezirljivo pogledal.

Ko sta zopet molče v nočno tišino zatopljen, nepremično stala, je bilo slišati nek šum, ki je prihajal od juga. Hitro sta obrnila svoje konje na to stran in prijela za meče.

»Ali slišiš?«

»Da, da, nekdo prihaja po snegu.«

»Morda volkovi.«

»Ali cesarski brzosel.«

Šum je bil še tako oddaljen, da nista mogla razumeti vzroka, a bližal se je hitro in sicer v ravni smeri proti taboru.

»Zdi se mi, da je jezdec.«

»Čela gruča jih je... prihajajo v ostrem teku.«

Na belih sneženih tleh se je pojavila črna točka.

»Jezdci so, pazil!«

Prvi vojak je skrenil sredine svoje desnice, ga vtaknil v usta in s tem naravnim instrumentom rezko zabrlizgal. Na to znamenje je oživel obrežje Donave. Kakih deset tovarišev je prijezdilo.

Sedaj je bilo že prav razločno slišati, kako odmevajo zmazana ledena tla od dirajočih konjskih kopit.

»Stoi! Kdo tute je bilo slišati klie

»Ali mo ne poznate?« je prišel odgovor.

»Prefekt!« Vojaki so napravili verigo in dvignili ščite.

»Pozdravljeni!« je zaklical Servij in pridržal svojega puhtečega konja pred vojaki.

»Pozdravljen, prefekt!« je zaklical zbor Germanov in trčilo so ščit ob ščit.

»Najbrž ste se v moji odsotnosti polenili,« je rekel Servij, »toda takoj boste imeli delo... Herman!«

Slavni stotnik je pognal konja do prefekta.

»V pol ure gre germanska konjenica čez na onstran obrežja. Jezdci naj vzamejo s seboj vse, kar je potrebno za vojsko.«

Herman je zdiral z več vojaki proti taboru, Servij pa se je vrnil k svoji četi. Jezdil je k potnemu vozu, katerega so čuvali iz Rima vzeti gladijatorji. V enem teh, ki je bil tako urejen, da je bilo mogoče udobno ležati v njem, sta bili Mucija in Tuzelda. Ker sta bili zaviti v tople medvedje kože in sta bili popolnoma mirni, je mislil Servij, da spita. Ko je pa dvignil zavos, je vstala Tuzelda in rekla: »Ako me moj spomin ne vara, smo na meji države.«

»Tako je, ob Donavi smo,« je odgovoril Servij in pokazal z roko nazaj na zmazano strugo.

»Kaj nameravaš storiti?« je vprašala Tuzelda in pazljivo motrila obraz svojega ženina. In ker je Servij molčal, je pristavila: »Ne boj se, Mucija spi. Slutim namreč, da nas ne boš peljal v tabor.«

»Kmalu boš izvedela, kaj nameravam,« je odvrnil Servij tišje. »Zaenkrat skrbim, da Mucija ne izve, kje smo. Lahko bi se vzbudila v njej rimska plemkinja.«

Nato se je obrnil k gladijatorjem.

»Zasluzili ste si mir in plačilo. Kmalu boste imeli oboje.«

»Vsi udje me bole, gospod,« je odgovoril eden borcev.

»Tudi moji bi najraje zlezli narazen, a nekaj dni moramo še vzdržati,« je odvrnil Servij.

Položil je obe roki konju na vrat in priklusoval, kaj je v taboru. Tam se je že vse gibalo. Pešci so bili navajeni na nočne prefektove izlete in se niso za to dalje brigali. Jezdci pa so skočili po koncu brez obotavljanja in ugovora in so se hitro pripravili za pot, ker so vedeli, da bo vsaka zamujena minuta strogo kaznovana.

Nihče ni mogel slutiti, da nima strašni poveljnik nobene oblasti nad njimi. Brez dvoma mora biti kak cesarski brzosel na poti v tabor Batavijcev, da prinese germanskim jezdecem ime njihovega novega prefekta. Rimska oblast se je odlikovala s hitrostjo. Servij pa je poznal pota čez Alpe še bolje, kot je moglo biti znano cesarskemu brzoselu. Mesto, da bi šli iz Rima po poti preko Ogleja, so zavili pri Ravni na levo in šli čez Verono in Trident po trgovskih potih naravnost proti meji in menjali čim večkrat konje in niso razsedali ne ponoči ne po dnevu. Servij pa je spal tudi na vozu, ako so mu posle moči. Gore, katere so morali prekočati so sicer ovirale njihovo brzino, ta tudi cesarski sel je imel posla v Iliriji in Panoniji s sneženimi zameti. Servij je bil v tem oziru čisto miren, ker je bil prepričan, da ga sel ne bo prehitel.

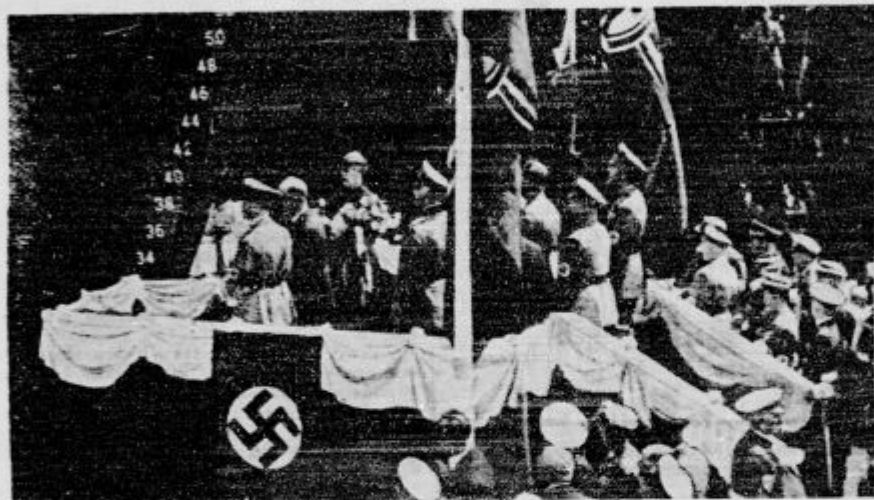
Se ni minilo pol ure, ko so prišle pri glavnih vratih cele vrste temnih jezdecov.

Ko so vojaki opazili svojega prefekta, so dvignili ščite in so ga hoteli glasno pozdraviti. Servij pa je ukazal naj molče. Ko se je postavil na čelu svoje konjenice, jo je peljal brez povelja čez most in obrnil proti gor, ki se je svedliskala v temni noči.

Kot vojska duhov, so šli legijonarji po mesečni noči — kot neskončno dolg, temen zvijač se pas na bleketajočih se, sneženih tleh. Kape so imeli potegnjene čez glave in tako so tiho šli za prefektom. Navajeni na red in še na

pa tako premišljamo, katero besedo bi zapisali, moramo seveda najprej besedo poznati. Da jo pa poznamo, jo moramo poiskati, in če je ne vemo sami, lahko vprašamo drugega. In tako je kontno uganka z združenimi močmi rešena.

Pri tem, ko tako ugrabimo besede, si marsikatero, ki jo dosedaj še nismo poznali, zapomnimo za vedno. Ker si pa zapomnimo zdaj eno, zdaj drugo besedo, si tako nevede skrivno svoj besedni zaklad, ki pomeni, da vemo mnogo besedi in se jih ob vsaki priliki lahko spomnimo. Velik besedni zaklad je pa velika potreba današnjega časa. Kolikokrat je treba govoriti na sestankih ali zborovanjih tudi preprostemu človeku, posebno se fantu. A kako boš govoril, če nimaš besedi, s katerimi bi izražal svoje mnenje. Danes mora biti vsak človek nekoliko govornika in pisatelja, da pa bo to, si pa moraš nujno razširiti besedni zaklad. Tu se vam nudi prilika, da si na lahek in zabaven način pridobite velik besedni zaklad. Poskusite in se boste sami sebi bodili, kako morete še tako sijajno govoriti ali lepo pisati. Le hvala na delo!

Nemci se zopet oborožujejo. Te dni je nemški državni poglavar Hitler prisostvoval spustitvi velike nemške bojne ladje v morje. Doslej Nemci po določitih mirov. pogodbah niso smeli graditi vojnih ladij.

Rdeča strahovlada

Nedavno se je vrnil iz Španije francoski častnik Pierre François Arminjon. Izdal je knjižico, v kateri opisuje življenje v Španiji, kakor ga je opazoval več mesecev. Častnik piše med drugim tudi sledeče:

Pri rušenju cerkv v Jekli so se obnašali hudo delski rdečkarji več kot divje. Najprej so onečastili hišo boljši Saintes-Espères. Pri tem brezbožnem početju so kazale posebno vnemo komunistične lenke. Nemogoče je povedati z besedami kako grdo so komunisti zasmehovali svete predmete.

Cerkev La Purissima, cerkev sv. Imena Jezusovega, cerkev Odrašenikova, cerkev Gajetana, cerkev sv. Frančiška, cerkev sv. Iva-

na, cerkev sv. Barbare, cerkev San Roque, samostanska cerkev Conceptionistes Recolets in cerkev samostanske bolnišnice de la Virgen de Los so bile porušene in upeljene. Svetniki v cerkvi El Castillo, kjer se nahaja v kapeli svetnice-varuhinja mesta, kakor tudi malo kaplansko stanovanje so boljševiski razbojniki zravnali z zemljo.

Hči učitelja v Jekli, dekle 18 let, je prevzelo vodstvo pri rušenju velikega oltarja. S plašcem presvete Device ogrnjena se je boljševiska deklina spakovala iz Matere božje in onečastila posodice za sv. mašo.

S cerkvenim lepoticjem so boljševiski brezverci uganjali nepopisno nesramnost in se niso ustrašili niti samega Boga, skritega pod podobo kruha. Pili so iz mašnih kelihov, posvečene hostije teptali z nogami in poenajli v cerkvah in kapelah z boljševiskimi vrednicami stvari, ki spadajo v znane hiše.

V cerkvi sv. Frančiška se je 1000 komunistov na najostudnejši način norčevalo iz obredov sv. daritve. Rdečkarji so oblekli mašna oblačila in kazali v njih nepopisno grde prizore.

Neki 22 letni mladenič, po imenu Ortuna, ki je v cerkvi La Purissima hotel preprečiti rušenje in onečastjevanje svetih kipov, je plačal svojo smelost s smrtjo. Podivjana rdečarska množica ga je na mestu ubila.

Tako daleč je torej privredila Španija »ljudska fronta«, čeprav ims komaj tri mesece nesrečno državo v rokah. Ali bodo tudi v Franciji, kjer je oblast tudi v rokah »ljudske fronte«, zavladale podobne razmere?

V kraju Santa Cruz de Mudela v Španiji so sedanjí marksistični mogočniki zaprli vse katoliške šole, čeprav je ugovarjalo 800 družinskih očetov. V Guadalajazi so prepovedali šolo redovnic, kjer so sestre brezplačno poučevale revne otroke. Dalje so morale urlikati v Siguenci zapreti svojo šolo. Podobno

pol zaspani, niso vprašali niti mislili niso na to, kam jih po peljal.

Servij je jezdil vedno naprej, ravno tako tih, kot njegovi vojaki. Potni vozovi so bili na koncu čete.

Prejzdrili so ravnino in prišli v gozd. Krokarji vrane in srake, prestrašene od topota kopit, so postale nemirne. Mali oblački, nežnega, suhega snega so padali z dreves jezdecem v obraz.

Bilo je proti jutru, ko se je Servij ustavil na robu velike goličave in zapovedal s svojim jasnim glasom »Stojte, obenem je pošepetal Hermanu, ki je sedaj jezdil poleg njega: »Izroči deklice v varstvo Hermanoviku in mu povej, da jih spravi pod brast. Ženske bi nas pri delu ovirale.«

Ko je voz z Tuznelo in Mucijo izginil v gozdni temi, je zapovedal Servij: »Nastop v krog! Znaki v sredo!«

S spretnostjo vajenih vojakov so napravili jezdec dolgo verigo, ki se je sklenila v obliki kroga okrog poveljnika. Ta je stal sredi gozdne goličave, in nad njim so se blesteli v mesečini zlasti cesarski orli, ki so jih nosili praporonosi.

»Germani!« je zahteval Servij, ko je vse utihnilo.

Legionarji so se zaščiteno spogledali. Dokler so služili pod njegovim poveljstvom, so bili prvič s tem imenom nazorovani. Doslej so bili za vse voditelje samo rimski vojaki, za katerih bodočnost se ni nikdo zmenil.

»Germani!« je ponovil in nadaljeval: »Nisem vas izpeljal iz tabora zato, da bi pomočil naše meče z bratovsko krvjo, ampak, da se po svetujem z vami. Pogledajte proti nebu! Od tam nas gleda ista boginja, ki je našim prednikom v zborovanjih dajala luč...«

Mnogo legionarjev je že pozabilo, da so se zbrali njihov predniki pred vsakim važnim podvzetjem pri polni luni v gozdu. Rojeni in piti naših konj!

vzgojeni v mejah rimske države, so poznali germanske navade samo iz pripovedovanja starejših tovaršev. Toliko večje je bilo njihovo začudenje nad besedami svojega poveljnika. »Naprej nagnjeni na svojih konjih so poslušali vojaki dalje njegov govor.

»Najbrž so to noč in ta trenutek v vseh germanskih občinah tisoči oči uprtih v blede boginjo noči. Tisoči žele od nje navdušenja in pomoči, ker ponosni svobodnih Germanov je postala osebnost Rima neznoša. Glavarji naših rodov se posvetujejo v svetli gajih, dvigajo svoje orožje proti jugu in groze moči imperatorjev.«

»Germani! Vam ne govori sedaj rimski prefekt in vitez, ampak sin kneza germanskega rodu, vaš brat in rodovni voditelj! Kot rimski prefekt sem odložil znake svoje časti in oblasti nedavno v Rimu na stopnjicah Mark Avrelijevega prestola. Kot germanski vodja pa se obračam na vas, moji bratje in vas vprašam: kdo izmed vas se hoče vrniti z menoj v domače gozdove, da dobi osveta sramotno imenovanih barbarških rodov, pomoč nekaj tisoč v boju izvešanih rok?«

Servijeve besede so tako vplivale na legionarje, da so gledali nemo in upro svojega voditelja z široko odprtimi očmi, ne da bi bili v tem hipu na jasnem glode dalekosežnih njegovih zahtev. Morda so ga napačno razumeli, ali pa jih je prefekt preizkusil v njih zvestobi. Servij Klavdij Kalpurnij, se ni še nikdar prišteval germanskemu redu, on je veljal za rimskega gospoda...

»Vi mi ne verjamete?« je zaklical, ko je spoznal vzrok njihovega molka. »Vi ne zaupate rimskemu prefektu!«

Vzel je glavni prapor iz rok praporonosca, odrgal vlatega orla, ga vrgel v sneg in vrknil: »Tako naj pade rimska moč, strta pod kop-

Sedaj žele so razumeli vojaki, da jim ni govoril rimski prefekt, ampak uporni German. In takoj je udaril ščit ob ščit, sulica ob sulico. Toda v tem hrupu se je vmešalo tudi mirno precejšnje manjšine. Večina je vendar bila za strani prefekta.

»Prijetelj naših tlačiteljev se lahko vrnejo v tabor!« je zaklical Servij, ko je hrup prenehal.

Toda niso Germani na ta način uredili svojih prepričkov. Ko so se izločili Ramu prijani legionarji, so planili na nje uporni tovarši in se je raznel boj.

Servij, ki je poznal navade svojega naroda, se ni vmešaval. S prekrizanimi rokami je gledal boj in čakal konca.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Nekaj sto mrličev je kmalu pokrivalo gozdno goličavo. Ostali so zopet obkrožili Servija, kot bi posvetovanje sploh ne bilo prekinjeno. V znamenju soglasja so zopet trknili s ščitom ob ščit, sulico ob sulico. Nobenega godranja ni bilo več, ker oni, ki so godrnjali, so pobarvali enega svojega krvja.

Servij je vzel ostale rimske prapore enega za drugim, jih zlomil in vrgel ob tla. Ko je zlomil zadnjega orla, je dvignil svoj ščit k ustom in zapel Hermanovo pesem svobodnih Germanov.

Germani so jo povzeli in gozd je odmeval od tisoč grli, ki so zmotili krilate in štirinožne njegove prebivalce iz spanja. Pojoč so šli sedaj uporniki proti severu.

Ko se je Mucija prebudila, je bila od vse strani obdana od hrbov v obširnem gozdu in tu je videla plapolati številne ognje, okrog katerih so sedeli in ležali vojaki na kolah divjih zveri.

V vsako hišo »Domoljuba«!

stvari poročajo iz drugih španskih pokrajin. V Sallentu so otroci brez šol, čeprav so starši vložili ugovor pri vladi. V Orenseju so zaprli štiri semenišča. Mesto Toledo naj bi namesto katoliških šol dobilo 14 državnih, vendar se je občina izjavila, da nima denarja zanje. V madridskih šolah ni za več tisoč otrok nobenega prostora. V Antequeri bi morala vlada ustanoviti 20 šol, ker je zaprla katoliške šole, a tudi tu ni denarja zanje. V Salamanci pa je še huje: ondi bi morali dati otrokom 40 novih šol, češar pa država ne zmore. Tako bo imela nova, protiverska Španija rajši nepismene ljudi, kakor pa da bi dovolila katoliškim šolam, da bi skrbele za pouk. — Marksisti, ali vas je kaj sram vaše španske »svobode«?

Jugoslavija v številkah

V naši državi bo leta 1960 nad 20 milijonov ljudi, ako bo število prebivalstva še naprej zrastle za 200.000 letno. Leta 1921. je Jugoslavija imela 11.984.000, leta 1931. že 13.934.000, l. 1932. pa 14.296.000 prebivalcev. Meščanov je bilo leta 1921. nad 15%, leta 1932. pa nad 18%. Na kmetih živi več kot 81% prebivalcev.

V kraljevini Jugoslaviji je 5.418.000 pismenih, dalje 163 gimnazij s 83.000 dijaki, 35 kmetijskih šol s 1400 učenci, 8 strokovnih tehničnih šol in 19 bogoslovij.

Obdelane zemlje je bilo leta 1933. več kot 14 milijonov hektarjev. V letu 1920 samo 10,5 milijona hektarjev.

Proizvodnja kmetijskih pridelkov se je povečala. Pšenice n. pr. smo pridelali leta 1920. okrog 11 milijonov, leta 1933 pa že 26 milijonov metrskih stotov. Vendar je narodni dohodek padel več kot za polovico, zakaj leta 1925. je znašal povprečni dohodek na prebivalca 5032, a leta 1933. samo 2092 din.

Kmetov, ki plačajo zemljarino je okrog 4.327.000. Več kot 400.000 jih ne plača zemljiškega davka, ker ne izkazujejo nobenega čistega katastrskega dohodka. Nad 78% zemljiških posestnikov ima komaj nekaj več kot po dva hektarja zemlje.

V donavski banovini je 79.864 kmetijskih delavcev, od katerih nima nihče koščka zemlje. (Računajo, da je v vsej državi okrog 200.000 takih delavcev.) Teh 79.864 delavcev je delalo letno 76 dni, ostalih devet mesecev so bili nezaposleni. Dnine so imeli po 22,27 dinarjev, ali drugače povedano povprečno so zaslužili dnevno 5,71 din. Ker navedeni delavci imajo 32.700 rodbinskih članov, je imel vsak član teh delavskih družin dnevno samo en dinar in šest par za hrano in druge potrebe.

Zagrebski nadškof-pomočnik o komunizmu

Rudarji v Mihovljanu so prosili zagrebskega nadškofa-pomočnika dr. Stepinca, naj jim blagoslovi novo zastavo, na kar je nadškof tudi radevolje pristal. Ob tej priliki je nagovoril rudarje tudi s sledečimi besedami:

Zaprosili ste za vašo zastavo blagoslova sv. Cerkve. Na zastavi vidim podobo sv. Jožefa, vzornega delavca in hranitelja sv. družine. Vidim tudi podobo sv. Barbare, device in mučnice ter zaščitnice rudarjev. Ali ni vse to glasen vaš odgovor, glasnejši od vsakega drugega, da vi ničesar nečete vedeti o onem brezbožnem gibanju, ki nosi ime komunizem. Saj drugače tudi ne more biti, kakor da odbijete

boljševizem od sebe kakor kugo, zakaj to današnje gibanje ni niti ljudsko, niti katoliško, niti hrvatsko. Ni ljudsko, ker oznanja nasilje, požige, ubijstva in sleparijo. Ne samo oznanja vse to, ampak tudi vrši, kakor dokazuje Rusija, kjer so boljševiški voditelji v par letih postrelili in pobili več delavcev in kmetov, kakor najkrušnejši carji v stoletjih. Boljševiški pokret tudi ni katoliški, ker zanikuje neumrljivost duše, zavrača vero v osebnega Boga in v resnice od Boga javljene. Boljševiški pokret ni hrvatski, ker ga niso stvorili sinovi hrvatskega naroda, ampak tuji brez Boga in vere, ki bi naš narod, če bi le mogli, najraje utopili v čilici vode, kakor pravi naša narodna beseda. Z današnjo vašo slovesnostjo kažete vsemu svetu, da hočete delati ne pod rdečo moskovsko bandero, temveč pod zastavo svetne rimsko-katoliške Cerkve, v kateri ste rojeni in vzgojeni, saj ste prepričani, da so samo Njena načela sposobna, da vam zajamčijo pošteno in redno življenje v človeški družbi.

Življenje delavca v sovjetski Rusiji

Povprečna mesečna mezda ruskega delavca znaša 174 rubljev. Od tega zaslužka pa je treba odšteti celih 20% za davke in za razne dajatve za strokovne organizacije, prisilna posojila, obrambno organizacijo itd. Povprečnemu ruskega delavcu torej ostane na mesec 139 rubljev 20 kopejk, ali na teden 30 rub. 93 kop. S tem denarjem se mora ruski delavec preživljati in oblačiti.

Kakšne pa so cene? Najvažnejši živež ruskega delavca je pač kruh, ki stane 75 kopejk kg. Če ruski delavec vsak dan porabi 1 kg kruha, plača zanj na teden 5 rubljev 25 kopejk. Ruski delavec potrebuje na dan najmanj 1 funt zelja po 25 kopejk, kar zneso na teden 1 rubelj 75 kopejk. Nadalje porabi ruski delavec vsak dan kakih 200 gramov ajdove kaše, kar zneso na teden 6 rubljev 2 kopejki. Slednjič si mora ruski delavec vsak dan privoščiti kakih 300 gr krompirja po 35 kopejk za kg, kar znaša na teden 73 kopejk. S tem je pa tudi že vse povedano, kaj si ruski delavec za svojo hrano sme privoščiti. Poleg tega sme kupiti še za kuho pol funta olja iz solnčnic, kar stane tri rublje 3 kopejke in morda še pol funta rib na teden, kar stane 87 kopejk. Če računaj za čaj, sladkor, sol, tobak in drugo drobnarijo štiri rublje 50 kopejk na teden, je ruski delavec od svojega skromnega tedenskega zaslužka 30 rubljev 90 kopejk za tako skromno prehrano že izdal 22 rubljev 52 kopejk.

Ostane mu še 8 rubljev 41 kopejk na teden. Kaj naj si kupi s temi? Ali morda slanina, ki je novembra meseca 1. 1935. v Kijevu v državni prodajalni veljala 18—20 rubljev kilogram? Ali naj kupi gnjati, ki je veljala 18 rubljev kilogram? Ali naj kupi klobaso, katera je po uradni ceni meseca septembra 1. 1935. veljala 9 do 25 rubljev kilogram? Vsakdo bo uvideal, da si s to plačo ruski delavec tega in takega ne more privoščiti.

Toda za tistih tedenskih 8 rubljev 41 kopejk mora skrbeti še za obleko, čevlje, stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Kako? Naj slede uradne cene iz držav. prodajalen v Kijevu meseca novembra 1935: Ena obleka stane v državni prodajalni 120 rubljev, na prostem trgu pa 300 do 800 rubljev. Navaden plašč stane 150 do 200 rubljev, na prostem trgu pa 200 do 260 rubljev. Navadni čevlji stanejo 80 do 150 rubljev, na prostem trgu pa 150—250 rubljev. Za pleteno jopico iz navadnega bombaža mora plačati 80 do 200 rubljev. Ali je potem čudno, če tuji obisko-

valci sovjetske Rusije, celo tisti, katere uradna sovjetija vabi na ogled v Rusijo, potem doma poročajo, kako slabotni in razcapani so videti ljudje povsod v Rusiji.

Vse te številke pa veljajo za delavca, ki je samec. Delavec pa, ki ima družino ter mora skrbeti za ženo in otroke, ima isti zaslužek, stroške pa seveda toliko večje.

Vse te številke so povzete po uradnih sovjetskih virih in dokazujejo, kako prazne marne mlatijo tisti, ki obetajo delavcem rešitev, če se oprimejo komunističnega mišljenja.

DROBTINE

Kajenje. Trditve, da je kajenje škodljiva navada, ki polagoma uničuje človeški ustroj, sta se lotila v zadnjem času z vsem znanstvenim aparatom angleška zdravnikarja dr. Haggard in dr. Grennberg. Ugotovila sta, da ima nikotin to lastnost, da spodbode tako zvane stranske obisti, ki imajo velik pomen za urejanje sladkorja v telesu, k povečanju delovanja. Kakor znano, je primerna predelava potrebna našemu zdravju. Osebe, ki imajo motnje v tem pogledu, so zelo zdražljive in neodporne. Kakor sta dognala oba učenjaka s celo vrsto poskusov, učinkuje kajenje pomirjevalno na živce, kar je v zvezi z njegovimi učinkom na stranske obisti oziroma na sladkorno presnovo. V tem pogledu je tedaj zdravju zelo koristno. Seveda pa velja to samo za zmerno kajenje.

»Na pomoč, mladina!« Kadarkoli je svet napojen s kakšnimi vznemirljivimi vestmi, ali kadar se trese svet na mehkih in zmečkanih temeljih javnega reda, takrat spusti brezglavo človeštvo krik: »Na pomoč, mladina!« Toda ali sme sploh računati na pomoč mladine? Med mladino pod 25. leti jih je danes toliko, ki ne sledijo več nobenemu praporju in ki navidezno nimajo več nobene vzvišene misli. Nobena, razen te, da bi v najkrajšem času dozoreli v može in se mogli udeležiti veselja na sejmu sedanjega reda. Ali bi ne bilo prav, če bi se začeli zanimati za te »divjake«, za te »slepe divjake«, da jim damo zopet visoke ideale? Da nas bodo slišali in prišli k nam, ko jih bomo v stiski klicali: »Na pomoč, mladina!« Lepa naloga za kristjane! — (La Croix.)

Krompir kot čistilno sredstvo. Krompir se da uporabiti v gospodinjstvu tudi kot izvrstno sredstvo za čiščenje raznih predmetov. Odpadke in olupke surovega krompirja zrežemo na koščke ter jih denemo v vodo, s katero peremo kozarce, steklenice ter drugo stekleno posodo, ki postane na ta način prav čista. Na ta način očistimo tudi pločevinasto posodo in kuhinjsko orodje. Z razrezanim krompirjem lahko tudi očistimo nože in vilice. Tudi volneno obleko, vezene in itd. lahko operemo s krompirjem. Čist, neoplujen krompir nastrgamo, nastrgano maso damo v mlačno vodo, v kateri potem operemo brez mila imenovane predmete, nakar jih oplaknemo v čisti vodi, kateri smo dodali malo kisa.

Najvarnejša jetnišnica. Najbolj nevarne zločince odpravljajo ameriška sodišča na otok Alcatraz blizu San Franciscu. Jetnišnica je opremljena z najmodernejšimi iznajdbami elektrotehnike. Po vseh prostorih plavajo električni valovi in z največjo natančnostjo nakazujejo vse kovinske predmete kot pile, nože, ključe i. dr. Jetnišnica ima četrtna vrata, skozi katera ne pride nikdo neopažen, posebni aparati opozarjajo na skozi idočega s posebnimi svetlobnimi znaki. Jetnišnica se nahaja na skalnatem otoku, cigar obal pada 60 m navpično v morje. V tej jetnišnici v resnici ne more pobegniti nobena živa duša.

Študentska. Bogat kmet je obiskal svojega sina, ki je študiral na univerzi. Naenkrat se je opomnil, da bi se skupaj fotografirala. Fotograf je predlagal, naj bi oče sedel, sin pa držal desnico na očetovi rami. »Ne, ne,« se je protivil kmet temu predlogu najbolj bo odgovarjalo, če napravimo tako, da bo sin držal roko v mojem žepu.«

Mlinarji, trgovci, kmetovalci Irus patentirani mlinci

so raznih velikosti. Čistijo vsa žitna zrna, ga srotajo, meljejo v moko in gris v vsaki finosti. Radi krogljicah lažjave pogonska sila malenkostna. Irus električni mlinci na kamen tudi Schellmaschine, Irus Werke, Nemčija; zastopstvo za Jugoslavijo Stefan Turnšek, Ljubljana, pošt. predal 86.

A. Davčar:

Hrepenenje

Iz temnih lin tam vrh planin
doné zvonovi.
Budé v spomin se iz nižin
mi mladi dnovi.

Na vrh strmim, nanj pohitim,
kaj naj še čakam?
Premišljam dni, ki več jih ni,
zakaj naj plakam?

Zgubljeni sin nam iz davnin
kot zarja sije:
»V Očetu le se nam srcé
res odpočije.«

Vse žive dni pokojno ni
to srce moje.
O daj, Gospod, naj grem odtod
v naročje Tvoje!

Brinje smo zopet dobili; imamo pa tudi
še **nge, rozine in grozdike**
FRAN POGAČNIK d. z o. z., LJUBLJANA
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33 v Javnih skladiščih.

Za kadilce. Belgijci so odlični kadilci. Posebno smodke kadijo z veliko umetnostjo. Nedavno pa so priredili v nekem klubu zanimivo tekmo. Iz zavoja so potegnili šest smodk in šest gospodov je začelo istočasno te smodke kadi, da doženejo, kdo bo svojo smodko najdalje kadi. Prvi gospod je odložil svoj ostanek že čez 20 minut, kasneje sta odlo-

Alojzij Planinšek ag. bančnih poslov, Ljubljana, Bethovnova ul. 14/l. **vnovčuje** najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini.

žila svoji smodki še dva gospoda. Trije, ki so še kadili, so vzdržali še celo uro, toda po preteku nadaljnjih 45 minut si je eden že osmislil brke. Pol ure kasneje je pred zadnjemu zmanjkalo dima, zadnji pa je kadi svojo smodko še 35 minut. Kadil je torej svojo smodko 2 uri in 50 minut, ne da bi mu bila smodka ugasnila.

**SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.**

**NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ**

**K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE**

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbino za male oglase se plačuje naprej.

Novaškega vajenca

z vso oskrbo pri moštru sprejemem. Svigelj Franc, kovač, Gorlice 22 p. Golnik.

Služkinjo, vajeno sastoje kuhne, ter vseh hišnih del, za večjo trgovsko hišo na delci iščem takoj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 5981.

Hlapca starejšega ali m'ajšega za vsa kmetiška dela sprejemem. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi Domoljuba pod »Hlapce« št. 8874.

Javna dražba

dne 28. junija 1936 ob 15. uri pop. hiša na Vrhniki št. 91, ki ima štiri sobe, dve kuhinji, shrambo, klet, delavnico, vrt in elektr. razsvetljavo. Tone Čačman, Stara Vrhnika 91.

En par dobrih čevljev odsluži več kot 3 pari slabih. Naročite pri Jernej Jeraj, Zapore p. Smlednik.

Vaše terjatve pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino pisarno, ki je oblastveno dovoljena in priložite znamke. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12, Telefon 38-10.

Praktična letna oblačila ter vso perilo kupite prav poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14, Ljublj.

Hlapca poštenih staršev za kmetiška dela in vajenega konj takoj sprejemem VIK 27.

Smrekov gozd

lep zaraščen naprodaj za 35 000.— dinarjev za hran. knjižice, po dogovoru in gotovimi plačili in pogoji. Več se poizve v občinski pisarni Motnik.

Kovaškega pomočnika

sprejemem za izdelovanje orodja, krampov, lopat itd. Miha Ležar, kovač orodja, Sr. Garmejne 7, št. Vid nad Ljubljano.

Posestvo, manjše, obcesti, 15 minut od cerkve in šole takoj prodam ali oddam v najem. Alojzij Pečnik, Hrastje postaja Grosuplje.

Dehle pridno, pošteno, vajeno kmetiškega dela, sprejme Janez Zabjek, Zg. Hrušica pri Ljubljani.

Fanta 16 letnega pridnega in poštenega za kmetiška dela sprejemem Zaloška c. 59, Moste-Ljubljana.

Pošten fant poseduje vrednost 30.000 Din, želi poročiti pošteno in značajno dekle s posestvom ali nekaj gotovine. Dopise Domoljuba pod »Ljubezent« št. 8925.

Vajenca za kolarstvo, dobro vzgojenega, sprejemem. Hrana in stanovanje pri meni. Jauh France, kolar, Kokrica p. Kranj.

Fanta Gorenjca

16 do 19 let, za poljska dela sprejme takoj Dornik Janez, Podhom št. 14, Gorje pri Bledu.

Da bi obdržali dosedanje cene, so romunski uvozniki pometali v morje 10 milij. pomaranč. 100 vagonov drv je zgorelo na češkoslovaški postaji v Liberen.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Brzoparilniki

bakreni in železni, pocinkani od 400.— Din dalje. Kotli za **žganjekuho** vseh aj. atemov. **Filtri za vino** in vsa v našo stroko spadajoča dela — najceneje pri
„KOTLARKA“ d. z o. z., Ljubljana
Kolodvorska ul. 23 - Tel. 37-92 - Cenik zastoj

Elektrika proti steniceam. Neki inženjer v Varšavi, ki ni mogel nikakor spraviti stenice iz svojega stanovanja in je moral zaradi njih nadležnosti prebdati mnogo noči, je rešil vprašanje uničevanja stenice z električnimi sredstvi. Zgradil je aparat, ki izžareva kratke valove. Z njim je obeval stene stanovanja in je dosegel po tej poti nepričakovano velik uspeh. V kratkem je elektrika pomorila vse stenice v stanovanju, kjer je poprej gomazelo mrčesa. Inženjer je zdaj prijavil svojo napravo za patent in je verjetno, da mu bo ta patent nesel malsne obresti.

Pozor možje in fantje!

Zelo dobro in poceni kupite pri nas vsakovrstno blago na pri: moške srajce, delavne, trpežne in velike od Din 25.— naprej, pražnje srajce bele in pisane od Din 34.— naprej, krasne poletne svilene majice v vseh barvah od Din 40.—, bombažaste majice od Din 19.—, otroške od Din 6.—, moške vrhne hlače od Din 40.—, otroške vrhne hlače od Din 20.—, pumparice in modne hlače od Din 80.—, moški dežniki od Din 36.— naprej, kravate, nogavice, kopalne hlače itd. Dalje priporočamo veliko zalogo blaga za moške oblake, suknjo, kamgarni, lodni od navadne do najfinejših vrste. Pri nakupu moške kompletne obleke dobite **svilene kravate zastoj**, pri nakupu drugega blaga nad Din 100.— tudi primeren nameček, to pa le, ako se sklicujete na inserat v Domoljuba. Vas vljudo vabi k obilnemu nakupu znana in solidna trdka

F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.

Kuj železo, dokler je vroče. Gostu v hotelu so izginili čevlji, kar je bilo hotelirju zelo nerodno in je bil pripravljen, škodo takoj poravnati. Gost je napovedal, da so bili čevlji vredni 180 dinarjev. Ko je lastnik hotela segel v žep, da bi plačal, ga je gost prekinil: »Ravno zdaj sem se spomnil, da so bili čevlji dvakrat potemplani in trikrat pete popravljene, tako da boste dodali še 90 Din.«

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEK«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

»Domoljuba« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.